

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

<u>Ανακοίνωση αριθ.</u>	Περιεχόμενα	Σελίδα
	I <i>Ανακοινώσεις</i>	
	
	II <i>Προπαρασκευαστικές πράξεις</i>	
	Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή	
	Σύνοδος του Μαΐου 1990	
90/C 182/01	Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου περί της στατιστικής ονοματολογίας των οικονομικών δραστηριοτήτων στις Ευρωπαϊκές Κοινοότητες	1
90/C 182/02	Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για τροποποίηση της οδηγίας 69/335/ΕΟΚ σχετικά με τους έμμεσους φόρους που επιβάλλονται στις συγκεντρώσεις κεφαλαίων	7
90/C 182/03	Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου για τις εναέριες εμπορευματικές μεταφορές	8
90/C 182/04	Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου περί του βιολογικού τρόπου παραγωγής γεωργικών προϊόντων και των σχετικών ενδείξεων πάνω στα γεωργικά προϊόντα και στα είδη διατροφής	12
90/C 182/05	Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 77/93/ΕΟΚ περί των μέτρων προστασίας κατά της εισαγωγής στα κράτη μέλη οργανισμών επιβλαβών για τα φυτά ή τα φυτικά προϊόντα	16
90/C 182/06	Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου περί της εμπορίας νεαρών βλαστών των λαχανικών και πολλαπλασιαστικού υλικού άλλου εκτός σπόρων	19
90/C 182/07	Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου περί της εμπορίας του υλικού πολλαπλασιασμού των καλλωπιστικών φυτών και των καλλωπιστικών φυτών	21
90/C 182/08	Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου περί της εμπορίας υλικού πολλαπλασιασμού των οπωροφόρων και των φυτών των οπωροφόρων που προορίζονται για την παραγωγή φρούτων	23

90/C 182/09	Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου περί των όρων υγειονομικού ελέγχου που διέπουν τη διάθεση στην αγορά της Κοινότητας ζώων και προϊόντων ζωικής προέλευσης που δεν υπόκεινται, όσον αφορά τους εν λόγω όρους σε ειδικές κοινοτικές ρυθμίσεις	25
90/C 182/10	Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 3, της συνθήκης σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών στον τομέα των ασφαλειών	27
90/C 182/11	Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για τροποποίηση της οδηγίας 85/3/ΕΟΚ σχετικά με το βάρος, τις διαστάσεις και ορισμένα άλλα τεχνικά χαρακτηριστικά ορισμένων οδικών οχημάτων, προκειμένου να καθοριστούν ορισμένες μέγιστες επιτρεπόμενες διαστάσεις για τους οδικούς συρμούς	29
90/C 182/12	Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για τις σχέσεις ΕΚ-ΕΖΕΣ	33
90/C 182/13	Γνωμοδότηση για το κοινοτικό πρόγραμμα πρωτοβουλίας υπέρ των ιδιαίτερα απομακρυσμένων περιφερειών (REGIS)	38
90/C 182/14	Γνωμοδότηση για το ερευνητικό και αναπτυξιακό πρόγραμμα για τις περιφέρειες (STRIDE)	41
90/C 182/15	Γνωμοδότηση για το κοινοτικό πρόγραμμα πρωτοβουλίας υπέρ των παραμεθόριων περιοχών (INTERREG)	46

II

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου περί της στατιστικής ονοματολογίας των οικονομικών δραστηριοτήτων στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες ⁽¹⁾

(90/C 182/01)

Στις 13 Φεβρουαρίου 1990, και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 100 Α της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την παραπάνω πρόταση.

Το τμήμα οικονομικών, δημοσιονομικών και νομισματικών υποθέσεων, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 10 Μαΐου 1990 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Giacomelli.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, κατά τη 277η σύνοδο ολομέλειας, συνεδρίαση της 30ής Μαΐου 1990, υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση:

1. Εισαγωγικές διευκρινήσεις

1.1. Στην αιτιολογική έκθεση της υπό εξέταση πρότασης κανονισμού τονίζεται ορθά ότι οι οικονομικοί φορείς της αγοράς, είτε σε εθνικό είτε σε διεθνές είτε σε κοινοτικό επίπεδο, και στην προκειμένη περίπτωση οι επιχειρήσεις, οι δημόσιες διοικήσεις και όλοι οι άλλοι οικονομικοί παράγοντες, έχουν μια φυσική και τρέχουσα ανάγκη αξιόπιστων και συγκρίσιμων στατιστικών στοιχείων που να είναι όσο το δυνατό πιο σύγχρονα και λεπτομερή.

Η συνδρομή των στατιστικών έχει στην ουσία καταστεί απαραίτητη για τις πολιτικές και οικονομικές επιλογές, σε οποιοδήποτε επίπεδο και αν γίνονται.

1.2. Η επεξεργασία των στατιστικών στοιχείων δεν μπορεί με τη σειρά της να γίνει χωρίς αναφορά σε συστήματα διαφανούς και μεθοδικής ταξινόμησης ενός μεγάλου αριθμού φαινομένων που πρέπει να ληφθούν υπόψη και εξελίξεων που πρέπει να εξηγηθούν. Η διαφορετική φύση των αντικειμένων που πρέπει να καλύψουν οι στατιστικές είχε ως αποτέλεσμα την επεξεργασία και την υιοθέτηση ονοματολογιών, ή, με άλλα λόγια, καταλόγων πρότυπων ονομασιών που αφορούν, αφενός μεν, τα προϊόντα, αφετέρου δε, τις οικονομικές δραστηριότητες. Οι χρήστες των στατιστικών, που ζητούν όσο το δυνατόν περισσότερα στοιχεία, έχουν πάντα την τάση να συγχέουν σε μεγάλο βαθμό τις δύο ονοματολογίες (προϊόντων και δραστηριοτήτων), οι οποίες έχουν προφανώς στενή σχέση, αφού το προϊόν αποτελεί συχνά συνάρτηση της δραστηριότητας, ενώ το προϊόν είναι αποτέλεσμα της δραστηριότητας. Είναι

όμως εξίσου αληθές ότι οι δύο ονοματολογίες ανταποκρίνονται σε διαφορετικούς στόχους και ανάγκες.

1.3. Όσον αφορά τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές των προϊόντων για τα οποία εφαρμόζεται η συνδυασμένη ονοματολογία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που αναμένεται να αντικατασταθεί, αργά ή γρήγορα, από ένα μόνιμο σύστημα συλλογής στατιστικών στοιχείων με την ονομασία INTRASTAT (βλέπε πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου ΕΕ αριθ. C 84 της 5ης Απριλίου 1989, σ. 4 και γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ΕΕ αριθ. C 159 της 26ης Ιουνίου 1989, σ. 16), οι ονοματολογίες αποσκοπούν στην ταξινόμηση προϊόντων και αγαθών των οποίων οι στατιστικές δείχνουν τις λειτουργικές τους σχέσεις με τις οικονομικές δραστηριότητες που τα παράγουν, τα επεξεργάζονται ή καθορίζουν τον προορισμό τους. Μπορεί, π.χ., να πρόκειται για δραστηριότητες παραγωγής, εξωτερικού εμπορίου ή μεταφορών.

1.4. Όσον αφορά τις οικονομικές δραστηριότητες, οι σχετικές ονοματολογίες δεν αφορούν καθόλου τα προϊόντα, αλλά προορίζονται για την ταξινόμηση των παραγωγικών μονάδων (συνήθως των επιχειρήσεων) ανάλογα με τις δραστηριότητες που καλύπτουν με τη συμμετοχή τους στην οικονομική διαδικασία, ενώ τα φαινόμενα που σχετίζονται με τη συμμετοχή αυτή μπορεί να είναι η παραγωγή, η χρησιμοποίηση συντελεστών παραγωγής (εργατικό δυναμικό, πρώτες ύλες, βοηθητικά μηχανήματα, επενδύσεις) ή τα έσοδα των εν λόγω μονάδων.

1.5. Το υπό εξέταση σχέδιο κανονισμού αποσκοπεί στην εναρμόνιση των σημερινών κοινοτικών και εθνικών ονοματολογιών των οικονομικών δραστηριοτήτων, που ταξινομούνται με συστηματικό τρόπο ώστε

(¹) ΕΕ αριθ. C 58 της 8. 3. 1990, σ. 25.

να δημιουργηθεί το ενιαίο πλαίσιο εντός του οποίου θα διενεργούνται οι μελλοντικές στατιστικές έρευνες.

1.6. Προς το παρόν, η γενική ονοματολογία των οικονομικών δραστηριοτήτων στις ΕΚ, γνωστή με τα αρχικά NACE, εφαρμόζεται χωρίς να έχει αποτελέσει αντικείμενο δεσμευτικής ρύθμισης, έτσι ώστε οι εθνικές ονοματολογίες που μπορούν να ανταποκριθούν καλύτερα στις ανάγκες του ενός ή του άλλου κράτους μέλους να εξακολουθούν να συνυπάρχουν και να χρησιμεύουν για τη συλλογή των στοιχείων, εκτός και εάν ευθυγραμμισθούν αργότερα, αλλά δυστυχώς με τρόπο αμφισβητήσιμο, με την κοινοτική νομοθεσία διαμέσου κωδικών μετατροπής που αλλοιώνουν ωστόσο τη συμβατότητά τους.

Εξάλλου, η συμβατότητα σε παγκόσμιο επίπεδο με άλλες ονοματολογίες οικονομικών δραστηριοτήτων επιδέχεται βελτίωση, ενώ δεν υπάρχει στην ουσία σχέση μεταξύ της NACE και της ονοματολογίας των προϊόντων, μολονότι η τελειοποίηση του στατιστικού εργαλείου στο σύνολό του καθιστά όλο και πιο απαραίτητες παρόμοιες «γέφυρες».

1.7. Για να ολοκληρωθεί το επεξηγηματικό αυτό κεφάλαιο όσον αφορά την κατάσταση κατά την υποβολή του υπό γνωμοδότηση σχεδίου κανονισμού και των όσων προηγήθηκαν, ας υπενθυμισθεί ότι η σημερινή ονοματολογία NACE (που δεν είχε ποτέ κανονιστική βάση) είναι καρπός μιας μακροχρόνιας προσπάθειας, ενώ η εκπόνησή της έγινε σε διάφορα στάδια, των οποίων σκόπιμο είναι να ανασκοπηθεί η εξέλιξη:

- θέσπιση, κατά την περίοδο 1961-1963, της «Ονοματολογίας των εγκαταστάσεων στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες Βιομηχανιών» (NICE), που περιείχε στοιχεία υποδιαιρούμενα σε ευρείες ομάδες και χαρακτηριζόμενα από τριψήφιους κατ' ανώτατο όριο *ad hoc* κωδικούς, ενώ η αναθεωρημένη έκδοση του 1963 περιείχε λεπτομερέστερες υποδιαιρέσεις. Στην ονοματολογία αυτή περιλαμβάνονταν οι εξορυκτικές βιομηχανίες, οι βιομηχανίες παραγωγής ενέργειας και οι μεταποιητικές βιομηχανίες, καθώς και ο τομέας των κατασκευών,
- το 1965 προστέθηκε η «Ονοματολογία του Εμπορίου στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες» που περιελάμβανε όλες τις εμπορικές δραστηριότητες,
- το 1967 θεσπίστηκε η «Ονοματολογία των Βιομηχανιών Παροχής Υπηρεσιών» και, στη συνέχεια, μια ονοματολογία υποδιαιρούμενη σε ευρείες ομάδες που κάλυπτε όλες τις μορφές γεωργικών δραστηριοτήτων,
- το 1970, έτος κατά το οποίο περατώθηκαν προσωρινά αλληπάλληλες εργασίες, θεσπίστηκε η «Γενική Βιομηχανική Ταξινόμηση των Οικονομικών Δραστηριοτήτων στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες», δηλαδή η ισχύουσα NACE 1970, η οποία το υπό εξέταση σχέδιο κανονισμού προτείνει να αναθεωρηθεί και να θεσμοποιηθεί με την ονομασία «NACE, αναθ. 1».

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Προοιμακές παρατηρήσεις

Πριν εγκύψει περισσότερο στη μέθοδο εργασίας που ακολούθησαν οι συντάκτες του σχεδίου και οι εμπειρογνώμονές τους κατά την εκπόνηση της νέας ονοματολογίας NACE, αναθ. 1, η ΟΚΕ επιδοκιμάζει την αναθεωρημένη έκδοση της NACE με την επιφύλαξη ορισμένων παρατηρήσεων που ακολουθούν και εκφράζει την ικανοποίησή της για την εκπόνησή της, λόγω των αναντίρρητων τελειοποιήσεων και διασαφηνίσεων που επιφέρει σε σχέση με την ήδη υπάρχουσα ονοματολογία, αλλά και εξαιτίας της μεγαλύτερης αξιοπιστίας της και, τέλος, της βελτιωμένης συγκρισιμότητάς της με την ταξινόμηση που εφαρμόζεται σε παγκόσμιο επίπεδο, και πιο συγκεκριμένα με τη Διεθνή Πρότυπη Βιομηχανική Ταξινόμηση όλων των Οικονομικών Δραστηριοτήτων (CITI), που υιοθετήθηκε από τη Στατιστική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών το Φεβρουάριο του 1989. Πρόκειται στην περίπτωση αυτή για μια τρίτη αναθεώρηση των εργασιών στην οποία συνεργάστηκαν στενά η EUROSTAT και οι εκπρόσωποι των κρατών μελών της ΕΟΚ.

Η ΟΚΕ έχει επίγνωση της προόδου που συντελέστηκε, όχι μόνο από τη σκοπιά των στατιστολόγων, αλλά και από τη σκοπιά των χρηστών, που θα αντλήσουν ασφαλώς το μεγαλύτερο όφελος από μια πηγή πληροφοριών πιο εναρμονισμένη σε παγκόσμιο επίπεδο, κατά την επιλογή των στρατηγικών τους στον τομέα της οικονομικής ανάπτυξης.

2.2. Είναι επίσης θετικό το γεγονός ότι η ομάδα εργασίας που απαρτίζεται από την EUROSTAT και εκπροσώπους των κρατών μελών, ενώ χρησιμοποίησε ως υπόδειγμα τη λογική δομή της 3ης αναθεώρησης του CITI, προώθησε έτι περαιτέρω τις εργασίες της σε κοινοτική κλίμακα για να καταλήξει στην ονοματολογία NACE, αναθ. 1, η οποία περιλαμβάνει περισσότερες λεπτομέρειες από τη CITI, αναθ. 3, που αντανακλά μεν τις ομοιότητες στην οικονομική δομή των κρατών μελών αλλά καθιστά επίσης εμφανείς και τις σημαντικότερες διαφορές τους. Η εν λόγω ομάδα εργασίας, προς το σκοπό αυτό και στο μέτρο του δυνατού, έλαβε υπόψη τις ιδιαιτερότητες των εθνικών ονοματολογιών.

2.3. Η NACE, αναθ. 1, η οποία το υπό γνωμοδότηση σχέδιο κανονισμού προτείνει να καθιερωθεί, διατηρεί με τον τρόπο αυτό τη βάση των εθνικών οικονομικών δομών. Εντούτοις, δεν μπορεί να περιορισθεί στην παράθεση των κοινών δραστηριοτήτων σε όλα τα κράτη μέλη, αλλά οφείλει επίσης να συνδυάζει τις σημαντικές δραστηριότητες που δεν απαντώνται αναγκαστικά σε όλες τις χώρες της ΕΟΚ και οι οποίες παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές. Επίσης, μια δραστηριότητα σ' ένα κράτος μέλος μπορεί να μην είναι παρά ασήμαντη σε ένα άλλο. Η οποιαδήποτε λύση, όσο ενδελεχμένη και εάν είναι, που πρέπει ωστόσο να εφαρμοσθεί σε δώδεκα χώρες με δομές που μερικές φορές διαφέρουν ριζικά, δεν μπορεί ποτέ να αποτελεί παρά μια συμβιβαστική λύση. Επομένως, δεν πρέπει κάθε χώρα να αναζητεί στην NACE, αναθ. 1, μόνο τις δραστηριότητες που είναι σημαντικότερες στη δική της συγκεκριμένη περίπτωση. Εξάλλου, στο κείμενο του κανονισμού

προβλέπονται παρεκκλίσεις, που θα σχολιασθούν παρακάτω και οι οποίες, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, επιτρέπουν την εφαρμογή ομαδοποιημένων επιπέδων.

Ωστόσο, παρά το γεγονός ότι γίνονται κατανοητά τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από τη μεγαλύτερη δυνατή ομαδοποίηση της ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων που προτείνεται σε κοινοτικό επίπεδο, και παρά τις δυνατότητες παρέκκλισης που προβλέπονται για μια πιο προωθημένη κατανομή που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες πληροφοριακών στοιχείων σε εθνικό επίπεδο, η ΟΚΕ εφιστά την προσοχή της Επιτροπής στα προβλήματα που μπορούν να δημιουργηθούν σε ό,τι αφορά τη συγκρισιμότητα των δεδομένων μεταξύ κρατών μελών, αν το προτεινόμενο επίπεδο δεν είναι επαρκώς διαχωρισμένο σε κοινοτική κλίμακα. Στην περίπτωση αυτή, θα ήταν ευκαίριο να συζητηθεί το θέμα και να ληφθεί αντίστοιχη απόφαση στα πλαίσια της διαχειριστικής επιτροπής που προτείνεται στα σημεία 2.12, 3.7 και 4.1 να αντικαταστήσει τη συμβουλευτική επιτροπή που προβλέπεται στο άρθρο 7 του σχεδίου γνωμοδότησης.

2.4. Η ΟΚΕ διαπιστώνει με ικανοποίηση ότι η ομάδα εργασίας έλαβε υπόψη τις συγκεκριμένες ανάγκες των επιχειρήσεων, ενώ οι διαβουλεύσεις έγιναν με τη μεσολάβηση των ενδιαφερόμενων επαγγελματικών οργανώσεων. Αναφέρεται σχετικά ότι πραγματοποιήθηκαν επαφές, μεταξύ άλλων, με την Ένωση Βιομηχανιών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (UNICE), η οποία, ενώ είχε στην αρχή επιφυλάξεις, κατόπιν συνεργάστηκε ενεργά, επιμένοντας κυρίως να εισαχθούν περισσότερες λεπτομέρειες στην ονοματολογία των βιομηχανικών δραστηριοτήτων. Όσον αφορά τη μεταλλουργική βιομηχανία, λήφθηκαν ως βάση αναφοράς οι δραστηριότητες που καλύπτονται από τη συνθήκη ΕΚΑΧ, δεδομένου ότι η συνθήκη αυτή θα εξακολουθήσει κατά πάσα πιθανότητα να ισχύει για δεκαπέντε ακόμη χρόνια. Τα προβλήματα που υπήρχαν στον τομέα της υφαντουργίας και των χημικών προϊόντων, κατέστη δυνατό να επιλυθούν, αφού λήφθηκαν στο μέτρο του δυνατού υπόψη οι προταθείσες τροποποιήσεις. Προέκυψε ένα συγκεκριμένο πρόβλημα για την υφαντουργία που είχε σχέση με την επιθυμία μιας υπερβολικής υποδιαίρεσης μεταξύ των διαφόρων ειδών ενδυμάτων και εσωρούχων, όπου τελικά επελέγη ένα πιο ομαδοποιημένο επίπεδο, και αφέθηκε στις εθνικές ονοματολογίες η μέριμνα της διενέργειας των επιθυμητών υποδιαίρεσεων, με την προϋπόθεση ότι αυτές θα εντάσσονται στο γενικό πλαίσιο που έχει ορίσει η NACE, αναθ. 1. πράγμα που συνδέεται ωστόσο με το πρόβλημα της συγκρισιμότητας των δεδομένων μεταξύ κρατών μελών, πρόβλημα το οποίο εξετάζεται παραπάνω στη δεύτερη παράγραφο του σημείου 2.3. Στη Δανία, το προς επίλυση πρόβλημα συνίστατο στην ονοματολογία του τομέα των κατασκευών, όπου γίνεται διάκριση μεταξύ του τομέα των κατασκευών και του τομέα της μηχανικής. Επειδή η ονοματολογία προσανατολίζεται προς την κυριότερη δραστηριότητα της στατιστικής μονάδας, που στην περίπτωσή μας είναι η επιχείρηση, και συχνά επικρατεί, ανάλογα με τη συγκυρία ή την εποχή, η μία ή η άλλη επιμέρους δραστηριότητα, επελέγη τελικά η ομαδοποιημένη ταξινόμηση «κατασκευές».

Εν τέλει, και αφού αρκετές φορές χρειάστηκε να ξεκαθαριστεί για ορισμένους συνομιλητές η διαρκής

σύγχυση μεταξύ της ονοματολογίας των προϊόντων και της ονοματολογίας των οικονομικών δραστηριοτήτων, κατέστη δυνατό να εξευρεθούν συμβιβασμοί, έτσι ώστε, από ένα πρότυπο σε παγκόσμιο επίπεδο (CITI) που στηρίζεται στο εναρμονισμένο σύστημα το οποίο βασίζεται σε 293 τετραψήφιους κώδικες (ψηφιακούς) (158 τριψήφιους και 59 διψήφιους), για να εκπληρωθούν καλύτερα οι απαιτήσεις των οικονομικών παραγόντων της ΕΟΚ, καταρτίστηκε μια NACE, αναθ. 1 με 535 τετραψήφιους κώδικες (ψηφιακούς) (212 τριψήφιους και 59 διψήφιους).

2.5. Ειπώθηκε ήδη ότι ο χρήστης, που είναι ο οικονομικός φορέας, ζητεί όσο το δυνατόν περισσότερες λεπτομέρειες, πράγμα που συνεπάγεται ότι αποδέχεται την επιπρόσθετη επιβάρυνση η οποία αντανακλάται στο έργο συλλογής στοιχείων που του αντιστοιχεί. Μπορεί να υποτεθεί ότι οι επαγγελματικοί κύκλοι δέχονται να προσφέρουν την απαραίτητη συνδρομή τους. Όπως τονίζουν οι συντάκτες του εγγράφου, πρέπει να επιδειχθεί μέριμνα ώστε η NACE, αναθ. 1 να εκφράζει τις ανάγκες των χρηστών και, επομένως, των επιχειρήσεων, στο επίπεδο μιας κοινής γλώσσας στον τομέα της ονοματολογίας, τηρώντας παράλληλα τις αρχές του συστήματος και αποφεύγοντας την υπέρμετρη περιπλοκή της νέας NACE, αναθ. 1.

2.6. Σε γενικές γραμμές και οποιεσδήποτε και αν είναι οι ιδιαιτερότητες που πρέπει να ληφθούν υπόψη σε εθνικό επίπεδο από ορισμένα κράτη, θα πρέπει να διασφαλισθεί ότι, όταν μια πληροφορία ενσωματωθεί στη γλώσσα σύμφωνα με τη διάρθρωση της NACE, η αντιστοιχία θα είναι τέλεια ώστε να εξασφαλίζεται όσο το δυνατό μεγαλύτερη συγκρισιμότητα.

2.7. Ο ενημερωμένος αναγνώστης θα διαπιστώσει τέλος ότι, σε σχέση με τη NACE 70, ο αριθμός θέσεων έχει προφανώς μειωθεί, ενώ η ονοματολογία που εξακολουθεί σήμερα να εφαρμόζεται περιέχει στην ουσία 758 τετραψήφιους κώδικες (ψηφιακούς), (343 τριψήφιους και 80 διψήφιους). Από τη στιγμή που επιβεβαιώνεται ότι η NACE, αναθ. 1 είναι, ωστόσο, λεπτομερέστερη, η εξήγηση έγκειται στο γεγονός ότι οι δυνατότητες της NACE 70 δεν αξιοποιήθηκαν ποτέ στο ακέραιο και ότι υπερισχύουν οι διψήφιοι κώδικες.

Πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη από την άποψη αυτή ότι η NACE 70 δεν ήταν πολύ λεπτομερής όσον αφορά τις υπηρεσίες, ενώ η NACE, αναθ. 1 αφιερώνει μεγαλύτερο τμήμα της στις νέες δραστηριότητες που έχουν έκτοτε εξαπλωθεί και αναπτυχθεί, όπως στις ειδικότητες του μέλλοντος, π.χ. την ηλεκτρονική μηχανική, τη μηχανική ηλεκτρονικών υπολογιστών, τις υπηρεσίες στον τομέα των τεχνολογιών αιχμής, την εμπορία προϊόντων, τις συμβουλές διαχείρισης κ.λπ.

2.8. Το υπό γνωμοδότηση σχέδιο κανονισμού αποσκοπεί στην προσέγγιση των εθνικών ονοματολογιών. Οι εθνικές αυτές ονοματολογίες εφαρμόζονται ασφαλώς στις χώρες που τις διαθέτουν, λαμβανομένων υπόψη των διαφορετικών δομών και αναγκών των εθνικών οικονομιών. Ωστόσο, πρέπει να παραμένουν συμβατές μεταξύ τους για να διασφαλισθεί η συγκρισιμότητά τους σε κοινοτικό επίπεδο. Επομένως, η δομή των εθνικών ονοματολογιών πρέπει να προσαρμοσθεί στη NACE, αναθ. 1, που αποτελεί τον κεντρικό άξονα.

Είναι δυνατόν να γίνει λεπτομερέστερη κατανομή, καθώς και να προστεθούν επιπλέον επίπεδα, ενώ για κάθε ένα από τα επίπεδα αυτά, με εξαίρεση το πρώτο, πρέπει να υπάρχει δυνατότητα ομαδοποίησης για να αντιστοιχεί ακριβώς στο ανώτερο επίπεδο.

Επίσης, επιτρέπεται να εφαρμόζει ένα κράτος μέλος ένα ξεχωριστό σύστημα κωδικοποίησης, αλλά θα είναι υποχρεωμένο να δημοσιεύει την ονοματολογία του με ένα συμπληρωματικό αλφαβητικό-αριθμητικό κωδικό που να δείχνει τη σχέση με τη NACE, αναθ. 1.

2.9. Στόχος του υπό εξέταση σχεδίου κανονισμού όσον αφορά τη NACE, αναθ. 1 είναι να διασφαλισθεί η συμβατότητα των δεδομένων σε κοινοτική κλίμακα, η συμβατότητα των δεδομένων σε παγκόσμιο επίπεδο (αντιστοιχία με τη CIP1, αναθ. 3), η ταχεία διαβίβαση των στατιστικών δεδομένων και η πραγματοποίηση οικονομικών κλίμακας και χρόνου εκ μέρους των οικονομικών φορέων λόγω της διευκόλυνσης της αμοιβαίας ανταλλαγής δεδομένων.

2.10. Το σχέδιο κανονισμού δεν προβλέπει καμία υποχρέωση συλλογής και παροχής των στοιχείων, αλλά επιβάλλει στα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν τη NACE, αναθ. 1 ως κοινό στατιστικό μέσο στην Κοινότητα.

Όπως προαναφέρθηκε, είναι δυνατόν να γίνουν παρεκκλίσεις, αν αποδειχθεί ότι υπάρχει ασυμβατότητα μεταξύ ορισμένων υποδιαίρεσεων της κοινοτικής ονοματολογίας και της εθνικής οικονομικής δομής, πράγμα που καθιστά στις περιπτώσεις αυτές δύσκολη ή αδύνατη τη χρησιμοποίηση της NACE, αναθ. 1. Συνεπώς, οι παρεκκλίσεις μπορούν να δώσουν κατ' εξαίρεση σ' ένα κράτος μέλος τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί σ' ένα συγκεκριμένο τομέα επίπεδο πιο ομαδοποιημένο από την κοινοτική ονοματολογία. Η παρέκκλιση αυτή δεν μπορεί, ωστόσο, να συνεπάγεται τη δυνατότητα υποδιαίρεσης ενός ομαδοποιημένου επιπέδου κατά τρόπο διαφορετικό από εκείνο της NACE, αναθ. 1.

Η παρέκκλιση δεν απαλλάσσει το δικαιούχο κράτος μέλος από την υποχρέωση να προβαίνει σε εκτιμήσεις στο επίπεδο των λεπτομερειών που ορίζει η σχετική κοινοτική νομοθεσία.

2.11. Η NACE, αναθ. 1, που, αντίθετα με τη NACE 70, βασίζεται σ' ένα κανονισμό, έχει θεσπισθεί προς εκπλήρωση αποκλειστικά στατιστικών σκοπών. Ωστόσο, είναι θεμιτό να την χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη σε άλλους τομείς ή σχέσεις, για να ανταποκριθούν στις διοικητικές, φορολογικές ή άλλες ανάγκες τους, όπως η ταξινόμηση εκείνων των δραστηριοτήτων που απαιτεί για την άσκησή τους την απόδειξη των επαγγελματικών προσόντων, και η οποία μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί ως σημείο αναφοράς για τον καθορισμό των δραστηριοτήτων που οφείλουν να αναφέρονται λεπτομερώς στις συμβάσεις ή τα κείμενα νόμων. Στις περιπτώσεις αυτές έχει ωστόσο απλώς ενδεικτικό χαρακτήρα.

2.12. Όσον αφορά τις διαδικασίες άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων της Επιτροπής στον τομέα αναφοράς του σχεδίου κανονισμού, το τελευταίο υιοθετεί το κείμενο του άρθρου 2, διαδικασία 1 της απόφασης 87/373/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 1987.

Έπεται ότι η Επιτροπή θα επικουρείται στην περίπτωση αυτή από μια συμβουλευτική επιτροπή που θα απαρτίζεται από εκπροσώπους των κρατών μελών και θα προεδρεύεται από τον εκπρόσωπο της Επιτροπής. Η συμβουλευτική επιτροπή εκδίδει, σύμφωνα με την προαναφερθείσα διαδικασία, γνωμοδότηση για το σχέδιο μέτρων που υποβάλλεται από τον εκπρόσωπο της Επιτροπής. Η τελευταία λαμβάνει σε μεγάλο βαθμό υπόψη τη γνωμοδότηση αυτή, αλλά δεν είναι, ωστόσο, υποχρεωμένη να την ακολουθήσει. Εντούτοις, ενημερώνει τη συμβουλευτική επιτροπή για τον τρόπο με τον οποίο έλαβε υπόψη την εν λόγω γνωμοδότηση.

Όμως, σε ένα τομέα τόσο σημαντικό και ζωτικό για τους οικονομικούς φορείς, λόγω της πρωταρχικής σημασίας που έχουν η κοινοποίηση σε όλα τα επίπεδα και η τέλεια αντιστοιχία κάθε είδους πληροφοριών που ανταλλάσσονται τόσο σε κοινοτική όσο και σε εθνική κλίμακα, οι αρμοδιότητες μιας απλής συμβουλευτικής επιτροπής στον τομέα της ονοματολογίας των οικονομικών δραστηριοτήτων, καθώς και στον τομέα της ονοματολογίας των προϊόντων, φαίνονται υπερβολικά περιορισμένες, εφόσον οι αρμοδιότητες της Επιτροπής ως τελευταίου φορέα λήψης αποφάσεων κρίνονται υπερβολικές.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο, κατά τις εργασίες που κατέληξαν στην κατάρτιση του υπό εξέταση σχεδίου κανονισμού, η ομάδα εργασίας «NACE, αναθ. 1», όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση, δήλωσε ότι προτιμά να συσταθεί μια διαχειριστική επιτροπή, στην οποία να εκχωρηθούν, όπως ενδείκνυται, περισσότερες αρμοδιότητες στον τομέα αυτό, αρμοδιότητες στις οποίες θα συμμετέχουν στην περίπτωση αυτή οι εκπρόσωποι των κρατών μελών οι οποίοι είναι επαρκώς ενημερωμένοι για τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες των αντίστοιχων οικονομιών τους και περισσότερο σε θέση να μεταφέρουν τις απόψεις των οικονομικών φορέων τους.

Η ΟΚΕ θα ήθελε να υπενθυμίσει στο πλαίσιο αυτό τις ίδιες ακριβώς σκέψεις που είχε αναπτύξει στη γνωμοδότησή της, της 28ης Απριλίου 1989 (ΕΕ αριθ. C 159 της 26ης Ιουνίου 1989, σ. 16) για την «Πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου σχετικά με τις στατιστικές των ανταλλαγών αγαθών μεταξύ κρατών μελών» (ΕΕ αριθ. C 84 της 5ης Απριλίου 1989, σ. 4) όπου διατυπώνονται σχετικά με τα άρθρα 28 και 29 του εν λόγω σχεδίου κανονισμού οι ακόλουθες παρατηρήσεις:

«Μια βασική επιφύλαξη επιβάλλεται στο θέμα των άρθρων 28 και 29. Ενώ το άρθρο 28 ιδρύει μια «επιτροπή στατιστικών των ανταλλαγών αγαθών μεταξύ κρατών μελών» και καθορίζει τη σύνθεση και τη λειτουργία της, το άρθρο 29 αποδίδει στην επιτροπή μόνο συμβουλευτικό χαρακτήρα, τη στιγμή που τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή του σχεδιαζόμενου κανονισμού, που θα ληφθούν υπό την κάλυψη του ίδιου αυτού άρθρου 29, μπορούν να αποτελούν την αφετηρία αποφάσεων που συνεπάγονται χρηματοδοτικές επενδύσεις στις διοικήσεις και στις επιχειρήσεις των διάφορων κρατών μελών. Φαίνεται λοιπόν απαράδεκτο να αποκλείεται το Συμβούλιο από τη διαδικασία αποφάσεων, ιδίως διότι το άρθρο 29 αποδίδει ένα μέγιστο αρμοδιότη-

των μόνο στην Επιτροπή, εκτός από το μοναδικό περιορισμό που υπάρχει στο άρθρο 27 β), που προβλέπει ότι οι διατάξεις που θεσπίζονται από την Επιτροπή σχετικά με την απλούστευση της στατιστικής πληροφορίας δεν θα μπορούν να εφαρμοσθούν προ της 1ης Ιανουαρίου 1999.

Σχετικά με το ρόλο της προαναφερόμενης επιτροπής, πρέπει να σημειωθεί ότι η σημερινή "Επιτροπή της στατιστικής του εξωτερικού εμπορίου" έχει ιδρυθεί ως επιτροπή διαχείρισης. Επίσης, ιδίως λόγω των συνεπειών των διατάξεων που προβλέπονται στο άρθρο 29, ζητείται να ανατεθεί στην επιτροπή των στατιστικών των διακοινοτικών ανταλλαγών και ο ρόλος μιας επιτροπής διαχείρισης, όπου τα κράτη μέλη μπορούν να συνδέονται αποτελεσματικότερα με τη λήψη αποφάσεων που αφορούν τα μέτρα τα οποία προβλέπονται στο πλαίσιο του σχεδιαζόμενου κανονισμού. Θα πρέπει συνεπώς να τροποποιηθεί το άρθρο 29, πράγμα που θα αποτρέψει εξάλλου τη δημιουργία αποκλίσεων μεταξύ των διαρθρώσεων των επιτροπών που ασχολούνται αντίστοιχα με τη στατιστική του ενδοκοινοτικού εμπορίου και εκείνων του εξωκοινοτικού εμπορίου».

2.13. Τέλος — και αυτό αποτελεί γνωστό πρόβλημα — οι αρμόδιοι διοικητικοί μηχανισμοί ορισμένων, χωρών, κυρίως των μικρότερων κρατών μελών, αλλά επίσης και ορισμένες μείζονες και, ενδεχομένως, μοναδικού είδους επιχειρήσεις στις μεγαλύτερες χώρες, διατρέχουν τον κίνδυνο να προσκρούσουν στον περιορισμό του στατιστικού απορρήτου που τους επιβάλλεται, αφού μπορεί να καταλήξουν να γνωστοποιούν στις κοινοτικές αρχές στοιχεία των οποίων, λόγω της δεσπόζουσας θέσης μιας επιχείρησης ή του γεγονότος ότι αντιπροσωπεύει αποκλειστικά ένα συγκεκριμένο τομέα δραστηριότητας, η διάδοση απαγορεύεται σιωπηρά από την εθνική ρύθμιση για τη διαφύλαξη του στατιστικού απορρήτου.

Φαίνεται ότι το πρόβλημα του απορρήτου των πληροφοριών που κοινοποιούνται από τις εθνικές αρχές, αφού δεν υπάρχει σε κοινοτικό επίπεδο εγγύηση του απορρήτου αυτού, έχει ήδη επισημανθεί επανειλημμένα στις υπηρεσίες της Επιτροπής. Φαίνεται εξάλλου ότι καταρτίζεται σχέδιο κοινοτικού κανονισμού το οποίο προβλέπει την υποχρεωτική τήρηση του απορρήτου των δεδομένων που κοινοποιούνται από τις εθνικές αρχές. Θα πρέπει να ληφθεί σύντομα ένα παρόμοιο μέτρο και να συνοδεύει κάθε μέτρο που λαμβάνεται ή πρόκειται να ληφθεί σε κοινοτικό επίπεδο στον τομέα των στατιστικών δεδομένων. Μέχρι τότε, πρέπει να αναμένεται ότι τα κράτη μέλη θα μετέρχονται τα μέσα που θα τους επιτρέπουν να αποκρύπτουν την προέλευση μιας πληροφορίας την οποία η εθνική ρύθμιση για το στατιστικό απόρρητό τους παρέχει τη δυνατότητα να προστατεύουν για προφανείς λόγους.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1. Άρθρο 1

Η νομική επίπτωση του άρθρου 1 είναι ότι θεσπίζει, σε κανονιστική και, κατά συνέπεια, δεσμευτική βάση, τη

χρησιμοποίηση της NACE, αναθ. 1 ως κοινής ονοματολογίας των οικονομικών δραστηριοτήτων στις ΕΚ, ώστε να διασφαλισθεί μια για πάντα η συγκρισιμότητα μεταξύ των εθνικών ονοματολογιών και της κοινοτικής ονοματολογίας, με ταυτόχρονη διασφάλιση της συγκρισιμότητας μεταξύ των εθνικών και των κοινοτικών στατιστικών.

Η παράγραφος 2 περιορίζει την υποχρεωτική χρησιμοποίηση της κοινοτικής ονοματολογίας σε στατιστικούς αποκλειστικά σκοπούς. Ωστόσο, δεν αποκλείει άλλες μορφές χρησιμοποίησης. Η παράγραφος 3 ορίζει ότι ο κανονισμός αφορά μόνο την ονοματολογία, χωρίς να επιβάλλεται στα κράτη μέλη να συλλέγουν, να δημοσιεύουν ή να παρέχουν δεδομένα, θέμα του οποίου η ρύθμιση επαφίεται ως εκ τούτου σε άλλα κοινοτικά όργανα.

Για το άρθρο αυτό δεν διατυπώνονται συγκεκριμένες παρατηρήσεις. Εμπίπτει στα πλαίσια του γενικά θετικού σχολιασμού των γενικών παρατηρήσεων της παρούσας γνωμοδότησης.

3.2. Άρθρο 2

Το άρθρο 2 καθιερώνει την κοινή βάση για τις στατιστικές ονοματολογίες των οικονομικών δραστηριοτήτων στην ΕΚ, και καθορίζει τη δομή του κώδικα NACE, αναθ. 1 για τέσσερα διαδοχικά επίπεδα δραστηριοτήτων που περιλαμβάνουν αντίστοιχα:

- ένα πρώτο επίπεδο τίτλων με κλάσεις που αντιστοιχούν σε αλφαβητικό κωδικό,
- ένα ενδιάμεσο επίπεδο υποτίτλων που περιλαμβάνει κλάσεις οι οποίες προσδιορίζονται από διπλό αλφαβητικό κωδικό,
- ένα δεύτερο επίπεδο τμημάτων με διψήφιο αριθμητικό κωδικό,
- ένα τρίτο επίπεδο ομάδων που προσδιορίζονται από τριψήφιους αριθμητικούς κωδικούς,
- ένα τέταρτο επίπεδο τάξεων που προσδιορίζονται στην αντίστοιχη κλάση τους με έναν τετραψήφιο αριθμητικό κωδικό.

Έπεται ότι, σύμφωνα με τη συνημμένη στο σχέδιο κανονισμού ονοματολογία, μια συγκεκριμένη δραστηριότητα του τετάρτου επιπέδου προσδιορίζεται από αλφαβητικό-αριθμητικό κωδικό που απαρτίζεται από δύο γράμματα του αλφαβήτου και τέσσερα αριθμητικά ψηφία.

3.3. Άρθρο 3

Εκτός από το γεγονός ότι η NACE, αναθ. 1 πρέπει να χρησιμοποιείται για όλες τις στατιστικές οικονομικών δραστηριοτήτων που εκπονούνται από τις υπηρεσίες της Επιτροπής, στην παράγραφο 2 του άρθρου 3 αναφέρεται ότι η χρησιμοποίηση αυτή συνοδεύεται από παρεκκλίσεις όσον αφορά την παράλληλη ύπαρξη εθνικών ονοματολογιών. Οι παρεκκλίσεις αυτές, οι οποίες καθιστούν ελαστικότερη την εφαρμογή του

κοινοτικού συστήματος, πρέπει να καθησυχάζουν τους οικονομικούς παράγοντες, φθάνοντας μέχρι το σημείο να επιτρέπουν τη χρησιμοποίηση μιας διαφορετικής κωδικοποίησης. Οι παρεκκλίσεις αυτές σχολιάστηκαν εκτενώς στις γενικές παρατηρήσεις της παρούσας γνωμοδότησης.

Ωστόσο, παραμένει το γεγονός ότι τα κράτη μέλη που κάνουν χρήση των παρεκκλίσεων μπορούν να δημοσιεύουν ένα συγκριτικό πίνακα όπου να συγχωνεύονται οι ταξινομήσεις της NACE και οι συμπληρωματικές εθνικές ονοματολογίες. Πριν από τη δημοσίευση αυτή, το εν λόγω κείμενο πρέπει να υποβάλλεται στην Επιτροπή για να ελέγχεται η συμβατότητά του με την ταξινόμηση της NACE.

3.4. Άρθρο 4

Το άρθρο 4 αφορά τις περιπτώσεις ασυμβατότητας μεταξύ των υποδιαιρέσεων της NACE, αναθ. 1 και της εθνικής οικονομικής δομής ενός κράτους μέλους. Η παρέκκλιση, η οποία επιτρέπει στην προκειμένη περίπτωση τη χρησιμοποίηση ενός πιο ομαδοποιημένου επιπέδου NACE, αναθ. 1, αποτέλεσε το αντικείμενο θετικών σχολίων στις γενικές παρατηρήσεις.

3.5. Άρθρο 5 και άρθρο 6

Δεν διατυπώνονται παρατηρήσεις για τα άρθρα 5 και 6, εκτός από την περίπτωση της σύστασης συμβουλευτικής επιτροπής, για την οποία έγινε λόγος σε άλλο σημείο.

3.6. Άρθρο 7

Το άρθρο 7 προβλέπει τη σύσταση μιας συμβουλευτικής επιτροπής στατιστικής ονοματολογίας των οικονομικών δραστηριοτήτων στις Ευρωπαϊκές Κοινοότητες. Το θέμα αυτό εντάσσεται στο πλαίσιο των λεπτομερειακών σκέψεων και επιχειρημάτων που αναπτύχθηκαν παραπάνω στο σημείο 2.12 των γενικών παρατηρήσεων της παρούσας γνωμοδότησης.

Γι' αυτό, αν ληφθεί υπόψη η παρούσα φάση στατιστικής εναρμόνισης και τα προβλήματα τα οποία συνεπάγεται ο ολόενος και πιο αναγκαίος συντονισμός μεταξύ των υπεύθυνων των εθνικών και κοινοτικών στατιστικών συστημάτων, η ΟΚΕ φρονεί ότι το εύρος των αρμοδιοτήτων και οι επιπτώσεις των αποφάσεων που θα ληφθούν, επιβάλλουν τη σύσταση μιας διαχειριστικής επιτροπής, πράγμα που εξασφαλίζει και τη συμμετοχή του Συμβουλίου στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, ενώ η δημιουργία μιας συμβουλευτικής επιτροπής το αποκλείει από αυτή.

Επομένως, το άρθρο 7 του σχεδίου κανονισμού πρέπει να τροποποιηθεί.

3.7. Άρθρο 8

Επειδή το άρθρο 8 ορίζει τα καθήκοντα, τις δικαιοδοσίες και τις αρμοδιότητες της συμβουλευτικής επιτροπής που προβλέπει το άρθρο 7, από τα σχόλια σχετικά με το άρθρο 7 και στο πλαίσιο των γενικών παρατηρή-

σεων προκύπτει ότι τα καθήκοντα, οι δικαιοδοσίες και οι αρμοδιότητες αυτές πρέπει να είναι εκείνες της διαχειριστικής επιτροπής που πρέπει να δημιουργηθεί.

3.8. Άρθρο 9

Το άρθρο 9 ορίζει την 1η Ιανουαρίου 1993, προθεσμία ολοκλήρωσης της μεγάλης εσωτερικής αγοράς, ως ημερομηνία-όριο κατά την οποία τα κράτη μέλη πρέπει να εφαρμόσουν ως εθνική στατιστική ονοματολογία των οικονομικών δραστηριοτήτων είτε την NACE, αναθ. 1, είτε μια ονοματολογία προσαρμοσμένη σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού.

Σε περίπτωση χρησιμοποίησης μιας εθνικής ονοματολογίας για την οποία προβλέπονται οι παρεκκλίσεις που περιλαμβάνονται στο άρθρο 3, επιβάλλεται η χρησιμοποίηση ενός συμπληρωματικού κώδικα που να δείχνει τη σχέση με τη NACE, αναθ. 1.

3.9. Άρθρο 10

Από την 1η Ιανουαρίου 1993, η NACE, αναθ. 1 πρέπει να χρησιμοποιείται σε όλες τις περιπτώσεις που ζητούνται από τα κράτη μέλη στατιστικά στοιχεία καταναμημένα ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Μέχρι την ημερομηνία αυτή, εξακολουθεί να ισχύει η NACE 70 σε περίπτωση που υπάρχει συμφωνία ή κοινοτική πράξη που απαιτεί τη διαβίβαση στατιστικών δεδομένων.

3.10. Άρθρο 11

Το άρθρο 11 ορίζει ότι την 1η Ιανουαρίου 1993 αρχίζει μεταβατική περίοδος κατά τη διάρκεια της οποίας τα δεδομένα που έχουν συλλεγεί πριν από την ημερομηνία αυτή μπορούν να δημοσιεύονται σύμφωνα με την έως τότε χρησιμοποιούμενη ονοματολογία, η οποία μπορεί να είναι διαφορετική από τη NACE, αναθ. 1. Ωστόσο, τα δεδομένα αυτά, κατά τη διαβίβασή τους στην Επιτροπή, πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο προσαρμοσμένα στην NACE, αναθ. 1. Η μεταβατική περίοδος λήγει καταρχήν την 1η Ιανουαρίου 1996.

Τα κράτη μέλη παρέχουν στην Επιτροπή τις απαιτούμενες πληροφορίες σχετικά με τους πίνακες αντιστοιχίας μεταξύ των εθνικών ονοματολογιών και της NACE, αναθ. 1, που χρησιμοποιούνται κατά τη μεταβατική περίοδο. Αυτοί οι πίνακες αντιστοιχίας δημοσιεύονται από την Επιτροπή.

3.11. Άρθρο 12 και άρθρο 13

Το άρθρο 12 προβλέπει ότι ο πίνακας αντιστοιχίας μεταξύ της NACE 70 και της NACE, αναθ. 1 πρέπει να δημοσιευθεί από την Επιτροπή εντός εξαμήνου από την έναρξη ισχύος του κανονισμού, ο οποίος, ενώ είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος, τίθεται σε ισχύ την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

4. Συμπεράσματα

4.1. Είναι αναντίρρητο το γεγονός ότι το σχέδιο κανονισμού (ΕΟΚ) σχετικά με την εκπόνηση της κοινοτικής ονοματολογίας NACE, αναθ. 1 αποτελεί μια από τις κυριότερες πρωτοβουλίες της EUROSTAT με στόχο να καταρτισθούν κατά τρόπο επίσημο και δεσμευτικό τα στατιστικά πρότυπα που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς την 1η Ιανουαρίου 1993. Μόνο η χρησιμοποίηση κοινών στατιστικών προτύπων καθιστά δυνατό να καταγράφονται και να παρέχονται συγκρίσιμα στατιστικά δεδομένα σε αρκετά σύντομο χρονικό διάστημα και, επομένως, με πολύ πιο αποτελεσματικό τρόπο απ' ό,τι σήμερα.

Η αναθεωρημένη ονοματολογία, η οποία υποχρεώνει τα κράτη μέλη να τη χρησιμοποιούν ως βασική δομή της εθνικής ταξινόμησής τους, αποτελεί αναμφίβολα σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση της δημιουργίας ενός ολοκληρωμένου στατιστικού συστήματος που θα καταστήσει δυνατή την καθιέρωση της απαραίτητης σχέσης μεταξύ των δεδομένων για τα προϊόντα, τις οικονομικές δραστηριότητες, το εξωτερικό εμπόριο κ.λπ.

4.2. Ενώ επιδοκιμάζει το υπό εξέταση σχέδιο του κανονισμού, η ΟΚΕ επιθυμεί ωστόσο να υπενθυμίσει το αίτημά της να αντικατασταθεί η συμβουλευτική επιτροπή που προβλέπεται στο άρθρο 7 από μια διαχειριστική επιτροπή, και υπογραμμίζει τις παρατηρήσεις που διατύπωσε σχετικά με το πρόβλημα του στατιστικού απορρήτου και της εμπιστευτικότητας των κοινοποιού-

μενων δεδομένων, αναμένοντας να τεθεί σε εφαρμογή μια αντίστοιχη *ad hoc* ρύθμιση σε κοινοτικό επίπεδο.

4.3. Τέλος, η ΟΚΕ παραπέμπει στις ανησυχίες που έχει ήδη εκφράσει μεταξύ άλλων κατά την κατάρτιση της γνωμοδότησής της (έγγρ. CES 552/89) της 26ης Απριλίου 1989 σχετικά με την καθιέρωση ενός νέου στατιστικού συστήματος για τις ανταλλαγές αγαθών μεταξύ κρατών μελών, και επιθυμεί να εκδηλώσει την ανησυχία της μπροστά στο ενδεχόμενο μείωσης της ποιότητας του στατιστικού μηχανισμού μετά την κατάργηση των ελέγχων στα ενδοκοινοτικά σύνορα.

4.4. Σχετικά με την παραπάνω γνωμοδότηση, η ΟΚΕ φρονεί ότι, υπό τις παρούσες συνθήκες, παράλληλα με την εφαρμογή της νέας ονοματολογίας των οικονομικών δραστηριοτήτων, θα ήταν σκόπιμο να προβλέψει η Επιτροπή μέσα παροχής βοήθειας, τόσο στον τομέα της κατάρτισης όσο και στον τεχνικό και οικονομικό τομέα, προς τις στατιστικές υπηρεσίες των κρατών μελών εκείνων που έχουν ελλείψεις σε υλικό και προσωπικό.

Βρυξέλλες, 30 Μαΐου 1990.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Alberto MASPRONE

Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για τροποποίηση της οδηγίας 69/335/ΕΟΚ σχετικά με τους έμμεσους φόρους που επιβάλλονται στις συγκεντρώσεις κεφαλαίων ⁽¹⁾

(90/C 182/02)

Το Συμβούλιο αποφάσισε στις 9 Απριλίου 1990 να ζητήσει από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 99 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, γνωμοδότηση για την παραπάνω πρόταση οδηγίας.

Το τμήμα οικονομικών, δημοσιονομικών και νομισματικών υποθέσεων, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 10 Μαΐου 1990 βάσει της εισηγητικής έκθεσης του κ. Broicher.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέδωσε ομόφωνα κατά τη 277η σύνοδο της ολομέλειας (συνεδρίαση της 30ής Μαΐου 1990) την ακόλουθη γνωμοδότηση:

Γενικές παρατηρήσεις

1. Η πρόταση τροποποίησης επιδιώκει την εξίσωση των εταιρειών επενδύσεων όσον αφορά την καταβολή του τέλους κεφαλαίου των εταιρειών ανεξαρτήτως της νομικής τους μορφής. Περαιτέρω επιδιώκεται μια φορολογική βελτίωση του καθεστώτος των εταιρειών επενδύσεων προς το συμφέρον των μικροαποταμιευτών.

2. Σύμφωνα με την οδηγία 69/335/ΕΟΚ, στη μορφή που έχει τροποποιηθεί με την οδηγία 85/303/ΕΟΚ, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα επιβολής ενός τέλους κεφαλαίου στις εταιρείες. Όπου επιβάλλεται, είναι υποχρεωτικό για τις εταιρείες κεφαλαίου. Απαλλαγές επιτρέπονται μόνο για εταιρικές μορφές, που σύμφωνα με την έννοια του άρθρου 1 της οδηγίας 69/335/ΕΟΚ δεν είναι εταιρείες κεφαλαίου. Για τις εταιρείες επενδύσεων είναι δυνατόν λόγω της ρύθμισης αυτής να υπάρξει διαφορετική φορολογική επιβάρυνση, αναλόγως της

(1) ΕΕ αριθ. C 111 της 5. 5. 1990, σ. 12.

εταιρικής μορφής με την οποία λειτουργούν. Η δυνατότητα αυτή πρόκειται να εκλείψει με την πρόταση τροποποίησης διότι θα επιτραπεί η απαλλαγή και για τις εταιρείες κεφαλαίου.

3. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή επεσήμανε ήδη με διάφορους τρόπους — εσχάτως στη γνωμοδότησή της για την οδηγία τροποποίησης 85/303/ΕΟΚ ΕΕ αριθ. C 87 της 9ης Απριλίου 1985 — ότι κατά την άποψή της η έμμεση φορολογία των συγκεντρώσεων κεφαλαίων σε ένα ορθολογικό φορολογικό σύστημα δεν έχει θέση. Εζήτησε συνεπώς την κατάργηση του τέλους κεφαλαίου και επαναλαμβάνει εκ νέου τώρα το αίτημα αυτό.

4. Εφόσον όμως προς το παρόν δεν φαίνεται πραγματοποιήσιμη η ολοκληρωτική κατάργηση, πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια επειγόντως, για να μην οδηγή-

σει επιπροσθέτως η οπωσδήποτε ανεπίκαιρη φορολογία σε στρεβλώσεις ανταγωνισμού ή κοινωνικές αδικίες. Η πρόταση της Επιτροπής αποβλέπει στην αποτροπή τέτοιων συνεπειών της φορολογίας συγκεντρώσεων κεφαλαίων. Συνεπώς η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή την επιδοκιμάζει ως δεύτερη καλύτερη λύση μετά την πλήρη κατάργηση του τέλους κεφαλαίου.

Βρυξέλλες, 30 Μαΐου 1990.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Alberto MASPRONE

Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου για τις εναέρειες εμπορευματικές μεταφορές (1)

(90/C 182/03)

Στις 22 Μαρτίου 1990 και σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την παραπάνω πρόταση κανονισμού.

Το τμήμα μεταφορών και επικοινωνιών, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 11 Μαΐου 1990 με βάση εισηγητική έκθεση του κ. Kenna.

Κατά την 277η σύνοδο ολομέλειας, συνεδρίαση της 30ής Μαΐου 1990, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση:

1. Εισαγωγή

1.1. Η επέκταση του εμπορίου στα αγαθά και τις υπηρεσίες είναι βασικής σημασίας για τη δημιουργία της εσωτερικής αγοράς της Κοινότητας και για το εξωκοινοτικό εμπόριο. Οι μεταφορές με όλα τα μέσα είναι εξαιρετικής σημασίας για την επιτυχία της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης στο εσωτερικό της Κοινότητας. Επιβεβαίωση για αυτό αποτελεί η γνωμοδότηση της ΟΚΕ για τη δεύτερη φάση απελευθέρωσης των τακτικών αεροπορικών γραμμών μεταφοράς επιβατών.

1.2. Η ικανότητα για τη διακίνηση περισσότερων αγαθών μέσω αεροπορικών γραμμών οι οποίες θα προορίζονται για τη μεταφορά εμπορευμάτων και μόνο, επιπλέον των τακτικών γραμμών οι οποίες συνδυάζουν τη μεταφορά επιβατών και εμπορευμάτων, θα αυξάνεται ολοένα και περισσότερο μετά το 1992 οπότε και θα αυξηθεί ο ανταγωνισμός μεταξύ της Κοινότητας και τρίτων χωρών. Η επέκταση των αεροπορικών εμπορευ-

ματικών μεταφορών, κυρίως δε προς και από τις νησιωτικές χώρες μέλη, θα αυξηθεί εις βάρος των μεταφορών δια ξηράς ή θαλάσσης. Η ΟΚΕ υποστηρίζει συνεπώς κατ' αρχήν τις προτάσεις της Επιτροπής για απελευθέρωση των εναέριων εμπορευματικών μεταφορών στο εσωτερικό της Κοινότητας στα πλαίσια ενός ολοκληρωμένου συστήματος μεταφορών.

1.3. Η απελευθέρωση των αεροπορικών γραμμών για αποκλειστική μεταφορά εμπορευμάτων πρέπει να πραγματοποιηθεί υπό όρους ανάλογους με αυτούς που είχε προτείνει η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή για τη συνδυασμένη μεταφορά εμπορευμάτων και επιβατών στην γνωμοδότησή της σχετικά με τη 2η φάση απελευθέρωσης. Μόνον κατ' αυτόν τον τρόπο είναι δυνατόν να υπάρξει θεμιτός ανταγωνισμός στον τομέα των μεταφορών επιβατών και εμπορευμάτων.

1.4. Οι αεροπορικές μεταφορές εμπορευμάτων έχουν πολλές ομοιότητες με τις μεταφορές επιβατών που προκύπτουν από ομοιότητες στην παραγωγή. Θα πρέπει ωστόσο να μη λησμονείται ότι υπάρχουν επίσης

(1) ΕΕ αριθ. C 88 της 6. 4 1990, σ. 7.

σημαντικές διαφορές μεταξύ των δύο τομέων. Μεταξύ των διαφορών αυτών αναφέρονται οι εξής:

- μεγάλο μέρος της αγοράς βρίσκεται στα χέρια των λεγόμενων «ολοκληρωμένων οργανισμών». (Έτσι ονομάζονται οι επιχειρήσεις εκείνες οι οποίες αναλαμβάνουν τη μεταφορά των εμπορευμάτων από το αρχικό σημείο εκκίνησης στο τελικό σημείο παράδοσης, δηλαδή καθ' όλο το μήκος της αλυσίδας ναυλωτής-πράκτορας-αεροπορική εταιρεία-πράκτορας-ναυλωτής),
- αναφορικά με τους ναύλους, η εφαρμογή των ισχυόντων κανονισμών υπήρξε σταθερά πιο φιλελεύθερη προκειμένου για τη μεταφορά εμπορευμάτων παρά για τη μεταφορά επιβατών. Αντίθετα ωστόσο, αναφορικά με την πρόσβαση στην αγορά και την προσφερόμενη χωρητικότητα προκειμένου για τις γραμμές αποκλειστικής μεταφοράς εμπορευμάτων, οι κανονισμοί εφαρμόζονται τουλάχιστον εξίσου περιοριστικά όσο και για τις γραμμές μεταφοράς επιβατών,
- είναι αποδεκτό (και κάποτε προτιμητέο) να μεταφέρονται τα εμπορεύματα κατά τη διάρκεια της ημέρας και από δευτερεύουσες διαδρομές που δεν κρίνονται κατάλληλες για τη μεταφορά επιβατών,
- η αλυσίδα της μεταφοράς από το αρχικό στο τελικό σημείο είναι πιο περίπλοκη προκειμένου για τα εμπορεύματα από όσο προκειμένου για τους επιβάτες, κατά το ότι τα εμπορεύματα προϋποθέτουν αριθμό ενδιάμεσων διαδικασιών και παρέμβαση ανθρώπινου δυναμικού, πράγματα που δεν προϋποτίθενται για τη μεταφορά επιβατών,
- προκειμένου για τη διανομή μεταφερόμενων εμπορευμάτων (με όλα τα μέσα αλλά ιδιαίτερα αεροπορικά) ισχύουν νέες έννοιες όπως για παράδειγμα η έννοια της έγκαιρης παράδοσης.

2. Κύρια σημεία των προτάσεων της Επιτροπής

2.1. Τα σημεία αυτά μπορούν να συνοψισθούν ως ακολούθως:

- η δέσμη μέτρων που είχε συμφωνηθεί το Δεκέμβριο του 1987 δεν περιελάμβανε τη μεταφορά εμπορευμάτων. Οι σημερινές προτάσεις αποβλέπουν σε επανόρθωση αυτής της παράλειψης,
- η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι αυτά τα μέτρα θα βοηθήσουν τις αεροπορικές εταιρείες να ανταγωνισθούν επί ίσοις όροις τις μεταφορές δια ξηράς ή θαλάσσης (οι οποίες απελευθερώνονται όλο και περισσότερο) και τους ολοκληρωμένους οργανισμούς,
- οι αεροπορικές μεταφορές εμπορευμάτων αντιπροσωπεύουν μόνον 0,08 % των συνολικών αγαθών που διακινούνται στο εσωτερικό της Κοινότητας· υπάρχουν συνεπώς μεγάλα περιθώρια επέκτασης. Οι προτάσεις της Επιτροπής παραπέμπουν επίσης και στην από 1982 μελέτη σχετικά με τις αεροπορικές μεταφορές εμπορευμάτων η οποία έδειξε ότι υπάρχει

ισχυρός ανταγωνισμός μεταξύ εναέριων και χερσαίων μεταφορών εμπορευμάτων. Παράλληλα, οι αεροπορικές μεταφορές θεωρείται ότι μειονεκτούν λόγω των δαπανών και καθυστερήσεων στην αλυσίδα μεταφοράς που οφείλονται στο ρυθμιστικό πλαίσιο εντός του οποίου όφειλαν να λειτουργούν οι υπηρεσίες αεροπορικής μεταφοράς εμπορευμάτων.

2.2. Οι προτάσεις της Επιτροπής περιλαμβάνουν άρση περιορισμών πρόσβασης στις αγορές, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων τρίτης, τέταρτης και πέμπτης ελευθερίας. Προτείνονται επίσης οι ενδοκοινοτικές μεταφορές στο εσωτερικό των κρατών μελών:

- λειτουργική ευελιξία, που σημαίνει ότι οι αερομεταφορείς εμπορευμάτων, έτσι όπως ορίζονται, θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να αλλάζουν αεροσκάφη σε οποιοδήποτε σημείο της διαδρομής καθώς και να θέτουν σε λειτουργία τις υπηρεσίες της πέμπτης ελευθερίας χωρίς να προσφεύγουν στις κρατικές υπηρεσίες της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένοι. Η ευελιξία επεκτείνεται επίσης και στη συχνότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών,
- σε ό,τι αφορά τις τιμές, η Επιτροπή προτείνει όπως οι ναύλοι των εμπορευματικών μεταφορών δημοσιεύονται πριν από την καθιέρωσή τους και να μην απαιτείται προηγούμενη έγκριση από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών.

3. Γενικές απόψεις της ΟΚΕ

3.1. Η ΟΚΕ έχει ήδη εκφράσει — υπό τους όρους τους αναφερόμενους στη γνωμοδότησή της — ιδιαίτερη επιδοκιμασία για τη δεύτερη φάση απελευθέρωσης των εναέριων μεταφορών, που συμπεριλαμβάνει πτήσεις για τη μεταφορά εμπορευμάτων σε συνδυασμό με τη μεταφορά επιβατών. Η περαιτέρω απελευθέρωση των πτήσεων για τη μεταφορά εμπορευμάτων και μόνο κρίνεται επιθυμητή υπό όρους ανάλογους με εκείνους που προσδιορίζονται στην προγενέστερη αυτή γνωμοδότηση. Αυτή η απελευθέρωση, όπως προτείνεται από την Επιτροπή, επιδοκιμάζεται επειδή:

- δημιουργεί τους όρους ώστε οι αερομεταφορείς της Κοινότητας να είναι σε θέση να ανταγωνισθούν τους ολοκληρωμένους οργανισμούς και τις μεταφορές δια ξηράς ή θαλάσσης με όρους που είναι τώρα ευνοϊκότεροι παρά κατά το παρελθόν,
- διευρύνει τις δυνατότητες της βιομηχανίας να επωφελείται από την ταχύτερη αεροπορική σύνδεση μεταξύ πόλεων ώστε να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητά της,
- η επέκταση των υπηρεσιών αεροπορικής μεταφοράς εμπορευμάτων θα ωφελήσει ιδιαίτερα το εμπόριο σε μεγαλύτερες αποστάσεις καθώς και το εμπόριο προς και από τις νησιώτικες χώρες-μέλη που βρίσκονται στην περιφέρεια των κεντρικών περιοχών εμπορίας. Η επέκταση αυτών των υπηρεσιών θα συμβάλει στη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των διαφόρων περιοχών· στα πλαίσια αυτά, η ΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι, όπως

επισημαίνονται από την Επιτροπή, η νέα ευκαιρία πέμπτης ελευθερίας που προβλέπεται στο άρθρο 4.4, ενδέχεται να ωφελήσει τους μεγάλους κοινοτικούς αερομεταφορείς, και εφράζει την άποψη ότι η Επιτροπή θα πρέπει να λάβει υπόψη της τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αερομεταφορείς των μικρών κρατών της περιφέρειας προκειμένου να καλύψουν επαρκώς τη μεταφορά εμπορευμάτων στις κυριότερες αγορές της Κοινότητας. Η παρατήρηση αυτή ισχύει κυρίως για τις νησιώτικες χώρες για τις οποίες οι αεροπορικές μεταφορές έχουν ιδιαίτερη σημασία.

- η επέκταση της αεροπορικής μεταφοράς εμπορευμάτων σε μια πιο φιλελεύθερη βάση θα ενθαρρύνει τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στους ευρωπαϊκούς αερομεταφορείς και την επέκταση της αεροναυπηγικής βιομηχανίας.

3.2. Υποστηρίζοντας τις προτάσεις της Επιτροπής, η ΟΚΕ είναι της γνώμης ότι θα πρέπει να ληφθούν πλήρως υπόψη τα παρακάτω σημεία, τα οποία και αντανakλώνται στη γνωμοδότησή της ⁽¹⁾ για τη δεύτερη φάση απελευθέρωσης των τακτικών αεροπορικών γραμμών μεταφοράς επιβατών. Συνοπτικά, η σχετική γνωμοδότηση της ΟΚΕ έλεγε:

- σκοπός θα πρέπει να είναι η επίτευξη του υψηλότερου δυνατού επιπέδου ασφάλειας,
- ενώ τα προβλήματα που υπάρχουν σήμερα σε σχέση με τη συμφόρηση της εναέριας κυκλοφορίας δεν είναι τόσο οξεία για τις αεροπορικές γραμμές μεταφοράς εμπορευμάτων, οι οποίες τείνουν να αξιοποιούν τις ώρες κατά τις οποίες δεν υπάρχει αιχμή, είναι παρόλα αυτά σημαντικό να περιοριστούν οι δυσχέρειες κατά τον έλεγχο της εναέριας κυκλοφορίας καθώς και ο συνωστισμός στα αεροδρόμια και γύρω από αυτά ή η πρόσβαση σε αυτά, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η πλήρης επιτυχία των υπηρεσιών μεταφοράς από το αρχικό σημείο φόρτωσης στο τελικό σημείο παράδοσης. Ιδιαίτερη σημασία έχει η εξάλειψη της κυκλοφοριακής συμφόρησης επειδή μεγάλο ποσοστό των μεταφορών εμπορευμάτων εκτελείται από συνδυασμένες πτήσεις επιβατών/εμπορευμάτων. Η κυκλοφοριακή συμφόρηση θα προκαλέσει στρεβλώσεις ανταγωνισμού μεταξύ των αεροπορικών εταιρειών οι οποίες ασχολούνται με εμπορευματικές και μόνο μεταφορές,
- οι παρούσες προτάσεις της Επιτροπής σχετικά με την εναρμόνιση των τεχνικών και κοινωνικών προτύπων στις αεροπορικές μεταφορές θα πρέπει επίσης να εφαρμοστούν στις περιπτώσεις που ενδείκνυται και αφού ληφθούν υπόψη οι διαφορές μεταξύ των συνδυασμών μεταφορών επιβατών/εμπορευμάτων και των εμπορευματικών και μόνο μεταφορών,
- για περιβαλλοντικούς λόγους, η λειτουργία αεριοπροωθούμενων αεροσκαφών κατά τη νύκτα θα πρέπει να ελέγχεται προσεκτικά. Η ΟΚΕ τάσσεται υπέρ της λειτουργίας των πιο αθόρυβων διαθέσιμων αεροσκαφών. Είναι πλέον αποδεκτό ότι το κόστος των αεροσκαφών νέας τεχνολογίας θα οδηγήσει σε

αυξημένους ναύλους μεταφοράς επιβατών και φορτίων.

4. Ειδικές παρατηρήσεις

4.1. Άρθρο 1 — Πεδίο εφαρμογής

4.1.1. Η ΟΚΕ είναι της γνώμης ότι το άρθρο αυτό θα πρέπει να διευκρινιστεί κατά τρόπο ώστε να εμφανίσει το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου κανονισμού. Καλύπτει, για παράδειγμα, μόνο πτήσεις στο εσωτερικό της Κοινότητας; Αναφέρεται σε φορτία τα οποία μεταφέρονται σε τακτικές γραμμές επιβατών ή μόνο σε φορτία που μεταφέρονται σε αποκλειστικές πτήσεις για τη μεταφορά εμπορευμάτων; Επιπλέον, στα πλαίσια των παρατηρήσεων της για το άρθρο 2 § (γ) που ακολουθούν, η ΟΚΕ είναι της γνώμης ότι θα πρέπει να διευκρινιστεί πως ο κανονισμός δεν καλύπτει την μεταφορά ταχυδρομείου από τη στιγμή που αυτή αποτελεί αντικείμενο προσφοράς παροχής υπηρεσιών μεταξύ των ταχυδρομικών αρχών και του αερομεταφορέα.

4.2. Άρθρο 2 σημείο β) (ii) παράγραφος 2 — Ορισμός του Μη-Κοινοτικού Μεταφορέα

4.2.1. Η ΟΚΕ αντιλαμβάνεται ότι με την υποπαραγράφο αυτή η Επιτροπή θέλει να συμπεριλάβει τους ολοκληρωμένους οργανισμούς στην προτεινόμενη στο σχέδιο κανονισμού απελευθέρωση. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει την πολύτιμη συμβολή των ολοκληρωμένων οργανισμών στην ανάπτυξη νέων μεθόδων διανομής προς όφελος του καταναλωτή.

4.2.2. Στην αιτιολογική έκθεση της πρότασης της Επιτροπής επισημαίνεται ότι οι ολοκληρωμένοι οργανισμοί βρίσκονται στα χέρια ομάδων συμφερόντων οι οποίες εδρεύουν σε μη κοινοτικές χώρες. Η ΟΚΕ σημειώνει ότι οι αερομεταφορείς που εδρεύουν σε μη κοινοτικές χώρες κατέχουν ήδη δικαιώματα στον χώρο των εναέριων μεταφορών στο εσωτερικό της Κοινότητας τα οποία κατά πολύ υπερβαίνουν τα αντίστοιχα των οποίων απολαμβάνουν οι κοινοτικοί αερομεταφορείς στις χώρες των ξένων αερομεταφορέων. Προτείνεται κατά συνέπεια να μη χορηγούνται σε επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε τρίτες χώρες δικαιώματα στο εσωτερικό της Κοινότητας εκτός εάν αντίστοιχα δικαιώματα χορηγούνται από τις εν λόγω τρίτες χώρες και σε κοινοτικές επιχειρήσεις.

4.2.3. Σκοπός πρέπει να είναι η μείωση της υφιστάμενης ανισορροπίας, η οποία ευνοεί αυτή τη στιγμή τους μη κοινοτικούς αερομεταφορείς. Για να είναι θεμιτός ο ανταγωνισμός, οι μη κοινοτικοί αερομεταφορείς θα πρέπει να υπόκεινται στους ίδιους τεχνικούς και κοινωνικούς όρους όπως και οι κοινοτικοί αερομεταφορείς.

4.2.4. Θα πρέπει συνεπώς να γίνει προσεκτική εξέταση της διατύπωσης του άρθρου για να εξασφαλιστεί ότι δεν εισάγει διακρίσεις κατά των ολοκληρωμένων οργανισμών οι οποίοι έχουν στην κατοχή τους, ή θα έχουν στο μέλλον, έγκυρη άδεια εκτέλεσης εναερίων

(1) ΕΕ αριθ. C 112 της 28. 2. 1990, σ. 17.

μεταφορών εμπορευμάτων και ταχυδρομείου την οποία έχει — ή θα έχει — εκδώσει ένα κράτος μέλος.

Να ληφθεί εδώ υπόψη και η αναφορά που γίνεται στις σχέσεις με τρίτες χώρες στα πλαίσια του άρθρου 4.4.

4.3. Άρθρο 2 σημείο γ) — Ναύλοι φορτίου

4.3.1. Η ΟΚΕ αντιλαμβάνεται ότι σήμερα οι ναύλοι για τη μεταφορά ταχυδρομείου υπόκεινται σε προσφορές μεταξύ των ταχυδρομικών αρχών και των αερομεταφορέων, και δεν προσφέρονται προς πώληση στην ελεύθερη αγορά όπως συμβαίνει για άλλα είδη φορτίων. Εάν ωστόσο μελλοντικά το ταχυδρομείο υπαχθεί στο ίδιο καθεστώς εμπορίας όπως και τα είδη γενικού φορτίου, τότε, σε συσχετισμό τόσο με το άρθρο 2 όσο και με άρθρο 8, η ΟΚΕ θα είναι σύμφωνη να υπαχθεί και το ταχυδρομείο στους όρους του κανονισμού πάνω στην ίδια βάση με το γενικό φορτίο. Να ληφθούν εδώ υπόψη και οι παρατηρήσεις που έχουν προηγηθεί πάνω στο άρθρο 1.

4.3.2. Στο ίδιο άρθρο, και σε ό,τι αφορά τα πρακτορεία, η ΟΚΕ θέτει το ερώτημα μήπως αρμόδιες για τον καθορισμό των προμηθειών των πρακτορειών θα έπρεπε να είναι οι κυβερνήσεις των κρατών-μελών, πράγμα που δεν συμβαίνει σήμερα σε πολλές περιπτώσεις. Για κάτι τέτοιο απαιτείται μάλλον η θέσπιση κανονισμού εκεί όπου δεν υπάρχει υπό τις παρούσες ρυθμίσεις.

4.4. Άρθρο 4.2 — Ενδομεταφορές

4.4.1. Η ΟΚΕ φρονεί ότι το θέμα της χορήγησης δικαιωμάτων για ενδομεταφορές σε αερομεταφορείς που είναι εγκατεστημένοι στην Κοινότητα, θα πρέπει να αντιμετωπιστεί όπως προτείνεται από τη γνωμοδότησή της για τη δεύτερη φάση απελευθέρωσης. Το ενδεχόμενο χορήγησης δικαιωμάτων για ενδομεταφορές σε αερομεταφορείς που είναι εγκατεστημένοι έξω από την Κοινότητα θα πρέπει να εξεταστεί στα πλαίσια και μόνο μιας ευρύτερης πολιτικής αεροπορικών μεταφορών που θα ισχύει για τρίτες χώρες.

4.5. Άρθρο 4.4 — Σχέσεις με τρίτες χώρες

4.5.1. Στο μέτρο που η διάταξη αυτή αφορά τις σχέσεις και μόνο μεταξύ κρατών-μελών, η ΟΚΕ την κρίνει αποδεκτή. Σε ό,τι όμως αφορά τις σχέσεις μεταξύ της Κοινότητας και τρίτων χωρών στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών, η ΟΚΕ παραπέμπει στη γνωμοδότησή της για τη δεύτερη φάση απελευθέρωσης και εκφράζει την άποψη ότι οι σχέσεις με τρίτες χώρες θα πρέπει να αποτελούν μέρος μια ευρύτερης πολιτικής αεροπορικών μεταφορών που θα ισχύει γι' αυτές. Η ΟΚΕ παραπέμπει επίσης την υπό επεξεργασία γνωμοδότησή της για τις σχέσεις με τρίτες χώρες στον τομέα της εμπορικής αεροπορίας (εισηγητής Moreland).

Να ληφθούν εδώ υπόψη και οι παρατηρήσεις που έχουν προηγηθεί πάνω στο άρθρο 2 σημείο β) (ii) παράγραφος 2.

4.5.2. Η σχέση του άρθρου αυτού με τις περιφερειακές χώρες μέλη σχολιάζεται στην τρίτη περίπτωση του σημείου 3.1 της γνωμοδότησης (τίτλος του κεφαλαίου 3. Γενικές απόψεις της ΟΚΕ).

4.6. Άρθρο 8 — Ναύλοι φορτίου

Η ΟΚΕ προτείνει να γίνουν οι ακόλουθες παρατηρήσεις και τροποποιήσεις σε ό,τι αφορά τον καθορισμό των ναύλων.

4.6.1. Παράγραφος 1

4.6.1.1. Να μην αναφέρεται ο όρος «κοινοτικοί», αφού τόσο οι κοινοτικοί όσο και οι μη κοινοτικοί αερομεταφορείς θα πρέπει να υπόκεινται στους ίδιους όρους σε ό,τι αφορά τον καθορισμό των τιμών.

4.6.1.2. Η ΟΚΕ προτείνει όπως η δημοσίευση περιοριστεί στην τιμή βάσεως (ανάλογη προς τους ναύλους αναφοράς των οδικών μεταφορών), με δυνατότητα διαπραγμάτευσης των χαμηλότερων τιμών βάσει κριτηρίων όπως η περίοδος αιχμής, οι μεγάλοι όγκοι μεταφερόμενων εμπορευμάτων, κ.λπ.

4.6.1.3. Επιπλέον, η ΟΚΕ παρατηρεί ότι η υπό εξέταση πρόταση αναφέρεται στους ναύλους από αεροδρόμιο σε αεροδρόμιο και εκφράζει τη γνώμη ότι, καθώς ο ναυλωτής δεν ενδιαφέρεται παρά για τη μεταφορά από το αρχικό σημείο φόρτωσης στο τελικό σημείο παράδοσης, δεν υπάρχει ανάγκη δημοσίευσης των ναύλων που έχουν καθοριστεί ύστερα από διαπραγματεύσεις.

4.6.2. Παράγραφος 2 — χρόνος 30 ημερών

4.6.2.1. Ο χρόνος των 30 ημερών κρίνεται υπερβολικός για μια αγορά υψηλής ανταγωνιστικότητας· προτείνεται να μειωθεί σε 14 ημέρες.

4.6.3. Παράγραφος 3

4.6.3.1. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι οι απαιτήσεις που καλύπτονται από τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 8 ρυθμίζουν θέματα για τα οποία δεν ισχύει σήμερα καμιά ρύθμιση. Εκφράζεται η ανησυχία ότι οι διατάξεις αυτών των δύο παραγράφων θα προκαλέσουν αυξημένες γραφειοκρατικές διατυπώσεις σε βάρος των αερομεταφορέων και των επιβατών.

4.6.3.2. Η ΟΚΕ επισημαίνει ακόμη τα ακόλουθα σημεία:

— οι προδιαγραφές ασφάλειας θα πρέπει να διατηρηθούν ανεξάρτητα από το ύψος των ναύλων φορτίου τα δύο αυτά θέματα δεν θα πρέπει να έχουν καμία σχέση μεταξύ τους,

— η πρόταση αναφέρεται μόνο στους ναύλους από αεροδρόμιο σε αεροδρόμιο· στην πράξη όμως, οι τιμές που προσφέρονται στο ναυλωτή από τους αερομεταφορείς και τους πράκτορες τους καλύπτουν τη μεταφορά από το αρχικό σημείο φόρτωσης στο τελικό σημείο παράδοσης. Υπό αυτές τις συνθήκες, είναι εξαιρετικά δύσκολο να αποδειχθεί κατά πόσον οι ναύλοι από αεροδρόμιο σε αεροδρόμιο, που

συμπεριλαμβάνονται στην τιμή μεταφοράς από το αρχικό σημείο φόρτωσης στο τελικό σημείο παράδοσης, είναι χαμηλότεροι ή υψηλότεροι από τους ναύλους της προηγούμενης περιόδου. Το στοιχείο αυτό καθιστά εμφανές το γεγονός ότι η μεταφορά εμπορευμάτων είναι διαφορετική από τη μεταφορά επιβατών,

— η ΟΚΕ είναι της γνώμης ότι ο στόχος της διαφάνειας κατά τον καθορισμό των αεροπορικών ναύλων φορτίου, στόχος αξιόλογος, θα πρέπει να επιτευχθεί με αναφορά στην τιμή βάσης, ανάλογη του ναύλου αναφοράς των οδικών μεταφορών. Η τιμή αυτή θα πρέπει να συνδυάζεται και με τακτικούς ελέγχους εκ μέρους των κρατών-μελών για τον καθορισμό του ύψους των ναύλων από αερολιμένα σε αερολιμένα.

4.6.3.3. Η ΟΚΕ προτείνει κατά συνέπεια τροποποίηση της παραγράφου 4 κατά τρόπο ώστε να αποφευχθεί η καθιέρωση νέων περιορισμών και να διατηρηθεί η ευελιξία κατά τον καθορισμό των τιμών, ενώ θα

διασφαλίζεται παράλληλα η διατήρηση των προδιαγραφών ασφάλειας με τις κατάλληλες μεθόδους.

4.6.4. Παράγραφος 4

4.6.4.1. Με βάση τις τροποποιήσεις που προτείνονται για την παράγραφο 3, η ΟΚΕ πιστεύει ότι η παράγραφος 4 είναι περιττή. Προτείνει λοιπόν τη διαγραφή της, στο βαθμό που οι διατάξεις της θα παρεμπόδιζαν την περαιτέρω εμπορική εξέλιξη των αερομεταφορέων.

Βρυξέλλες, 30 Μαΐου 1990.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Alberto MASPRONE

Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου περί του βιολογικού τρόπου παραγωγής γεωργικών προϊόντων και των σχετικών ενδείξεων πάνω στα γεωργικά προϊόντα και στα είδη διατροφής⁽¹⁾

(90/C 182/04)

Στις 16 Δεκεμβρίου 1989, και σύμφωνα με το άρθρο 188 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την παραπάνω πρόταση κανονισμού.

Το τμήμα γεωργίας και αλιείας, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 15 Μαΐου 1990 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Kenneth Gardner.

Κατά τη 277η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 30ής Μαΐου 1990), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση:

1. Εισαγωγή

1.1. Στο λεξικό Larousse, ως βιολογική γεωργία ορίζεται εκείνη που δεν χρησιμοποιεί χημικά λιπάσματα και εντομοκτόνα.

1.2. Ομάδες εναλλακτικών παραγωγών που «στρατεύθηκαν» στην εναλλακτική γεωργία, χρησιμοποίησαν τους όρους οργανική, βιολογική, περιβαλλοντική, κ.λπ. για να περιγράψουν τις αντίστοιχες μεθόδους παραγωγής: οι παραγωγοί αυτοί έχουν λεπτομερώς αναπτύξει κανόνες παραγωγής και πωλούν τα προϊόντα τους απευθείας ή τα διαθέτουν μέσα από τα καταστήματα «υγιεινής διατροφής».

1.3. Κατά τα τελευταία χρόνια ωστόσο, τα εν λόγω προϊόντα σημείωσαν πολύ μεγαλύτερη εμπορική επιτυχία μεταξύ καταναλωτών οι οποίοι κατά κανόνα δεν

γνωρίζουν λεπτομερώς τους κανόνες παραγωγής και έχουν την εντύπωση ότι τα βιολογικά τρόφιμα παράγονται ακριβώς όπως ορίζει το λεξικό.

1.4. Σε όρους μάρκετινγκ, οι παραπάνω όροι αποδείχθηκαν εξαιρετικοί αφού σημαίνουν ότι τα προϊόντα είναι θρεπτικότερα, φυσικότερα και υγιεινότερα από τα συνήθη, τα οποία και θεωρούνται κατά κάποιο τρόπο κατώτερα.

1.5. Η διαφορά μεταξύ βιολογικών και συνήθων τροφίμων δεν είναι τόσο μεγάλη ώστε να μπορεί να ελέγχεται. Υπάρχουν ωστόσο πολλοί καταναλωτές που πιστεύουν ότι τα βιολογικά τρόφιμα είναι θρεπτικότερα. Είναι δε γι' αυτό διατεθειμένοι να καταβάλουν το αισθητά υψηλότερο κόστος που απαιτείται για την παραγωγή τους.

1.6. Το υψηλότερο κόστος εξηγείται επειδή οι βιολογικές μέθοδοι παραγωγής μειώνουν αισθητά την απόδοση, αυξάνουν τις ορατές ατέλειες και οδηγούν σε

(¹) ΕΕ αριθ. C 4 της 9. 1. 1990, σ. 4.

μεγαλύτερες απώλειες, αφού οι επιβλαβείς οργανισμοί δεν μπορούν να καταπολεμηθούν το ίδιο αποτελεσματικά. Οι βιολογικές καλλιέργειες θα ευνοήσουν ασφαλώς και αρκετούς στόχους της κοινής γεωργικής πολιτικής, αν και σε χαμηλό πάντοτε ως φαίνεται βαθμό. Η βιολογική παραγωγή έχει πάντα πιθανότητες να προσελκύσει το ενδιαφέρον, προσφέρεται όμως για μια μειοψηφία μόνο των καλλιεργητών.

1.7. Επειδή οι διαφορές ανάμεσα στη βιολογική και τη συνήθη παραγωγή δεν μπορούν σήμερα να εντοπισθούν με ανεξάρτητες δοκιμές ώστε να εξηγηθεί και η επιβάρυνση των τιμών, θα πρέπει να βρεθεί ένα κατάλληλο σύστημα ελέγχου και επισήμανσης για την προστασία των καταναλωτών που πιστεύουν στην ιδιαίτερη αξία των βιολογικών τροφίμων και είναι ως εκ τούτου διατεθειμένοι να πληρώσουν το επιπλέον κόστος.

1.8. Με την ενιαία αγορά του 1993, η διεξαγωγή τέτοιων ελέγχων θα πρέπει να οργανωθεί σε κοινοτική βάση. Η ΟΚΕ χαιρετίζει συνεπώς την πρόταση της Επιτροπής καταρχήν, προτείνοντας ωστόσο κάποιες αλλαγές στις λεπτομέρειες, όπως φαίνεται από τις παρακάτω παρατηρήσεις.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Η πρόταση παρουσιάζει ορισμένα μειονεκτήματα που περιγράφονται λεπτομερώς αμέσως παρακάτω:

- α) Δεν καλύπτει το προϊόν ζωικής προελεύσεως αν και το ζωικό κεφάλαιο αποτελεί βασικό μέρος μέσα στον κύκλο της βιολογικής παραγωγής.
- β) Τα τελικά και κατεργασμένα προϊόντα καλύπτονται εν μέρει μόνο. Πολύ προτιμότερη θα ήταν μια πρόταση που να καλύπτει όλα τα τρόφιμα.
- γ) Ο κανονισμός είναι υπερβολικά ελαστικός σε ό,τι αφορά τα προϊόντα που μπορούν να φέρουν την ένδειξη «βιολογικό προϊόν»: θα έπρεπε να προβλέπεται η παρέλευση 24 τουλάχιστον μηνών από την τελευταία χρησιμοποίηση χημικών λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων στο έδαφος στο οποίο έχει καλλιεργηθεί το προϊόν.
- δ) Η δυνατότητα ταυτόχρονης λειτουργίας ενός ενεργού και ενός ανενεργού συστήματος ελέγχου δεν είναι ικανοποιητική.
- ε) Οι διατάξεις είναι σε μεγάλο βαθμό αρνητικά διατυπωμένες, ενώ αντίθετα θα έπρεπε να δίδονται πίνακες με όσα επιτρέπονται και όσα δεν επιτρέπονται. Έτσι συνηθίζεται σε όλους τους τύπου βιολογικής γεωργίας.
- ζ) — Οι καταναλωτές που πιστεύουν στα ευεργετικά αποτελέσματα των βιολογικών τροφίμων, έχουν την εντύπωση ότι αγοράζουν εντελώς «φυσικά» προϊόντα. Η πρόταση επιτρέπει ωστόσο την προσθήκη ποικιλλουσών ποσοτήτων χημικών ουσιών χωρίς να επιβάλλει και την κατάλληλη επισήμανση για ενημέρωση του καταναλωτή.

— Πράγματι, στην πιο τρέχουσα πρακτική των βιολογικών καλλιεργειών χρησιμοποιείται αριθμός χημικών λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων. Αυτή η πρακτική θα πρέπει να συνεχισθεί με επαρκή όμως επισήμανση των προϊόντων για την ενημέρωση του καταναλωτή.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1. Άρθρο 1 α)

3.1.1. Η αναφορά στα ζωικά προϊόντα είναι αόριστη. Θα πρέπει να υπάρξει αναλυτική πρόβλεψη από την αρχή και να μην αφηθεί η σχετική ρύθμιση να γίνει αργότερα δια της διοικητικής οδού.

3.2. Άρθρο 1 β)

3.2.1. Εδώ γίνεται λόγος για προϊόντα που αποτελούνται «βασικά» από ένα ή περισσότερα συστατικά φυτικής προελεύσεως. Ο όρος «βασικά» χρειάζεται διευκρίνιση.

3.3. Άρθρο 2

3.3.1. Αφού σε άλλες περιπτώσεις ο όρος «βιολογικός» έχει εντελώς διαφορετική σημασία, η δεύτερη περίπτωση θα πρέπει να τροποποιηθεί έτσι ώστε να διευκρινίζεται ότι οι όροι «βιολογικός», «βιοδυναμικός» και «οικολογικός» δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται στις ετικέτες επισήμανσης και στις διαφημίσεις τροφίμων εκτός αν σαφώς αναφέρονται στον τρόπο παραγωγής που καλύπτεται από τον παραπάνω κανονισμό.

3.4. Άρθρο 4 — σημείο 1

3.4.1. Να προστεθούν και οι «διαφημίσεις» στη δεύτερη σειρά.

3.5. Άρθρο 4 — σημείο 6

3.5.1. Η πρώτη περίπτωση αντιστοιχεί στο συνήθη ορισμό μιας συνθετικής χημικής ουσίας.

3.5.2. Δεν συμβαίνει όμως το ίδιο και με τη δεύτερη, η οποία θα πρέπει να αναδιατυπωθεί. Εδώ, ο όρος «ειδικές», υπονοεί προφανώς ότι θα πρέπει να απαγορευθούν οι ελεγχόμενες μόνο χημικές μεταβολές και να επιτρέπονται οι μη ελεγχόμενες, όπως αυτές κατά τις οποίες παράγεται σποδός ξύλου ή βασική σκωρία, που χρησιμοποιούνται αμφοτέρως στις τρέχουσες πρακτικές βιολογικής καλλιέργειας. Για να μην υπάρχει ασάφεια, το κείμενο θα πρέπει να διατυπωθεί ως εξής:

«... μία ή περισσότερες ειδικές — σε αντίθεση προς τις γενικευμένες — μεταβολές ...»

3.6. Άρθρο 5

3.6.1. Η έννοια του «βιολογικού» τρόπου παραγωγής συνιστά ένα ισχυρό δέλεαρ σε όρους μάρκετινγκ, που υπονοεί ότι δεν έχουν χρησιμοποιηθεί συνθετικές ουσίες και συστατικά. Συνεπώς, η όποια χρησιμοποίηση ή παρουσία συνθετικών ουσιών θα πρέπει να αναφέρεται στην ετικέτα επισήμανσης προς ενημέρωση του καταναλωτή.

3.7. Να προστεθεί καινούριο σημείο 5.1.δ):

«Η χρησιμοποίηση εγκεκριμένων χημικών λιπασμάτων και εντομοκτόνων θα πρέπει να αναφέρεται σαφώς στην ετικέτα της επισήμανσης».

Προτείνουμε τη διατύπωση:

«Για την παραγωγή αυτού του προϊόντος χρησιμοποιήθηκαν εγκεκριμένες χημικές φυτοπροστατευτικές ουσίες και ή λιπάσματα».

3.8. Άρθρο 5.3

3.8.1. Για να εξασφαλισθεί η σωστή επισήμανση, θα πρέπει να προστεθεί στο τέλος η εξής πρόταση:

«Η παρουσία αυτών των συστατικών θα πρέπει να εμφανίζεται σαφώς στην ετικέτα»

3.9. Άρθρο 6 β)

3.9.1. Η απαγόρευση συνθετικών χημικών ουσιών αφορά εδώ τις πέντε μόνο αναφερόμενες χρήσεις και όχι άλλους σκοπούς. Έτσι, οι ενώσεις για παράδειγμα του τετρασθενούς αμμωνίου ή οι ενώσεις του χλωρίου θα εξακολουθήσουν επιτρεπόμενες για εργασίες καθαρισμού και αποστείρωσης. Για μεγαλύτερη σαφήνεια, το κείμενο θα πρέπει λοιπόν να συμπληρωθεί ως εξής:

«Συνθετικές χημικές ουσίες μπορούν ωστόσο να χρησιμοποιούνται για άλλους σκοπούς, όπως για εργασίες καθαρισμού και αποστείρωσης».

3.10. Άρθρο 7

3.10.1. Όπως σημειώνεται στα προηγούμενα, όλες οι ομάδες παραγωγών βιολογικών προϊόντων διαθέτουν λεπτομερείς πίνακες οι οποίοι εμφανίζουν τί επιτρέπεται και τί δεν επιτρέπεται.

3.10.2. Στους πίνακες αυτούς εκτίθενται λεπτομερώς οι καλλιεργητικές πρακτικές και τα εγκεκριμένα λιπάσματα, φυσικά και χημικά, καθώς και τα φυτοφαρμακευτικά προϊόντα που μπορούν να χρησιμοποιούνται.

3.10.3. Καλό θα είναι λοιπόν να επανεξετασθεί πλήρως το άρθρο αυτό ώστε να συνεκτιμηθούν και τα παραπάνω.

3.10.4. Εφόσον το άρθρο δεν αναθεωρηθεί, πρέπει να υπάρξει πρόβλεψη μέσα στο υπάρχον πλαίσιο. Προς τούτο, προτείνουμε να δοθεί ένας κατάλογος με τα φυσικά φυτοφαρμακευτικά προϊόντα (Παράρτημα I),

και να προστεθεί ένα Παράρτημα II Α που να περιλαμβάνει κατάλογο με εγκεκριμένα συνθετικά λιπάσματα και φυτοφαρμακευτικά προϊόντα. Οι ουσίες που δίνουμε μαζί με τις παρατηρήσεις μας έχουν ληφθεί από καταλόγους που ήδη διαθέτουν τα κράτη μέλη· εννοείται ότι σε συνεννόηση με εμπειρογνώμονες από κάθε χώρα, στις ουσίες αυτές θα πρέπει να προστεθούν και άλλες.

3.10.5. Οι κατάλογοι με τις ουσίες θα πρέπει να μπουν από την αρχή στον κανονισμό, μαζί με τις ενώσεις του Παραρτήματος II· και οι όποιες προσθήκες θα πρέπει να δημοσιεύονται σε μέρος όπου η πρόσβαση του καταναλωτή να είναι εύκολη. Υποχρεωτική πρέπει να είναι ακόμη η επισήμανση σχετικά με τις συνθετικές ουσίες.

3.11. Στο άρθρο 7 — σημείο 1 θα πρέπει συνεπώς να γίνει η εξής προσθήκη:

«Ορισμένες άλλες συνθετικές χημικές ουσίες ή ανόργανα λιπάσματα ή εντομοκτόνα μπορούν να χρησιμοποιούνται υπό τον όρο ότι η χρήση τους εμφανίζεται στην ετικέτα επισήμανσης του τελικού προϊόντος. Οι ουσίες αυτές περιέχονται στο Παράρτημα II Α».

3.12. Στο άρθρο 7 — σημείο 5 μετά την προηγούμενη προσθήκη, θα πρέπει να γραφεί «Παράρτημα II και Παράρτημα II Α».

3.13. Άρθρο 8

3.13.1. Καλύπτει προϊόντα που φέρουν την επισήμανση «Βιολογική καλλιέργεια — Κοινοτικό καθεστώς ελέγχου».

3.13.2. Επειδή η διαφορά στο τελικό προϊόν δεν είναι δυνατόν να εντοπισθεί, είναι απαραίτητο ένα αποτελεσματικό σύστημα ελέγχου.

3.13.3. Η πρόταση είναι ευθυγραμμισμένη με τα καλύτερα από τα συστήματα ελέγχου που έχουν καθιερωθεί σε ορισμένα κράτη μέλη. Για να υπάρχει όμως εγγυημένη διαφάνεια, θα πρέπει να συμμετέχουν στο μηχανισμό ελέγχων και οι αρμόδιες εκτελεστικές αρχές. Χρειάζεται να υπάρχει επίσης και κάποιος κοινοτικός φορέας ο οποίος να ενεργεί ως διαιτητής και ως φορέας πιστοποίησης προκειμένου για εισαγωγές από τρίτες χώρες.

3.14. Άρθρο 9

3.14.1. Καλύπτει ένα πιο επιφανειακό σύστημα ελέγχου και δίδει το δικαίωμα για χαρακτηρισμό ενός προϊόντος ως «προϊόντος βιολογικού τρόπου παραγωγής». Και αφού αυτός είναι ο ισχυρισμός με βάση τον οποίον καλείται ο καταναλωτής να πληρώσει το προϊόν ακριβότερα, και η διαδικασία αυτή είναι απλούστερη και φθηνότερη για τους παραγωγούς, οι τελευταίοι θα στραφούν μοιραία προς αυτήν.

3.14.2. Επειδή οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν είναι αρκετά αυστηρές προκειμένου για την προστασία του καταναλωτή, το άρθρο θα πρέπει να απαλειφθεί.

3.14.3. Εάν ωστόσο παραμείνει, θα πρέπει τότε να διεξάγονται κατ' έτος τουλάχιστον ένας τακτικός και ένας αιφνίδιος έλεγχος και να ισχύουν όλες οι βάσει του παραρτήματος III διατάξεις περί διαχωρισμού των προϊόντων βιολογικού τρόπου παραγωγής και παραδοσιακού τρόπου παραγωγής. Θα πρέπει επίσης στην ετικέτα επισήμανσης να εμφανίζονται το όνομα και η διεύθυνση του παραγωγού και του παρασκευαστή, όπως προβλέπεται στο άρθρο 10 προκειμένου για τα υπό το άρθρο 8 προϊόντα.

3.14.4. Τέλος, θα πρέπει να υπάρξει και μια διάταξη που να λέει:

«Καμιά αναφορά περί βιολογικού τρόπου παραγωγής δεν μπορεί να γίνεται προκειμένου για προϊόν που έχει παραχθεί σύμφωνα με αυτό το άρθρο.»

3.15. Άρθρο 11

3.15.1. Τόσο προκειμένου για τη μη στρέβλωση του ανταγωνισμού όσο και για την προστασία του καταναλωτή, τα εισαγόμενα προϊόντα τότε μόνο θα μπορούν να προβάλλονται ως προϊόντα βιολογικού τρόπου παραγωγής όταν θα έχει εφαρμοσθεί γι' αυτά ένα σύστημα ελέγχου όμοιο με εκείνο που περιγράφεται στο άρθρο 8, και όταν ο έλεγχος θα έχει διεξαχθεί υπό την εποπτεία των αρχών της τρίτης χώρας και επαληθευθεί από τον κοινοτικό φορέα για τον οποίο γίνεται λόγος στις παρατηρήσεις μας στα πλαίσια του άρθρου 8.

3.16. Παράρτημα I

3.16.1. Το «ένα έτος» να γίνει «επί δύο τουλάχιστον έτη, εκτός αν το έδαφος έχει μείνει ακαλλιέργητο κατά τα τρία τελευταία χρόνια» για να αυξηθεί βιολογικά η ευφορία του εδάφους και να υπάρξει αρκετός χρόνος για σημαντικό περιορισμό των καταλοίπων που παραμένουν στο έδαφος από τα ανόργανα λιπάσματα, τα εντομοκτόνα, κ.λπ.

3.16.2. Θα πρέπει επίσης να δοθεί και ένας κατάλογος με τα φυσικά ορυκτά λιπάσματα που χρησιμοποιούνται στα κράτη μέλη (βλέπε παρατηρήσεις για το άρθρο 7).

3.16.3. Η τελευταία πρόταση να αντικατασταθεί από την εξής: «Επιτρέπονται οι παρακάτω φυσικές φυτοπροστατευτικές ουσίες:

*Πύρεθροι (χωρίς τη συνδυασμένη ενέργεια άλλων ουσιών)
Δέρρις
Κασσία
Ροτενόνη*

(Ο κατάλογος να συμπληρωθεί ανάλογα με την πρακτική που ισχύει στα διάφορα κράτη μέλη.)

3.17. Παράρτημα II

Να προστεθεί:

«Μεταλδεΐδη υπό μορφή ταινίας ή σε παγίδα.

Φερομένες».

3.18. Παράρτημα II A

(Βλέπε παρατήρηση για τα άρθρα 7 και 5.1.δ.)

Οι παρακάτω συνθετικές ουσίες μπορούν να χρησιμοποιούνται ως φυτοφαρμακευτικά προϊόντα:

— Πύρεθροι (με συνδυασμένη ενέργεια άλλων ουσιών)
— Βορδιγάλιος πολτός
— Διττανθρακικό νάτριο
— Θείο
— Ανόργανες ενώσεις του χαλκού
— Θεϊκή ποτάσα
— Πυριτικό νάτριο
— Βόρακας
— Μαγνήσιο

(Ο κατάλογος να συμπληρωθεί ανάλογα με την πρακτική που ισχύει στα διάφορα κράτη μέλη).

3.19. Παράρτημα III

3.19.1. Γενικά

3.19.1.1. Οι διατάξεις του είναι αρκετά αυστηρές. Όσες αναφέρονται σε διαχωρισμό του υλικού για βιολογικές καλλιέργειες από εκείνο για παραδοσιακές, θα πρέπει να ισχύουν και για τα προϊόντα περί των οποίων ο λόγος στα άρθρα 9 και 11.

3.19.1.2. B2. Η μονάδα χρειάζεται να προσδιορισθεί έτσι ώστε οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις να έχουν τη δυνατότητα να παράγουν και τους δύο τύπους προϊόντων.

3.19.1.3. B4. Η πρώτη περίπτωση: δεν αφορά την ελληνική μετάφραση.

3.20. Παράρτημα V

3.20.1. Προτείνεται η εναλλακτική λύση ενός συμβόλου.

Βρυξέλλες, 30 Μαΐου 1990.

Ο Πρόεδρος
της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Alberto MASPRONE

Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 77/93/ΕΟΚ περί των μέτρων προστασίας κατά της εισαγωγής στα κράτη μέλη οργανισμών επιβλαβών για τα φυτά ή τα φυτικά προϊόντα ⁽¹⁾

(90/C 182/05)

Στις 2 Φεβρουαρίου 1990 το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, με βάση το άρθρο 198 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, να γνωμοδοτήσει για την παραπάνω πρόταση οδηγίας.

Το τμήμα γεωργίας και αλιείας, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 15 Μαΐου 1990 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Rolao Goncalves.

Κατά τη 277η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 30ής Μαΐου 1990), η ΟΚΕ υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση:

1. Εισαγωγή

1.1. Η ανάγκη για μεγαλύτερη παραγωγικότητα και καλύτερη ποιότητα των γεωργικών προϊόντων υποχρεώνει τους παραγωγούς στην αγορά ειδών και ποικιλιών από άλλες περιοχές, εις βάρος των τοπικών καλλιεργειών.

1.2. Τα μοσχεύματα — φυτά και σπόροι — που μεταφέρονται με τον τρόπο αυτό από τόπο σε τόπο, είναι φορείς ή μεταφέρουν πολλές φορές επιβλαβείς οργανισμούς, που δεν υπάρχουν στις νέες περιοχές όπου θα φυτευθούν και μπορεί να προκαλέσουν επιφυτίες με αρνητικές οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες, που ενδέχεται να επιδεινώνουν τις νέες οικολογικές και καλλιεργητικές συνθήκες.

1.3. Η μέχρι σήμερα εφαρμοσθείσα στρατηγική για τον περιορισμό αυτού του φαινομένου στην κοινοτική επικράτεια βασίστηκε ουσιαστικά σε προληπτικά μέτρα, κυρίως υπό τη μορφή ελέγχων και απομόνωσης των φυτών κατά την είσοδό τους στα σύνορα των κρατών μελών, με την εναρμόνιση των μεθόδων ελέγχου και αμοιβαίας αναγνώρισης των φυτοϋγειονομικών πιστοποιητικών. Νομοθετικό πλαίσιο των ανωτέρω αποτελεί η οδηγία 77/93/ΕΟΚ και οι σχετικές τροποποιήσεις (περίπου 20).

1.4. Η εφαρμογή, το 1993, μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς δεν επιτρέπει πλέον τη συνέχιση του συστήματος των συνοριακών ελέγχων, λόγω της αρχής της κατάρτησης των φυσικών συνόρων και της εξάλειψης των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων. Συνεπώς είναι αναγκαία η υιοθέτηση μιας νέας στρατηγικής που ουσιαστικά θα συνίσταται στη:

-- διατήρηση του σημερινού συστήματος, με προσαρμογή για τις εισαγωγές φυτών ή σπόρων από τις τρίτες χώρες, και των ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα της Κοινότητας ή με τη χρησιμοποίηση των συστημάτων αμοιβαίας αναγνώρισης με διμερείς συμφωνίες,

-- καθιέρωση φυτοϋγειονομικών κανόνων σε κοινοτικό επίπεδο για την αντικατάσταση των σημερινών

εθνικών συστημάτων εκτίμησης των κινδύνων, που θα εφαρμόζονται γενικά, τόσο στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές όσο και στο εσωτερικό των κρατών μελών.

2. Οι αρχές της πρότασης

2.1. Το έγγραφο COM(89) 646 τελικό προβλέπει στην ολοκλήρωση του σημερινού νομικού πλαισίου με το συνδυασμό της ελεύθερης κυκλοφορίας των φυτών και των φυτικών προϊόντων, με μείωση στο ελάχιστο των περιορισμών και των απαγορεύσεων, και της ανάγκης πρόληψης τόσο κατά την εισαγωγή όσο και κατά τη φύτευση των επιβλαβών οργανισμών στις ζώνες που δεν απαντώνται ή όπου δεν υπάρχει ενδημική κατάσταση.

2.2. Βασίζεται κυρίως σε μια ομοιόμορφη εφαρμογή στους ακόλουθους τομείς:

— καθορισμός των κανόνων για τις συναλλαγές στον κοινοτικό χώρο και για την κυκλοφορία των προϊόντων στο εσωτερικό ενός κράτους μέλους. Καθορισμός αρχών για την πρόληψη της εισαγωγής οργανισμών επιβλαβών που δεν απαντώνται στον κοινοτικό χώρο από χώρες εκτός Κοινότητας,

— μεταφορά των ελέγχων από τα εσωτερικά σύνορα της Κοινότητας στους χώρους παραγωγής και, διατήρηση στα εξωτερικά σύνορα των ελέγχων από τρίτες χώρες, πράγμα που οδηγεί σε υποχρεωτικούς κοινοτικούς ελέγχους σε όλα τα προϊόντα που καλλιεργούνται και απογραφή όλων των παραγωγών,

— δημιουργία «άδειας ελεύθερης κυκλοφορίας των φυτών», που θα φέρεται υποχρεωτικώς καθ' όλη τη διακίνηση στον ευρωπαϊκό χώρο,

— πρόταση για τον καθορισμό «προστατευομένων ζωνών» («οικολογικές περιοχές» και απομονωμένες περιοχές),

— δημιουργία ενός συστήματος επίσημων ελέγχων στο στάδιο της εμπορίας, φερέγγυου και ομοιόμορφου, από το οποίο όμως θα εξαιρούνται ειδικοί έλεγχοι στα σύνορα μεταξύ των κρατών μελών.

(1) ΕΕ αριθ. C 29 της 8. 2. 1990, σ. 10.

2.3. Όλα τα ανωτέρω μέτρα βασίζονται στην αρχή της συγκέντρωσής τους σε κοινοτικό επίπεδο. Τα κράτη μέλη δεν έχουν με τον τρόπο αυτό καμιά δυνατότητα εφαρμογής ειδικών ή πλέον δεσμευτικών διατάξεων, προς όφελος της απλοποίησης της διαδικασίας των φυτοϋγειονομικών απαιτήσεων.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει το ενδιαφέρον που παρουσιάζει η πρόταση, επειδή εγγυάται ότι η εισαγωγή του νέου συστήματος δεν μπορεί με κανένα τρόπο να οδηγήσει σε επιδείνωση του υγειονομικού επιπέδου της Κοινότητας, τόσο σε ό,τι αφορά την εισαγωγή νέων επιβλαβών φορέων όσο και τη μετάδοσή τους στο εσωτερικό της. Συνεπώς επικροτεί την πρόταση της Επιτροπής, με την επιφύλαξη των παρακάτω σχολίων και συστάσεων.

3.2. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι δεν είναι ορθή η υποβολή της πρότασης βάσει του άρθρου 43 και εκτιμά ότι πρέπει να βασίζεται στο άρθρο 100 Α. Πράγματι, τόσο στην αιτιολογική έκθεση της πρότασης, όσο και στο αντίστοιχο προοίμιο ο βασικός λόγος ύπαρξης της επιβεβαιώνεται σαφώς από την ανάγκη θέσπισης νομοθεσίας ενόψει της δημιουργίας της εσωτερικής αγοράς του 1992. Η έλλειψη της τελευταίας αυτής διαπίστωσης θα καθιστούσε την πρόταση περιττή, δεδομένου ότι δεν είναι αναγκαία για την υλοποίηση της κοινής γεωργικής πολιτικής.

3.3. Η ΟΚΕ εκτιμά επίσης ότι στη σημερινή συγκυρία, που απαιτεί ταυτόχρονη δράση τη στιγμή της καθιέρωσης ομοιόμορφων κριτηρίων και αποφυγή του κινδύνου ανεπαρκούς ερμηνείας κατά την ένταξη των διατάξεων στις εθνικές νομοθεσίες των κρατών μελών, θα πρέπει να γίνει προσφυγή σε ρυθμίσεις κανονιστικού χαρακτήρα μάλλον παρά στις οδηγίες. Για να μειωθούν τα μειονεκτήματα της λύσης που υιοθετήθηκε το τμήμα συνιστά να προτείνει σύντομα η Επιτροπή ένα κώδικα Δεοντολογίας για την επιθεώρηση, για τη διατύπωση του οποίου θα ζητηθεί δεόντως η γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.

3.4. Η ΟΚΕ επιμένει στην ταχεία δημοσίευση ενός ολοκληρωμένου εγγράφου που θα συγκεντρώνει όλες τις τροποποιήσεις της οδηγίας 77/93/ΕΟΚ μετά την υιοθέτηση της σημερινής δέσμης μέτρων για προσαρμογή της νομοθεσίας στις προαναφερόμενες νέες συνθήκες της εσωτερικής αγοράς και τις μελλοντικές επανεκδόσεις για την προσαρμογή της στην επικαιρότητα, δεδομένου του εξαιρετικά πολυσύνθετου της σημερινής κατάστασης, με τις συνεχείς και συχνά αλληλοεπικαλυπτόμενες τροποποιήσεις.

3.5. Η ΟΚΕ εξάλλου θεωρεί ότι είναι σημαντικό η Επιτροπή να μελετήσει στο μέλλον, όπως κάνει για τους παράλληλους τομείς της υγείας των ζώων σχετικά με την εξάλειψη της επιζωοτίας, την καθιέρωση χρηματοδοτικής και τεχνικής συνεργασίας με τις εταιρείες εξάλειψης ορισμένων επιφυτικών, πολύ διαδεδομένων στην Κοινότητα, που προκαλούν επανειλημμένως σημαντικές απώλειες.

3.6. Το τμήμα εκφράζει τις ανησυχίες του σε ό,τι αφορά τις δυνατότητες εφαρμογής μέχρι τα τέλη του 1992, σε ολόκληρο τον κοινοτικό χώρο των δράσεων και μέτρων που θα ληφθούν στα πλαίσια της πρότασης, που βρίσκεται ακόμη στο στάδιο της μελέτης, δεδομένων των σημαντικών ανθρώπινων και χρηματοδοτικών πόρων που απαιτούνται. Επειδή η δράση δεν θα ολοκληρωθεί μέχρι τη χρονολογία αυτή και επειδή οι ανάγκες λειτουργίας τους συστήματος θα αυξηθούν περαιτέρω από αυτή την ημερομηνία, η ΟΚΕ επιστράτην προσοχή στις επιπτώσεις που θα υπάρξουν οπωσδήποτε από την ελλιπή προετοιμασία της.

3.7. Η ΟΚΕ διαφωνεί με το γεγονός ότι περιορίζεται η δράση της Επιτροπής στην κατάρτιση των «αρμόδιων υπαλλήλων» και μάλιστα στα «πλαίσια των περιορισμών του προϋπολογισμού» όπως αναφέρεται στο σημείο 4 του άρθρου 1 (νέο θ του σημείου 1 του 2ου άρθρου της οδηγίας 77/93/ΕΟΚ). Η φερεγγυότητα και η αποτελεσματικότητα ολόκληρου του συστήματος εξαρτάται από την εναρμονισμένη δράση των «επιθεωρητών» που σε περίπτωση αμφισβήτησης μπορεί να προκαλέσει ανεπανόρθωτες ζημιές στην Κοινότητα. Η διστακτικότητα αυτή αντιφάσκει με τον καινοτόμο χαρακτήρα του προτεινόμενου συστήματος.

3.8. Η ΟΚΕ συνιστά να συγκροτηθεί, στα πλαίσια της Επιτροπής, μια ειδική ομάδα κατάρτισης εκπαιδευτών ώστε να αμβλυθεί η έλλειψη επιθεωρητών που οπωσδήποτε θα παρατηρηθεί κατά την αρχική φάση λειτουργίας του νέου συστήματος, όπως επίσης να εκδοθούν κατάλληλα εγχειρίδια στις γλώσσες της Κοινότητας που θα επιτρέπουν μια αξιολογή δράση, με ομοιόμορφο τρόπο και κριτήρια σύμφωνα με τις αρχές του άρθρου 19 α).

3.9. Η ΟΚΕ εκφράζει κατά συνέπεια την επιθυμία να βοηθήσει η Επιτροπή χρηματοδοτικά τις δράσεις των κρατών μελών, ειδικότερα των λιγότερο αναπτυγμένων, στα οποία ο πρωτογενής τομέας έχει μεγαλύτερο βάρος στον προϋπολογισμό, για την επιτάχυνση των δράσεων εκπαίδευσης των επιθεωρητών σε επαρκή αριθμό και ποιότητα.

3.10. Η διαδικασία επιστροφής του προσβεβλημένου υλικού που ισχύει μέχρι σήμερα έχει αποδειχθεί διεθνώς αποτελεσματική, και προβλέπει, ως μοναδικές επιλογές την καταστροφή του ή, στο βαθμό που είναι δυνατό την εξάλειψη των παρασίτων ή την απολύμανση. Χωρίς να παραβλέπεται η αξία της καινοτόμου διαδικασίας, το τμήμα προειδοποιεί για το ενδεχόμενο να προκαλέσει η νέα αυτή διαδικασία αρνητικές επιπτώσεις στις σημερινές εξαγωγές της Κοινότητας σε τρίτες χώρες, οι οποίες μπορεί να προχωρήσουν σε δικαστικές προσφυγές ή αντίποινα. Η πτυχή αυτή («της ισοδυναμίας», όπως αναφέρεται στις συζητήσεις του Γύρου της Ουρουγουάης, στη ΓΣΔΕ) θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο ιδιαίτερης προσοχής κατά τις παρούσες και μελλοντικές διεθνείς διαπραγματεύσεις.

3.11. Οι έλεγχοι που πραγματοποιούνται μέχρι σήμερα είναι κυρίως οπτικοί, ενώ η πρόταση προβλέπει άλλες μεθόδους, εργαστηριακές εξετάσεις, αναλύσεις κ.λπ., διαδικασίες δηλαδή πολυδάπανες. Η ΟΚΕ

εκφράζει ανησυχία για τις συνέπειες των αυξημένων αυτών καθηκόντων, που μπορούν να επηρεάσουν την ανταγωνιστική ικανότητα των ΜΜΕ του τομέα, υπερφορτωμένες ήδη από το γραφειοκρατικό έργο των μητρώων που προβλέπει η πρόταση.

4. Ειδικές παρατηρήσεις

4.1. Άρθρο 1, σημείο 2 (νέο 5)

4.1.1. Δεν αφορά το ελληνικό κείμενο.

4.2. Άρθρο 1, σημείο 3 (νέο στ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2)

4.2.1. Αντικαθίσταται, στην τρίτη σειρά της σελίδας 11 η διατύπωση «που δεν ισχύουν» με τη διατύπωση «μπορεί να μην ισχύουν».

4.3. Άρθρο 1, σημείο 4 (νέο ζ)

4.3.1. Ο ορισμός «οικολογική περιοχή» είναι ελάχιστα σαφής, μπορεί να προκαλέσει διαμάχες και πρέπει να επανεξετασθεί. Εκτιμάται ότι είναι έργο της Μόνιμης Επιτροπής Φυτοφαρμάκων να βελτιώσει τον ορισμό και ιδιαίτερα τα «όρια της ομοιότητας» των οικολογικών συνθηκών.

4.4. Άρθρο 1, σημείο 4 (νέο η)

4.4.1. Μετά τη διατύπωση «δεν έχει ακόμα διαπιστωθεί» να προστεθεί «ή δεν είναι ενδημική».

4.5. Άρθρο 1, σημείο 4 (νέο θ)

4.5.1. Η ΟΚΕ προτείνει να προστεθεί στο δεύτερο εδάφιο και μεταξύ των λέξεων «από άλλους δημόσιους» και των λέξεων «ενός κράτους μέλους» η διατύπωση «ή ιδιωτικούς φορείς υπό την ευθύνη», όπως εξάλλου αναφέρει η ίδια η Επιτροπή στο άρθρο 3 σημείο ζ) σε κάθε μια από τις προτάσεις ειδικών κανονισμών, έγγρ. 649 τελικό και 651 τελικό.

4.6. Άρθρο 1, σημείο 8

4.6.1. Η φράση τερματίζεται στις λέξεις «η δεύτερη πρόταση της παραγράφου 1» και διαγράφεται «και το σημείο α) της παραγράφου 2» δεδομένου ότι η τελευταία αυτή διατύπωση εξαλείφεται λόγω της παραγράφου 9 που αντικαθιστά το κείμενο ολόκληρης της παραγράφου 2 του άρθρου 5 με ένα νέο κείμενο.

4.7. Άρθρο 1, σημείο 14 (νέο 4)

— Το κείμενο του εδαφίου α), επειδή αναφέρει σαφώς την ανάγκη πραγματοποίησης ελέγχων σε «όλα τα σχετικά φυτά ή φυτικά προϊόντα» δεν έχει συνοχή με το σημείο αριθ. 1, το οποίο θα διατηρηθεί, και το οποίο προβλέπει μια εξέταση είτε του συνόλου των

φυτών, είτε αντιπροσωπευτικού δείγματος, πράγμα που κατά το τμήμα αποτελεί ένα όρο που είναι ευκολότερο να πληρωθεί. Επίσης πρέπει να διαγραφεί η λέξη «όλα».

— Εδάφιο δ): προτείνεται η αντικατάσταση της λέξης «τουλάχιστον» με τη διατύπωση «αν θεωρείται επαρκώς φερέγγυος από τεχνική άποψη» και προστίθεται μια νέα έκφραση μετά τον «οπτικό έλεγχο». Στην πράξη ο «οπτικός έλεγχος» μπορεί να έχει περιορισμένη αποτελεσματικότητα, ιδίως κατά τις περιόδους «ανάπαυσης» των φυτών, και η έκφραση «τουλάχιστον» μπορεί να οδηγήσει στην λανθασμένη εντύπωση ότι αυτού του είδους η εξέταση είναι οπωσδήποτε κατάλληλη, ελλείψει κάθε άλλου ελέγχου.

4.8. Άρθρο 1, σημείο 14 (νέο 5)

4.8.1. Πρόκειται για την αρχή της εξαίρεσης, της οποίας η εφαρμογή θα πρέπει να περιορισθεί αυστηρά, ειδικότερα αν ληφθεί υπόψη ότι το εξεταζόμενο κείμενο είναι πρόταση οδηγίας και θα επιτρέψει σε κάθε κράτος μέλος να δώσει τη δική του ερμηνεία στην «τοπική διοικητική περιφέρεια». Τονίζεται η σημασία που έχει η πώληση των μοσχευμάτων στις εμποροπανηγύρεις διαφόρων γεωργικών περιοχών. Η ΟΚΕ προτείνει τη διαγραφή του σημείου 5 ή την αποσαφήνιση ότι ανάλογες συνθήκες πρέπει να καθορισθούν, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 17.

4.9. Άρθρο 1, σημείο 16 (νέο άρθρο 10α)

4.9.1. Το σημείο 2 του νέου αυτού άρθρου μπορεί να αποβεί πολύ επικίνδυνο και να αποτελέσει αντικείμενο διαμάχης. Οι επιθεωρητές θα πρέπει να εκπαιδεύονται για τις συνθήκες που θα αντιμετωπίσουν στο έργο τους, ώστε να έχουν ομοιόμορφα κριτήρια για το σύνολο του κοινοτικού χώρου. Για ψυχολογικούς λόγους θα πρέπει να αντικατασταθεί στην αρχή του σημείου αυτού η διατύπωση «όταν διαπιστώνεται» με τη διατύπωση «στις ειδικές περιπτώσεις που διαπιστώνεται», ώστε να του δοθεί ένας πιο σπάνιος χαρακτήρας.

4.10. Άρθρο 1, σημείο 16 (άρθρο 10 α νέο 3α)

4.10.1. Μεταξύ των σημείων 3 και 4 της πρότασης να προστεθεί το παρακάτω νέο σημείο:

«3α) Η άδεια ελεύθερης κυκλοφορίας μπορεί να περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα φυτικά είδη, που θα περιλαμβάνονται στην ίδια αποστολή, και θα μπορεί να αντικαθίσταται με περισσότερες άδειες, σε οποιαδήποτε εποχή και τμήμα της Κοινότητας, με τους τρόπους που προβλέπεται στο σημείο 3.»

Βρυξέλλες, 30 Μαΐου 1990.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Alberto MASPRONE

Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου περί της εμπορίας νεαρών βλαστών των λαχανικών και πολλαπλασιαστικού υλικού άλλου εκτός σπόρων ⁽¹⁾

(90/C 182/06)

Στις 26 Φεβρουαρίου 1990, και σύμφωνα με το άρθρο 198 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την παραπάνω πρόταση κανονισμού.

Το τμήμα γεωργίας και αλιείας, στο οποίο έχει ανατεθεί η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 15 Μαΐου 1990 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Strauss.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή κατά τη 277η σύνοδο ολομέλειάς της, συνεδρίαση της 30ής Μαΐου 1990, υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση:

1. Εισαγωγή

1.1. Οι διαφορετικοί εθνικοί κανόνες περί ελέγχου των προδιαγραφών ποιότητας και υγείας των νεαρών φυτών και του πολλαπλασιαστικού υλικού αυτών, συνιστούν φραγμούς για το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

1.2. Με στόχο την εναρμόνιση των κανονισμών προκειμένου για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, η Επιτροπή έκρινε αναγκαίο να επεκτείνει την οδηγία 70/458 που διέπει την εμπορία των σπόρων ώστε να καλυφθούν και τα νεαρά φυτά και το πολλαπλασιαστικό υλικό αυτών, και δημοσίευσε τρεις προτάσεις κανονισμών που θα καλύψουν τα λαχανικά, τα καλλωπιστικά φυτά και τα οπωροφόρα.

1.3. Λόγω στενότητας χρόνου, η Επιτροπή είχε περιορισμένες δυνατότητες να συμβουλευθεί προηγουμένως τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών. Ενδέχεται λοιπόν να μην έχει πλήρη ενημέρωση σε ό,τι αφορά τις διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα στις νομοθεσίες των διαφόρων κρατών μελών και να κατήρτισε απλώς ένα πλαίσιο εργασίας για τα κράτη μέλη, ενώ πολλές από τις λεπτομέρειες μένει ακόμη να προσδιορισθούν.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Η πρόταση της Επιτροπής αποτελεί τμήμα μιας ευρύτερης στρατηγικής για την υγεία των φυτών και πρέπει να θεωρείται στα πλαίσια άλλων προτάσεων, και μάλιστα των προτάσεων COM(88) 170 τελικό, COM(89) 646 τελικό και COM(89) 647 τελικό, περί τροποποίησης της οδηγίας 77/93/ΕΟΚ που αφορά την υγεία των φυτών. Αυτά τα μέτρα εναρμόνισης παρέχουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα πρέπει να λειτουργήσει η υπό εξέταση πρόταση της Επιτροπής COM(89) 640 τελικό. Τα όποια νέα μέτρα θα πρέπει να υιοθετηθούν πριν τεθεί σε ισχύ ο κανονισμός περί εμπορίας. Θα εξασφαλισθεί έτσι η συνέχεια στον έλεγχο των φυτοϋγειονομικών προδιαγραφών και η επάρκεια των προσφερόμενων μέσων προστασίας ώστε να μπορεί να αναληφθεί μονομερής δράση.

2.2. Η ΟΚΕ συμφωνεί ότι είναι αναγκαία η καθιέρωση κοινοτικής νομοθεσίας για την εναρμόνιση των ποιοτικών και φυτοϋγειονομικών προδιαγραφών που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς.

2.3. Η ΟΚΕ εκφράζει ωστόσο την ανησυχία ότι η νομοθεσία ενδέχεται να περιορίσει την υπάρχουσα στον τομέα ευελιξία, η οποία και είναι επιθυμητή από τους καταναλωτές που έχουν διαφορετικές απαιτήσεις ως προς τις ποιοτικές προδιαγραφές και που είναι σήμερα ικανοποιημένοι με την αυτορρυθμιζόμενη ισορροπία που υπάρχει μεταξύ προσφοράς και ζήτησης. Επιπλέον, θα πρέπει να διατεθούν επαρκείς κοινοτικοί πόροι για τη διενέργεια επαρκών ελέγχων ώστε να εξασφαλισθεί η υποχρεωτική και ορθή εφαρμογή του κανονισμού σε ολόκληρη την Κοινότητα.

2.4. Για να υιοθετηθεί η πρόταση, θα χρειαστεί να γίνουν σημαντικές διευκρινίσεις σχετικά με ορισμένα σημεία. Στην πρόταση, μεγάλο μέρος της διαχείρισης των προτεινόμενων μέτρων αφήνεται στην αρμοδιότητα της μόνιμης μεικτής επιτροπής χωρίς να ζητείται η έγκριση του Συμβουλίου. Είναι δύσκολο να δοθεί ακριβής και εποικοδομητική γνώμη για μια πρόταση η οποία εναποθέτει την τελική μορφή του κανονισμού σε αρμόδιους οι οποίοι δεν θα παραπέμψουν το θέμα στο Συμβούλιο και στα άλλα κοινοτικά όργανα.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1. Πεδίο εφαρμογής του κανονισμού

3.1.1. Ο κανονισμός θα πρέπει να ισχύει επίσης και για το πολλαπλασιαστικό υλικό που προορίζεται για εξαγωγή. Η παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 2 μπορεί να οδηγήσει σε μια κατάσταση κατά την οποία να τίθεται σε κυκλοφία μέσα στην Κοινότητα υλικό χαμηλότερης ποιότητας και υγειονομικών προδιαγραφών και το οποίο μπορεί να γίνει αιτία μετάδοσης ασθενειών σε άλλα φυτά.

3.1.2. Ο πίνακας του άρθρου 3 παράγραφος (α) περίπτωση (I) δεν είναι εξαντλητικός, αφού δεν περιλαμβάνει, για παράδειγμα, τα κρεμμύδια και τα

(¹) ΕΕ αριθ. C 46 της 27. 2. 1990, σ. 4.

κινέζικα λάχανα. Θα πρέπει να περιληφθούν όλα τα είδη λαχανικών εκτός εκείνων που έχουν καταταχθεί σε «αρνητικό» πίνακα.

3.2. Υποχρεώσεις των προμηθευτών

3.2.1. Οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται με βάση το άρθρο 4 και το παράρτημα I, θα δημιουργήσουν επιπλέον δαπάνες για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κυρίως, πολλές από τις οποίες δεν διαθέτουν τα αναγκαία μέσα για την τήρηση αρχείου. Η ΟΚΕ ζητάει από την Επιτροπή να εξετάσει κατά πόσον οι αναγνωρισμένες οργανώσεις παραγωγών και εμπόρων πρέπει να διαδραματίσουν κάποιο ρόλο προκειμένου για τη μείωση των διοικητικής φύσεως δαπανών που καταβάλλονται από τους καλλιεργητές.

3.2.2. Η παρέκκλιση για την οποία γίνεται λόγος στο παράρτημα I, σημείο 4, τρίτη περίπτωση πρέπει να διευκρινισθεί. Η ΟΚΕ δεν πιστεύει ότι θα πρέπει να επιτρέπεται παρέκκλιση στην ίδια ή σε γειτονική περιφέρεια γιατί κάτι τέτοιο είναι ανεφάρμοστο. Συμφωνεί, ωστόσο, ότι μια παρέκκλιση θα πρέπει να ισχύει για πολύ μικρές κλίμακας πωλήσεις, αρκεί αυτό να μην ακυρώνει τις προθέσεις του νομοθέτη.

3.3. Πόροι επιθεώρησης

3.3.1. Οι επιθεωρήσεις που απαιτούνται για την υποχρεωτική εφαρμογή του κανονισμού θα επιβαρύνουν επιπλέον τους ήδη περιορισμένους σχετικούς πόρους. Για να διασφαλισθεί ότι οι προμηθευτές ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του παραρτήματος I, θα χρειασθούν έκτακτοι κοινοτικοί πόροι, κυρίως δε αν πρόκειται για την ομοιόμορφη εφαρμογή του κανονισμού σε ολόκληρη την Κοινότητα.

3.3.2. Ομοίως, οι πόροι επιθεώρησης θα πρέπει να αυξηθούν κατά πολύ προκειμένου για την πλήρωση των όρων για τους οποίους γίνεται λόγος στο παράρτημα II, μέρη (Α) και (Β).

3.4. Ρυθμίσεις εμπορίας

3.4.1. Λαμβάνοντας υπόψη τον ορισμό της παρτίδας (άρθρο 3 παράγραφος (γ) περίπτωση (I) ως φυτών προερχόμενων από την ίδια παρτίδα σπόρων που εσπάρησαν ταυτόχρονα στο ίδιο περιβάλλον και αναπτύχθηκαν κάτω από τις ίδιες συνθήκες, η απαίτηση για ομοιογένεια (άρθρο 7), έτσι όπως έχει, είναι υπερβολικά αυστηρή. Για παράδειγμα, κάποια ένδειξη θα πρέπει να δίδεται σχετικά με τα αποδεκτά εκατοστιαία ποσοστά.

3.4.2. Η απαίτηση για ομοιογένεια θα περιορίσει την υπάρχουσα στον τομέα ευελιξία. Οι πελάτες έχουν πολύ διαφορετικές απαιτήσεις σε ό,τι αφορά το μέγεθος και

το σφρίγος φυτών τα οποία αναπτύχθηκαν σε μία παρτίδα. Ο σημερινός χαρακτήρας του τομέα που βασίζεται στη ζήτηση, ανταποκρίνεται καλύτερα στις απαιτήσεις των μεμονωμένων καλλιεργητών. Αυτό δεν θα πρέπει να τεθεί σε κίνδυνο με την καθιέρωση υπέρμετρης νομοθεσίας. Κατά συνέπεια, η ομοιογένεια θα πρέπει να ισχύει προκειμένου για την καθαρότητα μιας ποικιλίας και όχι για άλλα ποιοτικά κριτήρια.

3.4.3. Με την απαίτηση για επίσημο υγειονομικό πιστοποιητικό (άρθρο 8), επαναλαμβάνεται η απαίτηση για διαβατήριο των φυτών (COM(89) 646 τελικό). Η σχετική τεκμηρίωση θα πρέπει να εναρμονισθεί ώστε να απαιτείται ένα μόνο έγγραφο.

3.4.4. Το ζήτημα της σχετικής τεκμηρίωσης θα απαιτήσει επιπλέον ανθρώπινο δυναμικό· εάν δε η Επιτροπή θελήσει να αναθέσει την έκδοση επίσημων πιστοποιητικών σε ειδικευμένους υπαλλήλους, θα χρειασθεί να διατεθούν πόροι για την εκπαίδευσή τους και για τις άλλες σχετικές με το έργο τους δαπάνες.

3.5. Προσωρινές δυσχέρειες

3.5.1. Το άρθρο 14 προβλέπει την υιοθέτηση λιγότερο αυστηρών μέτρων σε περιπτώσεις κατά τις οποίες ανακύπτουν προσωρινές δυσχέρειες στην προμήθεια υλικού. Τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να επικαλούνται την εν λόγω διάταξη προκειμένου να αποποιούνται των ευθυνών τους οι οποίες απορρέουν από τον προτεινόμενο κανονισμό.

3.5.2. Οι περιορισμοί εμπορίας που επιβάλλονται από το άρθρο 11 μπορούν από μόνοι τους να αποτελέσουν προσωρινή δυσχέρεια για την προμήθεια υλικού και να γίνουν έτσι αιτία επίκλησης του άρθρου 14. Χρειάζονται λοιπόν σχετικές διευκρινίσεις. Στο άρθρο 11 παράγραφος 2, θα πρέπει να προστεθεί η έκφραση «χωρίς παρεκκλίσεις».

3.6. Αυτηρότερες απαιτήσεις

3.6.1. Σύμφωνα με το άρθρο 12, ένα κράτος μέλος μπορεί να επιβάλλει αυστηρότερες ποιοτικές και υγειονομικές προδιαγραφές και να διεξάγει τους αναγκαίους ελέγχους. Η ΟΚΕ δεν είναι αντίθετη στο μονομερή καθορισμό προδιαγραφών, αρκεί να υπάρχουν εγγυήσεις της Επιτροπής ότι αυτό δεν συνδέεται με κρατικές ενισχύσεις.

Βρυξέλλες, 30 Μαΐου 1990.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Alberto MASPRONE

Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου περί της εμπορίας του υλικού πολλαπλασιασμού των καλλωπιστικών φυτών και των καλλωπιστικών φυτών

(90/C 182/07)

Στις 26 Φεβρουαρίου 1990, και σύμφωνα με το άρθρο 198 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την παραπάνω πρόταση κανονισμού.

Το τμήμα γεωργίας και αλιείας, στο οποίο είχε ανατεθεί η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 15 Μαΐου 1990 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Strauss.

Η η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή κατά τη 277η σύνοδο ολομέλειάς της, συνεδρίαση της 30ής Μαΐου 1990, υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση:

1. Εισαγωγή

1.1. Οι διαφορετικοί εθνικοί κανόνες περί ελέγχου των προδιαγραφών ποιότητας και υγείας των νεαρών φυτών και του πολλαπλασιασμού υλικού αυτών, συνιστούν φραγμούς για το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

1.2. Με στόχο την εναρμόνιση των κανονισμών προκειμένου για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, η Επιτροπή έκρινε αναγκαίο να επεκτείνει την οδηγία 70/458 που διέπει την εμπορία των σπόρων ώστε να καλυφθούν και τα νεαρά φυτά και το πολλαπλασιαστικό υλικό αυτών, και δημοσίευσε τρεις προτάσεις κανονισμών που θα καλύψουν τα λαχανικά, τα καλλωπιστικά φυτά και τα σποροφόρα.

1.3. Λόγω στενότητας χρόνου, η Επιτροπή, είχε περιορισμένες δυνατότητες να συμβουλευθεί προηγουμένως τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών. Ενδέχεται λοιπόν να μην έχει πλήρη ενημέρωση σε ό,τι αφορά τις διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα στις νομοθεσίες των διαφόρων κρατών μελών και να κατήρτισε απλώς ένα πλαίσιο εργασίας για τα κράτη μέλη, ενώ πολλές από τις λεπτομέρειες μένει ακόμη να προσδιορισθούν.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Η πρόταση της Επιτροπής αποτελεί τμήμα μιας ευρύτερης στρατηγικής για την υγεία των φυτών και πρέπει να θεωρείται στα πλαίσια άλλων προτάσεων, και μάλιστα των προτάσεων COM(88) 170 τελικό, COM(89) 646 τελικό και COM(89) 647 τελικό, περί τροποποίησης της οδηγίας 77/93/ΕΟΚ που αφορά την υγεία των φυτών. Αυτά τα μέτρα εναρμόνισης παρέχουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα πρέπει να λειτουργήσει η υπό εξέταση πρόταση της Επιτροπής COM(89) 650 τελικό. Τα όποια νέα μέτρα θα πρέπει να υιοθετηθούν πριν τεθεί σε ισχύ ο κανονισμός περί εμπορίας. Θα εξασφαλισθεί έτσι η συνέχεια στον έλεγχο των φυτοϋγειονομικών προδιαγραφών και η επάρκεια των προσφερόμενων μέσων προστασίας ώστε να μπορεί να αναληφθεί μονομερής δράση.

2.2. Η ΟΚΕ συμφωνεί ότι είναι αναγκαία η καθιέρωση κοινοτικής νομοθεσίας για την εναρμόνιση των ποιοτικών και φυτοϋγειονομικών προδιαγραφών που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς.

2.3. Η ΟΚΕ παρατηρεί ότι ο ίδιος βασικά κανονισμός προτείνεται και για τα καλλωπιστικά φυτά καθώς

και για τα νεαρά φυτά των λαχανικών και το πολλαπλασιαστικό υλικό τους. Δεν λαμβάνεται επαρκώς υπόψη η εντελώς διαφορετική φύση του εμπορίου στον εν λόγω τομέα. Η διαφορά αυτή εξηγείται με το γεγονός ότι το υλικό πωλείται σε μικρότερες ποσότητες, κάποτε δε απαιτούνται μεικτές παρτίδες. Επιπλέον, ο κανονισμός καλύπτει όλα τα καλλωπιστικά φυτά και όχι μόνο όσα προορίζονται για πολλαπλασιασμό.

2.4. Με δεδομένο το εξαιρετικά μεγάλο εύρος του υλικού που καλύπτεται από την πρόταση και τον ιδιαίτερο χαρακτήρα των σχετικών εμπορικών συναλλαγών, η πρόταση έτσι όπως έχει είναι ακατάλληλη και ανεφάρμοστη.

2.5. Για να υιοθετηθεί, η πρόταση χρειάζεται σημαντικές διευκρινίσεις και τροποποιήσεις. Στην πρόταση, μεγάλο μέρος της διαχείρισης των προτεινόμενων μέτρων αφήνεται στην αρμοδιότητα της μόνιμης μεικτής επιτροπής χωρίς να ζητείται η έγκριση του Συμβουλίου. Είναι δύσκολο να δοθεί ακριβή και επεικδομητική γνώμη για μια πρόταση η οποία εναποθέτει την τελική μορφή του κανονισμού σε αρμοδίους οι οποίοι δεν θα παραπέμψουν το θέμα στο Συμβούλιο και στα άλλα κοινοτικά όργανα.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1. Πεδίο εφαρμογής του κανονισμού

3.1.1. Ο πίνακας που εμφανίζεται στο άρθρο 1, παράγραφος 2 θα πρέπει να επανεξετασθεί και να περιορισθεί σε φυτά που έχουν οικονομική σημασία ώστε να καταστεί δυνατή η εφαρμογή του κανονισμού πριν από την προθεσμία ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς. Στον πίνακα θα πρέπει ωστόσο να προστεθούν, το συντομότερο δυνατόν, τα τριαντάφυλλα, τα ροδόδενδρα, οι νάρκισσοι, οι αζαλέες, οι τουλίπες και οι φούξιες.

3.1.2. Ο κανονισμός θα πρέπει να ισχύει και για το πολλαπλασιαστικό υλικό που προορίζεται για εξαγωγή. Η παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 2 μπορεί να οδηγήσει σε μια κατάσταση κατά την οποία να τίθεται σε κυκλοφορία μέσα στην Κοινότητα υλικό χαμηλότερης ποιότητας και υγειονομικών προδιαγραφών και το οποίο μπορεί να γίνει αιτία μετάδοσης ασθένειών σε άλλα φυτά.

3.2. Υποχρεώσεις των προμηθευτών

3.2.1. Οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται με βάση το άρθρο 5 και το παράρτημα I, θα δημιουργήσουν επιπλέον δαπάνες για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κυρίως, πολλές από τις οποίες δεν διαθέτουν τα αναγκαία μέσα για την τήρηση αρχείου. Η ΟΚΕ ζητάει από την Επιτροπή να εξετάσει κατά πόσον οι αναγνωρισμένες οργανώσεις παραγωγών και εμπόρων πρέπει να διαδραματίσουν κάποιο ρόλο προκειμένου για τη μείωση των διοικητικής φύσεως δαπανών που καταβάλλονται από τους καλλιεργητές.

3.2.2. Η παρέκκλιση για την οποία γίνεται λόγος στο παράρτημα I, σημείο 4, τρίτη περίπτωση πρέπει να διευκρινισθεί. Η ΟΚΕ δεν πιστεύει ότι θα πρέπει να επιτρέπεται παρέκκλιση στην ίδια ή σε γειτονική περιφέρεια γιατί κάτι τέτοιο είναι ανεφάρμοστο. Συμφωνεί, ωστόσο, ότι μια παρέκκλιση θα πρέπει να ισχύει για πολύ μικρές κλίμακας πωλήσεις, αρκεί αυτό να μην ακυρώνει τις προθέσεις του νομοθέτη.

3.2.3. Η απαίτηση για τήρηση ενός λεπτομερούς σχεδίου των εγκαταστάσεων όπου να φαίνεται η θέση κάθε γένους και είδους θα πρέπει να απορριφθεί. Γιατί είναι αδύνατον να ικανοποιηθεί δεδομένου ότι το πολλαπλασιαστικό υλικό και τα φυτά μετακινούνται κατά τακτά διαστήματα κατά τη διάρκεια της ανάπτυξής τους.

3.3. Πόροι επιθεώρησης

3.3.1. Οι επιθεωρήσεις που απαιτούνται για την υποχρεωτική εφαρμογή του κανονισμού θα επιβαρύνουν επιπλέον τους ήδη περιορισμένους σχετικούς πόρους. Για να διασφαλισθεί ότι οι προμηθευτές ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του παραρτήματος I, θα χρειασθούν έκτακτοι κοινοτικοί πόροι, κυρίως δε αν πρόκειται για την ομοίμορφη εφαρμογή του κανονισμού σε ολόκληρη την Κοινότητα.

3.3.2. Ομοίως, οι πόροι επιθεώρησης θα πρέπει να αυξηθούν κατά πολύ προκειμένου για την πλήρωση των όρων για τους οποίους γίνεται λόγος στο άρθρο 6.

3.4. Ρυθμίσεις εμπορίας

3.4.1. Δεν υπάρχει ορισμός της παρτίδας· ούτε και διευκρινίζεται επακριβώς, ενώ θα έπρεπε, τι σημαίνει «επαρκώς ομοιογενείς παρτίδες (άρθρο 12). Για παράδειγμα, κάποια ένδειξη θα πρέπει να δίδεται σχετικά με τα αποδεκτά εκατοστιαία ποσοστά. Ωστόσο, αν ληφθεί υπόψη το εύρος του υπάρχοντος υλικού, είναι αδύνατον να τηρούνται χωριστές παρτίδες και μάλιστα σε ό,τι αφορά τα καλλωπιστικά, τις μεικτές παρτίδες, δηλαδή δέματα που περιέχουν διαφορετικά είδη και ποικιλίες, οι οποίες ζητούνται συχνά σε ειδικές παραγγελίες.

3.4.2. Η απαίτηση για ομοιογένεια (άρθρο 12, παράγραφος 1) θα περιορίσει την υπάρχουσα στον τομέα ευελιξία. Οι πελάτες μπορεί να έχουν πολύ διαφορετικές απαιτήσεις σε ό,τι αφορά το μέγεθος και το σφρίγος φυτών τα οποία αναπτύχθηκαν σε μια παρτίδα. Ο σημερινός χαρακτήρας του τομέα που

βασίζεται στη ζήτηση, ανταποκρίνεται καλύτερα στις απαιτήσεις των μεμονωμένων καλλιεργητών. Αυτό δεν θα πρέπει να τεθεί σε κίνδυνο με την καθιέρωση υπέρμετρης νομοθεσίας. Κατά συνέπεια, η ομοιογένεια θα πρέπει να ισχύει προκειμένου για την καθαρότητα μιας ποικιλίας και όχι για άλλα ποιοτικά κριτήρια.

3.4.3. Η απαίτηση για ξεχωριστή σήμανση κάθε καλλωπιστικού φυτού (άρθρο 12, παράγραφος 1) είναι υπερβολική και θα πρέπει να επιβληθεί μόνο όπου είναι δυνατό να εφαρμοσθεί.

3.4.4. Η επίσημη σφράγιση ή η σφράγιση κάτω από επίσημο έλεγχο και η σήμανση (άρθρο 12, παράγραφοι 2 και 3) είναι επίσης ανεφάρμοστες. Εάν σκοπός είναι να διευρυνθεί ο ορισμός του όρου «επίσημος» ώστε να περιλάβει τους παραγωγούς και τις οργανώσεις παραγωγών και εμπόρων που είναι επίσημα αναγνωρισμένες για παράδειγμα, τότε θα πρέπει να υπάρξει διάταξη η οποία θα εξασφαλίζει ότι δεν γίνεται κατάχρηση του προνομίου. Θα χρειασθεί επαρκής κοινοτική χρηματοδότηση για την κατάρτιση νέων επιθεωρητών και τη λειτουργία του σχήματος.

3.5. Προσωρινές δυσχέρειες

3.5.1. Το άρθρο 13 προβλέπει την υιοθέτηση λιγότερο αυστηρών μέτρων σε περιπτώσεις κατά τις οποίες ανακύπτουν προσωρινές δυσχέρειες στην προμήθεια υλικού. Τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να επικαλούνται την εν λόγω διάταξη προκειμένου να αποποιούνται των ευθυνών τους οι οποίες απορρέουν από τον προτεινόμενο κανονισμό.

3.5.2. Οι περιορισμοί εμπορίας που επιβάλλονται από το άρθρο 18 μπορούν από μόνοι τους να αποτελέσουν προσωρινή δυσχέρεια για την προμήθεια υλικού και να γίνουν έτσι αιτία επίκλησης του άρθρου 13. Χρειάζονται λοιπόν σχετικές διευκρινίσεις. Στο άρθρο 18 παράγραφος 2, θα πρέπει να προστεθεί η έκφραση «χωρίς παρεκκλίσεις».

3.6. Αυστηρότερες απαιτήσεις

3.6.1. Σύμφωνα με το άρθρο 15, ένα κράτος μέλος μπορεί να επιβάλλει αυστηρότερες ποιοτικές και υγειονομικές προδιαγραφές και να διεξάγει τους αναγκαίους ελέγχους. Η ΟΚΕ δεν είναι αντίθετη στο μονομερή καθορισμό προδιαγραφών, αρκεί να υπάρχουν εγγυήσεις της Επιτροπής ότι αυτό δεν συνδέεται με κρατικές ενισχύσεις.

3.7. Συγκριτικά πειράματα

3.7.1. Στα ίδια πειράματα θα πρέπει να υπόκεινται και τα καλλωπιστικά φυτά που παράγονται σε τρίτες χώρες. Βρυξέλλες, 30 Μαΐου 1990.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Alberto MASPRONE

Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου περί της εμπορίας υλικού πολλαπλασιασμού των οπωροφόρων και των φυτών των οπωροφόρων που προορίζονται για την παραγωγή φρούτων ⁽¹⁾

(90/C 182/08)

Στις 26 Φεβρουαρίου 1990, και σύμφωνα με το άρθρο 198 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την παραπάνω πρόταση κανονισμού.

Το τμήμα γεωργίας και αλιείας, στο οποίο έχει ανατεθεί η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 15 Μαΐου 1990, με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Strauss.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή κατά τη 277η σύνοδο ολομέλειάς της, συνεδρίασε της 30ής Μαΐου 1990, υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση:

1. Εισαγωγή

1.1. Οι διαφορετικοί εθνικοί κανόνες περί ελέγχου των προδιαγραφών ποιότητας και υγείας των νεαρών φυτών και του πολλαπλασιασμού υλικού αυτών, συνιστούν φραγμούς για το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

1.2. Με στόχο την εναρμόνιση των κανονισμών προκειμένου για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, η Επιτροπή έκρινε αναγκαίο να επεκτείνει την οδηγία 70/458 που διέπει την εμπορία των σπόρων ώστε να καλυφθούν και τα νεαρά φυτά και το πολλαπλασιαστικό υλικό αυτών, και δημοσίευσε τρεις προτάσεις κανονισμών που θα καλύψουν τα λαχανικά, τα καλλωπιστικά φυτά και τα οπωροφόρα.

1.3. Λόγω στενότητας χρόνου, η Επιτροπή είχε περιορισμένες δυνατότητες να συμβουλευθεί προηγουμένως τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών. Ενδέχεται λοιπόν να μην έχει πλήρη ενημέρωση σε ό,τι αφορά τις διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα στις νομοθεσίες των διαφόρων κρατών μελών και να κατήρτισε απλώς ένα πλαίσιο εργασίας για τα κράτη μέλη, ενώ πολλές από τις λεπτομέρειες μένει ακόμη να προσδιορισθούν.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Η πρόταση της Επιτροπής αποτελεί τμήμα μιας ευρύτερης στρατηγικής για την υγεία των φυτών και πρέπει να θεωρείται στα πλαίσια άλλων προτάσεων, και μάλιστα των προτάσεων COM(88) 170 τελικό, COM(89) 646 τελικό και COM(89) 647 τελικό, περί τροποποίησης της οδηγίας 77/93/ΕΟΚ που αφορά την υγεία των φυτών. Αυτά τα μέτρα εναρμόνισης παρέχουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα πρέπει να λειτουργήσει η υπό εξέταση πρόταση της Επιτροπής COM(89) 651 τελικό. Τα όποια νέα μέτρα θα πρέπει να υιοθετηθούν πριν τεθεί σε ισχύ ο κανονισμός περί εμπορίας. Θα εξασφαλισθεί έτσι η συνέχεια στον έλεγχο των φυτοϋγειονομικών προδιαγραφών και η επάρκεια των προσφερόμενων μέσων προστασίας ώστε να μπορεί να αναληφθεί μονομερής δράση.

2.2. Η ΟΚΕ συμφωνεί ότι είναι αναγκαία η καθιέρωση κοινοτικής νομοθεσίας για την εναρμόνιση των ποιοτικών και φυτοϋγειονομικών προδιαγραφών που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς.

2.3. Η ΟΚΕ εκφράζει ωστόσο την ανησυχία ότι η νομοθεσία ενδέχεται να περιορίσει την υπάρχουσα στον τομέα ευελιξία, η οποία και είναι επιθυμητή από τους καταναλωτές που έχουν διαφορετικές απαιτήσεις ως προς τις ποιοτικές προδιαγραφές και που είναι σήμερα ικανοποιημένη με την αυτορρυθμιζόμενη ισορροπία που υπάρχει μεταξύ προσφοράς και ζήτησης. Επιπλέον, θα πρέπει να διατεθούν επαρκείς κοινοτικοί πόροι για τη διενέργεια επαρκών ελέγχων ώστε να εξασφαλισθεί η υποχρεωτική και ορθή εφαρμογή του κανονισμού σε ολόκληρη την Κοινότητα.

2.4. Για να υιοθετηθεί η πρόταση, θα χρειασθεί να γίνουν σημαντικές διευκρινίσεις σχετικά με ορισμένα σημεία. Στην πρόταση, μεγάλο μέρος της διαχείρισης των προτεινόμενων μέτρων αφήνεται στην αρμοδιότητα της μόνιμης μεικτής επιτροπής χωρίς να ζητείται η έγκριση του Συμβουλίου. Είναι δύσκολο να δοθεί ακριβής και εποικοδομητική γνώμη για μια πρόταση η οποία εναποθέτει την τελική μορφή του κανονισμού σε αρμόδιους οι οποίοι δεν θα παραπέμψουν το θέμα στο Συμβούλιο και στα άλλα κοινοτικά όργανα.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1. Πεδίο εφαρμογής του κανονισμού

3.1.1. Ο πίνακας που εμφανίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 δεν είναι εξαντλητικός: θα πρέπει να προστεθούν σ' αυτόν τα σμέουρα (βατόμουρα), τα λεμόνια και τα κυδώνια.

3.1.2. Ο κανονισμός θα πρέπει να ισχύει επίσης και για το πολλαπλασιαστικό υλικό που προορίζεται για εξαγωγή. Η παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 2 μπορεί να οδηγήσει σε μια κατάσταση κατά την οποία να τίθεται σε κυκλοφορία μέσα στην Κοινότητα υλικό χαμηλότερης ποιότητας και υγειονομικών προδιαγρα-

(1) ΕΕ αριθ. C 54 της 6. 3. 1990, σ. 5.

φών και το οποίο μπορεί να γίνει αιτία μετάδοσης ασθνεσιών σε άλλα φυτά.

3.2. Υποχρεώσεις των προμηθευτών

3.2.1. Οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται με βάση το άρθρο 5 και το παράρτημα I, θα δημιουργήσουν επιπλέον δαπάνες για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κυρίως, πολλές από τις οποίες δεν διαθέτουν τα αναγκαία μέσα για την τήρηση αρχείου. Η ΟΚΕ ζητάει από την Επιτροπή να εξετάσει κατά πόσον οι αναγνωρισμένες οργανώσεις παραγωγών και εμπόρων πρέπει να διαδραματίσουν κάποιο ρόλο προκειμένου για τη μείωση των διοικητικής φύσεως δαπανών που καταβάλλονται από τους καλλιεργητές.

3.2.2. Η παρέκκλιση για την οποία γίνεται λόγος στο παράρτημα I, σημείο 4, τέταρτη περίπτωση πρέπει να διευκρινισθεί. Η ΟΚΕ δεν πιστεύει ότι θα πρέπει να επιτρέπεται παρέκκλιση στην ίδια ή γειτονική περιφέρεια γιατί κάτι τέτοιο είναι ανεφάρμοστο. Συμφωνεί, ωστόσο, ότι μια παρέκκλιση θα πρέπει να ισχύει για πολύ μικρής κλίμακας πωλήσεις, αρκεί αυτό να μην ακυρώνει τις προθέσεις του νομοθέτη.

3.2.3. Η απαίτηση στο Παράρτημα 1, σημείο 5 για τήρηση ενός λεπτομερούς σχεδίου των εγκαταστάσεων όπου να φαίνεται η θέση κάθε γένους και είδους θα πρέπει να απορριφθεί. Γιατί είναι αδύνατον να ικανοποιηθεί δεδομένου ότι το πολλαπλασιαστικό υλικό και τα φυτά μετακινούνται κατά τακτά διαστήματα κατά διάρκεια της ανάπτυξής τους.

3.3. Πόροι επιθεώρησης

3.3.1. Οι επιθεωρήσεις που απαιτούνται για την υποχρεωτική εφαρμογή του κανονισμού θα επιβαρύνουν επιπλέον τους ήδη περιορισμένους σχετικούς πόρους. Για να διασφαλισθεί ότι οι προμηθευτές ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του παραρτήματος I, θα χρειασθούν έκτακτοι κοινοτικοί πόροι, κυρίως δε αν πρόκειται για την ομοιόμορφη εφαρμογή του κανονισμού σε ολόκληρη την Κοινότητα.

3.3.2. Ομοίως, οι πόροι επιθεώρησης θα πρέπει να αυξηθούν κατά πολύ προκειμένου για την πλήρωση των όρων για τους οποίους γίνεται λόγος στο άρθρο 6.

3.4. Ρυθμίσεις εμπορίας

3.4.1. Δεν υπάρχει ορισμός της παρτίδας· ούτε και διευκρινίζεται επακριβώς, ενώ θα έπρεπε, τι σημαίνει «επαρκώς ομοιογενείς παρτίδες» (άρθρο 12). Για παράδειγμα, κάποια ένδειξη θα πρέπει να δίδεται με τα αποδεκτά εκατοστιαία ποσοστά.

3.4.2. Η απαίτηση για ομοιογένεια (άρθρο 12 παράγραφος 1) θα περιορίσει την υπάρχουσα στον τομέα ευελιξία. Οι πελάτες έχουν πολύ διαφορετικές απαιτήσεις σε ό,τι αφορά το μέγεθος και το σφρίγος φυτών τα οποία αναπτύχθηκαν σε μια παρτίδα. Ο σημερινός χαρακτήρας του τομέα που βασίζεται στη ζήτηση,

ανταποκρίνεται καλύτερα στις απαιτήσεις των μεμονωμένων καλλιεργητών.

3.4.3. Η απαίτηση για ξεχωριστή σήμανση κάθε καλλωπιστικού φυτού (άρθρο 12, παράγραφος 1) είναι υπερβολική και θα πρέπει να επιβληθεί μόνο όπου μπορεί να εφαρμοσθεί.

3.4.4. Η επίσημη σφράγιση ή η σφράγιση κάτω από επίσημο έλεγχο και η σήμανση (άρθρο 12, παράγραφοι 2 και 3) θα απαιτήσουν σημαντικούς επιπρόσθετους πόρους. Εάν σκοπός είναι να διευρυνθεί ο ορισμός του όρου «επίσημος» ώστε να περιλάβει τους παραγωγούς και τις οργανώσεις παραγωγών και εμπόρων που είναι επίσημα αναγνωρισμένες, τότε θα πρέπει να υπάρξει διάταξη η οποία θα εξασφαλίζει ότι δεν γίνεται κατάχρηση του προνομίου. Θα χρειασθεί επαρκής κοινοτική χρηματοδότηση για την κατάρτιση νέων επιθεωρητών και τη λειτουργία του σχήματος.

3.5. Προσωρινές δυσχέρειες

3.5.1. Το άρθρο 13 προβλέπει την υιοθέτηση λιγότερο αυστηρών μέτρων σε περιπτώσεις κατά τις οποίες ανακύπτουν προσωρινές δυσχέρειες στην προμήθεια υλικού. Τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να επικαλούνται την εν λόγω διάταξη προκειμένου να αποποιούνται των ευθυνών τους οι οποίες απορρέουν από τον προτεινόμενο κανονισμό.

3.5.2. Οι περιορισμοί εμπορίας που επιβάλλονται από το άρθρο 18 μπορούν από μόνοι τους να αποτελέσουν προσωρινή δυσχέρεια για την προμήθεια υλικού και να γίνουν έτσι αιτία επίκλησης του άρθρου 13. Χρειάζονται λοιπόν σχετικές διευκρινίσεις. Στο άρθρο 18 παράγραφος 2, θα πρέπει να προστεθεί η έκφραση «χωρίς παρεκκλίσεις».

3.6. Αυστηρότερες απαιτήσεις

3.6.1. Σύμφωνα με το άρθρο 15, ένα κράτος μέλος μπορεί να επιβάλλει αυστηρότερες ποιοτικές και υγειονομικές προδιαγραφές και να διεξάγει τους αναγκαίους ελέγχους. Η ΟΚΕ δεν είναι αντίθετη στο μονομερή καθορισμό προδιαγραφών, αρκεί να υπάρχουν εγγυήσεις της Επιτροπής ότι αυτό δεν συνδέεται με κρατικές ενισχύσεις.

3.7. Συγκριτικά πειράματα

3.7.1. Τα φυτά οπωροφόρων από τρίτες χώρες θα πρέπει να υπόκεινται στα ίδια πειράματα στα οποία υπόκεινται και τα αναπτυσσόμενα στις χώρες της Κοινότητας.

Βρυξέλλες, 30 Μαΐου 1990.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Alberto MASPRONE

Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου περί των όρων υγειονομικού ελέγχου που διέπουν τη διάθεση στην αγορά της Κοινότητας ζώων και προϊόντων ζωικής προέλευσης που δεν υπόκεινται, όσον αφορά τους εν λόγω όρους σε ειδικές κοινοτικές ρυθμίσεις (1)

(90/C 182/09)

Στις 26 Φεβρουαρίου 1990 και σύμφωνα με το άρθρο 198 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την παραπάνω πρόταση κανονισμού.

Το τμήμα γεωργίας και αλιείας στο οποίο έχει ανατεθεί η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 15 Μαΐου 1990 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Storie-Pugh.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή κατά τη 277η σύνοδο ολομέλειάς της, συνεδρίαση της 30ής Μαΐου 1990 υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση:

Γενικές παρατηρήσεις

Η ΟΚΕ τάσσεται υπέρ της πρότασης σαν ένα γενικό μέτρο δεδομένου ότι καλύπτει ένα ακόμη κενό στους κοινοτικούς υγειονομικούς κανόνες που αφορούν τη διάθεση στην αγορά ζώων και προϊόντων ζωικής προέλευσης και διευκολύνει περαιτέρω την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς με την εναρμόνιση των εμπορικών κανόνων των κρατών μελών όσον αφορά ορισμένα ζώα και προϊόντα ζωικής προέλευσης που δεν καλύπτονται από την ισχύουσα ή προτεινόμενη κοινοτική νομοθεσία.

Η ΟΚΕ, επιθυμεί εντούτοις να διατυπώσει ορισμένες ειδικές παρατηρήσεις:

- 1) Θα ήταν χρήσιμο να προβλεφθεί χωριστή νομοθεσία για την περίπτωση των μελισσών και άλλων ασπόνδυλων. Άλλα ασπόνδυλα π.χ. τα *lepidoptera larvae* (νύμφες πεταλούδων) και οι φαρμακευτικές βδέλλες μετακινούνται σε μεγάλους αριθμούς από την μια χώρα στην άλλη.
- 2) Η ΟΚΕ κατακρίνει το γεγονός ότι δεν χρησιμοποιούνται οι επιστημονικές ονομασίες για όρους που αναγνωρίζονται διεθνώς (βλέπε Διεθνή Κώδικα Ζωολογικής Ονοματολογίας). Με αυτό τον τρόπο θα αποφεύγονταν οι ασάφειες και θα καθίστατο σαφές τι ακριβώς οφείλει να καλύπτει το κείμενο. Η κατάλληλη θέση για τις κοινές ονομασίες θα ήταν ίσως ένα παράρτημα.
- 3) Η Κοινότητα θα πρέπει με την ευκαιρία αυτής της πρότασης να καθιερώσει ένα κατάλογο που θα απαριθμεί τα σπανιότερα είδη που μετατοπίζονται παρά την ύπαρξη της Σύμβασης Washington CITES (Σύμβαση Διεθνούς Εμπορίου Ειδών που απειλούνται με εξαφάνιση), εφόσον υπάρχουν είδη που διατηρούνται και διατίθενται στην αγορά μέσα στην Κοινότητα τα οποία δεν καλύπτονται προς το παρόν από την CITES.

Ειδικές παρατηρήσεις

Άρθρο 2

Οι ορισμοί των ζώων/προϊόντων που καλύπτει η πρόταση πρέπει να καθορισθούν σαφέστερα ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε σύγχυση ή αμφιβολία ως προς το πεδίο εφαρμογής. Αυτό πρέπει να γίνει με την αναφορά «Σπονδυλωτών και ασπόνδυλων της κατηγορίας των μεταζώων» και την συμπερίληψη κατηγοριών σπονδυλωτών.

Άρθρο 2 σημείο 1

Να αντικατασταθεί ο όρος «πτηνά ορνιθοτροφείου» από «μη-κατοικίδια πτηνά».

Άρθρο 2 σημείο 3

Αντί «είδους» να γραφεί «γένους».

Άρθρο 2 σημείο 4

Αντί του «και ιδίως τα πιθηκοειδή, οι πίθηκοι και οι γορίλλες» να γραφεί «για παράδειγμα τα πιθηκοειδή, οι πίθηκοι και οι γορίλλες». Οι χιμπαντζήδες και άλλα σπάνια είδη πρωτοταγών δεν αναφέρονται. Η παραπομπή στην CITES θα ήταν χρήσιμη αν και αυτό αναφέρθηκε προηγουμένως στο άρθρο 1, παράγραφο 2. Ομοίως στο άρθρο 2 (5).

Για να υπάρχει ομοιογένεια να αντικατασταθεί ο όρος «πρωτοταγή» από τον όρο «PRIMATA».

Άρθρο 2 σημείο 6

Υπογραμμίζεται η ανάγκη να υπάρξει ένας σαφέστερος ορισμός του όρου ζώο για να αποφευχθούν οι σχολιαστικές συζητήσεις ως προς την ερμηνεία.

Όπως έχει τώρα θα μπορούσε να περιλαμβάνει μικροοργανισμούς, ερευνητικά υλικά ακόμη και ορισμένα θεραπευτικά φάρμακα.

(1) ΕΕ αριθ. C 84 της 2. 4. 1990, σ. 102.

Άρθρο 3

Το άρθρο αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει μια γενική απαίτηση για μια ελάχιστη περίοδο παραμονής σε μια εκμετάλλευση προτού πραγματοποιηθεί μεταφορά σε άλλη εκμετάλλευση, έτσι ώστε να αποφευχθεί η εξάπλωση της ασθένειας. Η περίοδος αυτή θα ποικίλλει ανάλογα με τα σχετικά είδη/παθογόνα.

Άρθρο 4

Να αντικατασταθεί ο όρος «πίθηκοι» από τον όρο «μη ανθρώπινα πρωτοπαγή».

Άρθρο 5

Η ΟΚΕ εγκρίνει την πρόβλεψη να προστεθούν άλλα είδη, π.χ. κροκόδειλοι.

Άρθρο 8

Στην πρώτη γραμμή να αντικατασταθεί η φράση «είναι δυνατόν» από τη λέξη «πρέπει».

Άρθρο 9

Η ΟΚΕ εγκρίνει τη διάταξη να τροποποιηθούν τα παραρτήματα.

Παράρτημα Α

Η ΟΚΕ υποστηρίζει τη διάταξη για την ενημέρωση του καταλόγου των ασθενειών υποχρεωτικής δήλωσης. Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα λιγότερο γνωστά είδη. Θα ήταν χρήσιμο να καταρτισθεί εκ νέου ο πλήρης κατάλογος ασθενειών υποχρεωτικής δήλωσης προκειμένου να μπορεί κανείς να ανατρέχει σ' αυτόν.

Παράρτημα Β — Πτηνά ορνιθοτροφείου

Οι προτεινόμενοι έλεγχοι είναι πολύ λιγότερο αυστηροί από τους ελέγχους που έχουν ορισθεί κυρίως για την πρόληψη της εισαγωγής ή εξάπλωσης της ασθένειας του NEWCASTLE. Θα μπορούσαν να προβλεφθούν οι παρακάτω βασικές διατάξεις:

- 1) 35 ημέρες απομόνωσης για υγειονομικούς λόγους μετά την εισαγωγή σε ειδικές εγκαταστάσεις που έχουν εγκριθεί για το σκοπό αυτό.
- 2) Τα πτηνά πρέπει να συνοδεύονται από ένα πιστοποιητικό υγείας που έχει υπογράψει εξουσιοδοτημένος κτηνίατρος του εξαγοντος κράτους μέλους.
- 3) Τα πτηνά πρέπει να παραμείνουν στη χώρα εξαγωγής για τουλάχιστον 6 εβδομάδες και να παρακολουθούνται από υγειονομικό ελεγκτή.
- 4) Πτηνά που έχουν εμβολιασθεί κατά της ασθένειας του NEWCASTLE δεν πρέπει να εισάγονται. Επίσης πρέπει να δηλώνεται αν τα πτηνά έχουν εμβολιασθεί κατά των PARAMYXOVIRIDAE. Επίσης, να αντι-

κατασταθεί ο όρος «ψιττακίαση» από τον όρο «χλαμιδίαση».

Παράρτημα Δ — Μέλισσες

1. Ο προτεινόμενος έλεγχος για τις μέλισσες δημιουργεί σοβαρές επιφυλάξεις, ιδίως όσον αφορά τα εξής:

I) τα μέτρα πρόληψης στηρίζονται στον τοπικό έλεγχο περιοχών.

Αυτά είναι τελείως ανεπαρκή για ασθένειες όπως η βαρόαση, που μπορεί να απαιτήσει έως και 2 χρόνια για να εκδηλωθεί και αν και είναι δυνατόν να θεραπευθεί, δεν μπορεί να εξαλειφθεί. Κανένα διαγνωστικό μέσο δεν είναι δυνατό να εξασφαλίσει ότι μια εισαγόμενη κοινότητα μελισσών είναι απαλλαγμένη της ασθένειας. Το παρασιτικό άκαρι που προκαλεί τη βαρόαση είναι ευρέως διαδεδομένο και η ασθένεια είναι ενζωτική σ' όλη σχεδόν την επικράτεια της Ευρώπης. Θα πρέπει να ληφθεί πρόνοια ώστε τα κράτη μέλη που δεν έχουν ακόμη πληγεί από την ασθένεια να λάβουν ειδικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των απαιτούμενων ελέγχων εισαγωγών για να προληφθεί η εξάπλωση της ασθένειας από το ένα μέρος της Κοινότητας στο άλλο τουλάχιστον έως ότου εξευρεθεί μια αποτελεσματική θεραπεία (ο κατάλογος των ασθενειών δεν είναι πλήρης, για παράδειγμα δεν περιλαμβάνει την ευρωπαϊκή νόσο των μελισσών που προκαλείται υπό του BACILLUS ALVEI και δεν υπάρχει πρόβλεψη για νέες ασθένειες).

II) Απαιτείται να γίνει σημαντική εργασία σχετικά με τις προτάσεις για τις μέλισσες και τα προϊόντα μελισσοκομίας για να εξασφαλισθεί ότι είναι αποτελεσματικά, εφαρμόσιμα και κατάλληλα.

III) Περιλαμβάνεται η ακαρίαση (τα είδη του ακάρεος πρέπει να αναφέρονται δεδομένου ότι πολλά είναι αβλαβή), αν και είναι τόσο διαδεδομένη ώστε να καθιστά ανέφικτους τους ελέγχους περιοχών. Αυτό θα εμπόδιζε οποιαδήποτε μετακίνηση των μελισσών στα κράτη μέλη, όπου η ασθένεια υφίσταται σε πολλές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της εποχιακής μεταφοράς χιλιάδων αποικιών για λόγους γονιμοποίησης.

Η ΟΚΕ προτείνει ως απαραίτητη την εξέταση των μέτρων από τεχνικούς εμπειρογνώμονες προτού εξετασθούν από το Συμβούλιο.

Παράρτημα Ε — Πρωτοπαγή — Πιστοποιητικό 9

Οι προτεινόμενοι έλεγχοι αποκλείουν σ' αυτή την περίπτωση την απομόνωση στην περίπτωση της λύσσας αν και η σημασία αυτού του σημείου αναγνωρίζεται στην παρούσα πρόταση σε σχέση με τα ζώα για την παραγωγή γουναρικών (Παράρτημα Γ). Αυτό αφορά κυρίως τις εισαγωγές από τρίτες χώρες.

1 (B) Να διαγραφεί ο προσδιορισμός «ενδοδερμικό» στο τεστ φυματίνης.

Ίσως είναι απαραίτητο να ορισθεί ποιο τεστ πρέπει να χρησιμοποιείται (για παράδειγμα, ένα διπλό συγκριτικό διαβλεφαρικό), αν και στο ΣΤ III α) μπορεί να εκληφθεί ως ρήτρα απαλλαγής ευθύνων.

Επειδή μπορεί να μεταδοθεί στον άνθρωπο, πρέπει να γίνει κάποια αναφορά στο νηματοειδή ιό (FILOVIRUS) και σε άλλες μεταδοτικές καταστάσεις.

Να διαγραφεί ο τίτλος «Πίθηκοι» και να γραφεί «μη ανθρώπινα Πρωτοταγή» επίσης στο 11.1 (α) και 11.1 (β). Το πιστοποιητικό σε ορισμένες περιπτώσεις δεν θα μπορούσε να υπογραφεί νομίμως από άτομα που δεν γνωρίζουν τον ορισμό των πιθήκων όπως αυτός προβλέπεται σε αυτή τη νομοθεσία. Δεδομένου ότι οι ρυθμίσεις για την υγεία των ζώων βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στην αμοιβαία εμπιστοσύνη, ευθύνη για την αποφυγή διφορούμενων καταστάσεων ⁽¹⁾ έχει όχι μόνο ο υπογράφων αλλά και η εκδίδουσα αρχή.

Πιστοποιητικό 9. Να παρεμβάλλεται η ταυτότητα του ζώου αν είναι γνωστή (μπορεί να συμπεριλαμβάνει αποτυπώματα δακτύλων ή σημεία αναγνώρισης από το DNA).

Το πιστοποιητικό πρέπει να υπογράφεται από ένα επίσημο κτηνίατρο (όπως στο Παράρτημα ΣΤ).

Παράρτημα ΣΤ — Ονχοειδή

Αν και οι προτεινόμενοι έλεγχοι παρέχουν ορισμένες εγγυήσεις δεδομένου ότι απαιτείται όπως η εκμετάλλευση προέλευσης ευρίσκεται στο κέντρο περιοχής απαλλαγμένης από την επιζωοτία και η οποία για συγκεκριμένες περιόδους δεν επλήγη από καμία από τις ασθένειες υποχρεωτικής δήλωσης που προσβάλλουν τα ονχοειδή, η ΟΚΕ είναι της γνώμης ότι η πρόβλεψη δεν είναι επαρκής.

⁽¹⁾ Ο επιστημονικός όρος «πρωτοταγή» περιλαμβάνει τους προσιμίδεις όπως οι πίθηκοι CALAGO καθώς και σιμπίδες (πίθηκοι και πραγματικές μαϊμούδες).

Για τα χοιροειδή είναι απαραίτητο να προβλεφθούν διατάξεις για ελέγχους όσον αφορά την ασθένεια του Aujeszky, ενώ για ορισμένα μηρυκαστικά (για παράδειγμα τα ελάφια και τα καμηλιδή) το προτεινόμενο σύστημα τεστ/απομόνωση για τη φυματίωση έχει αποδειχθεί στην πράξη τελείως ανεπαρκές για την πρόληψη της προσβολής από φυματίωση σε εισαγόμενα ελάφια ή άλλα είδη.

Έχει βρεθεί ότι απαιτούνται τουλάχιστον 120 ημέρες απομόνωσης πριν από την εξαγωγή και κατά την περίοδο αυτή τα ελάφια πρέπει να αντιδράσουν αρνητικά σε 3 τεστ φυματίωσης· μετά την εισαγωγή πρέπει να ακολουθήσει και άλλη περίοδος απομόνωσης κατά την οποία τα ελάφια πρέπει να αντιδράσουν αρνητικά σ' ένα ακόμη τεστ φυματίωσης.

Πρέπει να δοθεί προσοχή στα αναφερόμενα περιστατικά Βόειας Σπογγώδους Εγκεφαλοπάθειας (BSE) στα βοοειδή και ελαφοειδή των ζωολογικών κήπων.

Παράρτημα Θ

Είναι αποδεκτό ότι η επεξεργασία έχει καταρχήν στόχο να καταστρέψει τον ιό του αφθώδους πυρετού. Ο όρος που χρησιμοποιείται σ' αυτό το παράρτημα πρέπει να συμφωνεί με την οδηγία για το γάλα. Και τον προτεινόμενο κανονισμό COM(89) 672 τελικό.

Βρυξέλλες, 30 Μαΐου 1990.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Alberto MASPRONE

Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 3, της συνθήκης σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών στον τομέα των ασφαλειών ⁽¹⁾

(90/C 182/10)

Στις 15 Ιανουαρίου 1990, και σύμφωνα με το άρθρο 198 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την παραπάνω πρόταση κανονισμού.

Η προετοιμασία των σχετικών εργασιών ανατέθηκε στο τμήμα βιομηχανίας, εμπορίου, βιοτεχνίας και υπηρεσιών. Κατά τη διάρκεια των εργασιών, ο κ. Mourgues ορίστηκε γενικός εισηγητής από την ολομέλεια της ΟΚΕ.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή κατά τη 277η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 30ής Μαΐου 1990) υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση:

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 16 της 23. 1. 1990, σ. 13.

1. Εισαγωγή

1.1. Η πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου που υποβάλλεται στην ΟΚΕ για γνωμοδότηση σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 3, της συνθήκης σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών στον τομέα των ασφαλείων επιτρέπει στην Επιτροπή να υιοθετεί σε ορισμένα πεδία (άρθρο 1 του σχεδίου κανονισμού) κανονισμούς ομαδικής εξαίρεσης. Αυτή η πρόταση γίνεται δεκτή από την ΟΚΕ.

1.2. Η ΟΚΕ κρίνει, ωστόσο, χρήσιμο και αναγκαίο να διευκρινίσει:

- τους λόγους που οδήγησαν στην υποβολή της πρότασης κανονισμού και την εξέλιξη της διαδικασίας που θα ακολουθηθεί στα πλαίσια της Επιτροπής,
- την εισήγησή της σχετικά με τις κατηγορίες συμφωνιών, αποφάσεων, και εναρμονισμένων πρακτικών για τις οποίες προβλέπεται η δυνατότητα εξαίρεσης,
- τη στάση της όσον αφορά τη θέση που καταλαμβάνει η πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου στο ευρύτερο πλαίσιο των σχέσεων μεταξύ ασφαλιστικών και ασφαλιζόμενων.

2. Οι λόγοι που οδήγησαν στην υποβολή της πρότασης και διαδικασία

2.1. Ο σημαντικός αριθμός κοινοποιήσεων που έχουν ληφθεί συνηγορεί υπέρ ενός μέτρου απλοποίησης το οποίο δικαιολογείται ακόμη πιο πολύ στο βαθμό που η πραγμάτωση της ενιαίας αγοράς θα τονίσει περισσότερο τη σημασία της απλοποίησης.

2.2. Προτείνοντας την υιοθέτηση μιας ομαδικής εξαίρεσης, η Επιτροπή επιλέγει μια νομική μορφή της οποίας γνωρίζει καλά τα δεδομένα και τον έλεγχο της εφαρμογής.

2.3. Με τον τρόπο αυτό, η Επιτροπή αποφεύγει τις δυσχέρειες ενός διοικητικού ελέγχου που μπορεί να αποδειχθεί επαχθής και του οποίου το κόστος εφαρμογής ενδέχεται να είναι δυσανάλογο προς τον επιδιωκόμενο στόχο.

Εντούτοις, η Επιτροπή έχει τη δυνατότητα να καταργεί ή να τροποποιεί τους κανονισμούς εφαρμογής των εξαιρέσεων όταν μεταβάλλονται οι συνθήκες (άρθρο 2) ή να αίρει τα ευεργετήματα σε συγκεκριμένες περιπτώσεις αν διαπιστωθούν ασυμβίβαστες επιπτώσεις (άρθρο 7). Η ΟΚΕ επικροτεί τις ειδικές εγγυήσεις.

2.4. Ωστόσο, είναι σκόπιμο να υπενθυμισθούν οι διατάξεις που είναι ικανές να παραμερίσουν τον κίνδυνο συμφωνιών και δεσποζουσών θέσεων που θα είναι σε θέση να οδηγήσουν σε αποτυχία την πολιτική για τον ανταγωνισμό.

Συγκεκριμένα:

- η τήρηση των προϋποθέσεων που ορίζονται από το άρθρο 85, παράγραφος 3, της συνθήκης όσον αφορά τις συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων,
- οι διατάξεις του άρθρου 86 της συνθήκης σχετικά με τον κίνδυνο καταχρηστικής εκμετάλλευσης της δεσπόζουσας θέσης, οι οποίες δεν είναι δυνατόν να παρακαμφθούν,
- οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 (ΕΕ αριθ. L 395 της 30ής Δεκεμβρίου 1989).

2.5. Με τις συνθήκες αυτές, η πρόταση κανονισμού ΕΟΚ του Συμβουλίου καθορίζει ρητώς τις κατηγορίες συμφωνιών, αποφάσεων για συνενώσεις επιχειρήσεων και εναρμονισμένων πρακτικών για τις οποίες η Επιτροπή έχει την εξουσία να επιτρέπει την εξαίρεση των ασφαλιστικών εταιρειών από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 85, της συνθήκης και αυτό χωρίς να τεθεί σε αμφισβήτηση η εφαρμογή του κανονισμού αριθ. 17 του 1962.

2.6. Ο κανονισμός που θεσπίζεται κατ' εφαρμογήν της παραχωρούμενης εξουσιοδότησης θα αποτελέσει το αντικείμενο σχεδίου που θα υποβληθεί για παρατηρήσεις στα κράτη μέλη και στα ενδιαφερόμενα άτομα και οργανισμούς. Σχετικά, η ΟΚΕ εκφράζει την επιθυμία να της υποβληθεί το εν λόγω σχέδιο για γνωμοδότηση πριν από την εγκαθίδρυση της ενιαίας αγοράς.

3. Προτάσεις σχετικά με τις διάφορες κατηγορίες συμφωνιών για τις οποίες γίνεται λόγος

3.1. Μεταξύ ανεξάρτητων ασφαλιστών και ασφαλιζόμενων το ποσό των ασφαλιστρων θα πρέπει να αποτελεί αντικείμενο διαπραγματεύσεων. Αντιθέτως, υπεύθυνος για τον υπολογισμό του κόστους των ασφαλιστρων είναι ο ασφαλιστής. Ορισμένα στοιχεία του κόστους αυτού θα αποτελέσουν αντικείμενο της εξαίρεσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 85, ενώ άλλα στοιχεία όχι. Σχετικά, η ΟΚΕ θεωρεί ότι η εφαρμογή του κανονισμού είναι σε θέση να διευκολύνει τον ορισμό των συστατικών στοιχείων των ασφαλιστρων.

3.2. Όσον αφορά τις συμφωνίες μεταξύ ασφαλιστικών εταιρειών που συνάπτονται στο εσωτερικό των κρατών μελών (βλέπε κανονισμό αριθ. 17, άρθρο 4, παράγραφο 2.1) συνεχίζουν να διέπονται από τους νομικούς κανόνες των κρατών. Στην ενιαία αγορά είναι αυτονόητο ότι η προσαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού μεταξύ των κρατών μελών και της ΕΟΚ θα επιτρέψει να αποφεύγονται ορισμένες στρεβλώσεις.

3.3. Η συνεργασία στα θέματα της συνασφάλισης και της ανασφάλισης, με τη μορφή ομάδων ή ενώσεων ασφαλιστών, θα πρέπει να ανταποκρίνεται στα συμφέροντα των ασφαλιζόμενων. Αυτό αποκτά προφανή χρησιμότητα κυρίως αναφορικά με μεγάλους κινδύνους όπως είναι οι κατακλυσμοί ή τα «οικολογικά» ατυχήματα. Η ΟΚΕ επιθυμεί να δοθεί σ' αυτό το θέμα ιδιαίτερη προσοχή από την Επιτροπή κατά την κατάρτιση του κανονισμού εφαρμογής.

3.4. Η συνεργασία στο πεδίο της επαλήθευσης και της αποδοχής των διατάξεων ασφαλείας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις νομικές διατάξεις που θεσπίζονται από τις δημόσιες αρχές και να μην υστερεί σε σχέση μ' αυτές.

3.5. Τέλος, οι συμφωνίες μεταξύ των ασφαλιστικών εταιρειών για την κατάρτιση τυποποιημένων συμβάσεων δεν πρέπει να καμιά περίπτωση να επιβάλλουν όρους για τους οποίους οι ασφαλιζόμενοι δεν έχουν δώσει τη συγκατάθεσή τους γραπτώς, ιδιαίτερα αν πρόκειται για προσθήκες ή τροποποιήσεις στα ασφαλιστήρια συμβόλαια.

4. Άλλες πτυχές των σχέσεων ασφαλιστών/ασφαλιζόμενων

4.1. Η ΟΚΕ κρίνει ότι είναι χρήσιμο να παρατείνει τον προβληματισμό της πέρα από την πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου, επειδή θεωρεί ότι ο κανονισμός έχει ως στόχο να υποχρεώσει τους ασφαλιστές να προσφέρουν στην αγορά καλύτερα προϊόντα και υπηρεσίες με καλύτερες συνθήκες, προς το συμφέρον της οικονομίας και των καταναλωτών.

4.2. Η συνεργασία σε θέματα του διακανονισμού των αποζημιώσεων θα πρέπει να καταλήξει σε επιτάχυνση της ρύθμισής τους. Σχετικά, μπορεί να υποδειχθεί ο προσανατολισμός τους προς συμφωνίες αντιστάθμισης ή συμψηφισμού.

4.3. Η ασφάλιση είναι μια δραστηριότητα ανοιχτή στο διεθνή ανταγωνισμό, κυρίως όσον αφορά τη θαλάσσια ασφάλιση, την κάλυψη μεγάλων κινδύνων και την επανασφάλιση.

Χρειάζεται να υπάρξει φροντίδα ώστε οι διατάξεις που διέπουν τον ανταγωνισμό στο πεδίο των ασφαλίσεων να ισχύουν για τις εταιρείες των τρίτων χωρών και να μην υπάρξουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού κατά την εφαρμογή των κοινοτικών κειμένων μεταξύ των ασφαλιστικών εταιρειών εις βάρος των κοινοτικών επιχειρήσεων.

4.4. Η ΟΚΕ προτείνει να εξετάσει η Επιτροπή τα προβλήματα που σχετίζονται με τις ασφαλίσεις που χρησιμοποιούν ως εγγύηση κατά τη σύμβαση δανείων.

4.5. Οι καταναλωτές πέφτουν ορισμένες φορές θύματα καταχρηστικών ρητρών εκ μέρους ορισμένων ασφαλιστών. Αυτές οι ρήτρες προκύπτουν συχνά από την ασαφή διατύπωση των συμβάσεων οι οποίες προωθούν άλλες πιο ελκυστικές διατάξεις από τη σκοπιά του ανταγωνισμού. Η ΟΚΕ καλεί σχετικά την Επιτροπή και τις δημόσιες αρχές των κρατών μελών σε συνεχή επαγρύπνηση.

4.6. Η ΟΚΕ παρατηρεί, τέλος, ότι ορισμένες φορές ασφαλιστικές εταιρείες αρνούνται να ασφαλίσουν ορισμένους κινδύνους ακόμη και με αύξηση των ασφαλίσεων. Η συμπεριφορά αυτή προκύπτει από νομική αβεβαιότητα στις περιπτώσεις που η ασφάλιση έχει υποχρεωτικό νομικό χαρακτήρα. Σε περίπτωση που ένας ασφαλιστής αρνηθεί ένα κίνδυνο, η άρνηση πρέπει να αιτιολογηθεί γραπτώς.

Βρυξέλλες, 30 Μαΐου 1990.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Alberto MASPRONE

Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για τροποποίηση της οδηγίας 85/3/ΕΟΚ σχετικά με το βάρος, τις διαστάσεις και ορισμένα άλλα τεχνικά χαρακτηριστικά ορισμένων οδικών οχημάτων, προκειμένου να καθοριστούν ορισμένες μέγιστες επιτρεπόμενες διαστάσεις για τους οδικούς συρμούς⁽¹⁾

(90/C 182/11)

Στις 7 Δεκεμβρίου 1989, και σύμφωνα με το άρθρο 75 της συνθήκης για την ίδρυση της ΕΟΚ, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, να γνωμοδοτήσει για την παραπάνω πρόταση οδηγίας.

Το τμήμα μεταφορών και επικοινωνιών, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 11 Μαΐου 1990 με βάση την εισήγηση του κ. Cavazzuti.

Στην 277η σύνοδο της ολομέλειάς της (συνεδρίαση της 30ής Μαΐου 1990) η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε, με 104 ψήφους υπέρ, 31 κατά και 8 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση:

(1) ΕΕ αριθ. C 316 της 16. 12. 1989, σ. 5.

1.1. Η ΟΚΕ υπενθυμίζει ότι διατύπωσε ήδη την άποψή της για το θέμα του μήκους των οχημάτων των εμπορευματικών μεταφορών, στη γνωμοδότησή της (ΕΕ αριθ. C 71 της 20ής Μαρτίου 1989, σ. 17) σχετικά με την οδηγία 89/461/ΕΟΚ για το μήκος των αρθρωτών οχημάτων, που τροποποιούσε την οδηγία 85/3/ΕΟΚ.

1.2. Η ΟΚΕ προτίθεται να επαναλάβει τις αρχές που διέπουν εκείνη τη γνωμοδότηση, οι οποίες εξάλλου ισχύουν και τώρα, αν και δεν μπορεί να μη λάβει υπόψη του την απόφαση της 18ης Ιουλίου 1989 με την οποία το Συμβούλιο καθόρισε το μέγιστο επιτρεπόμενο μήκος των αρθρωτών οχημάτων σε 16,5 μέτρα (οδηγία 89/461/ΕΟΚ, ΕΕ αριθ. L 226 της 3ης Αυγούστου 1989, σ. 7).

1.3. Οι αρχές αυτές ανταποκρίνονται κυρίως σε πέντε στόχους:

- να καταστεί δυνατή, με τις κατάλληλες τεχνικές διατάξεις η ορθολογική χρησιμοποίηση του χώρου φόρτωσης,
- να εξασφαλισθεί, στο μεταξύ, κατάλληλος χώρος για το θάλαμο οδήγησης ώστε να βελτιωθούν οι συνθήκες εργασίας για τους οδηγούς,
- να διασφαλισθεί ότι οι λύσεις που θα υιοθετηθούν θα εγγυώνται το μέγιστο επίπεδο ασφαλείας,
- να δοθεί σε όλους ένα πλαίσιο νομικής ασφάλειας με σκοπό να αποφευχθούν οι μη τιμωρούμενες παραβιάσεις και απάτες,
- να προωθηθεί η αποτελεσματικότητα και η συνολική παραγωγικότητα του συστήματος μεταφορών.

Η ΟΚΕ επιβεβαιώνει την τοποθέτηση αυτή και σε ό,τι αφορά τους οδικούς συρμούς και υπογραμμίζει ότι η πρόταση οδηγίας θα έπρεπε να ενταχθεί σ' ένα ευρύτερο πλαίσιο.

1.4. Με βάση αυτές τις εκτιμήσεις, η ΟΚΕ αναγνωρίζει ότι η παρούσα πρόταση της Επιτροπής κινείται προς μια κατεύθυνση περισσότερο αποδεκτή από την προηγούμενη και υπογραμμίζει την ανάγκη να αναληφθούν ενέργειες με μεγαλύτερη συνέπεια προς την κατεύθυνση της συγκράτησης των διαστάσεων των οχημάτων που χρησιμοποιούνται για εμπορευματικές οδικές μεταφορές.

1.5. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει ότι η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να ενεργεί σε μια ιδιαίτερα σοβαρή κατάσταση δεδομένου ότι έχει να αντιμετωπίσει τις επαναλαμβανόμενες πρωτοβουλίες ορισμένων κυβερνήσεων για την καθιέρωση τάσεων γιγαντισμού και τη συνακόλουθη χαλαρότητα του Συμβουλίου όχι μόνο ως προς την υιοθέτηση προτάσεων που μπορούν να συμβάλουν αποφασιστικότερα στην αντιστροφή της τάσης, αλλά και να την εντάξουν στο γενικότερο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης πολιτικής μεταφορών, επανασχεδιασμένης και επανακαθορισμένης.

1.6. Αυτό δεν απαλλάσσει βέβαια την Επιτροπή από την ευθύνη της, δεδομένου ότι η συνθήκη παραχωρεί στην Επιτροπή και μόνο σ' αυτή, το δικαίωμα υποβολής προτάσεων οδηγίας ή κανονισμού: η Επιτροπή προχωρεί συνεπώς — όπως κάνει και σε άλλους τομείς και με

διαφορετικό βαθμό επιτυχίας — στην κατάρτιση των σχεδίων που θεωρεί αναγκαία: αυτός είναι ο μόνος τρόπος για να επιστήσει την προσοχή και να προκαλέσει πιέσεις (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, αντιπροσωπευτικές οικονομικές και κοινωνικές οργανώσεις, κοινή γνώμη) για τη δημιουργία ενός νέου πλαισίου ρυθμίσεων του τομέα και τη δρομολόγηση της νέας πολιτικής μεταφορών: διαφορετικά η Επιτροπή, δεδομένου μάλιστα και του μακρού χρόνου που προϋποθέτουν οι μεγάλες αλλαγές, δεν μπορεί παρά να θεωρηθεί ότι έχει την πλήρη ευθύνη για την παρούσα κατάσταση και την έλλειψη προοπτικών.

1.7. Αν είχε ακολουθηθεί αυτή η οδός όταν η ανάπτυξη των οδικών εμπορευματικών μεταφορών άρχισε να λαμβάνει διαστάσεις που δύσκολα συμβιβάζονται με την ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος, με την εξοικονόμηση ενέργειας και την ασφάλεια, σήμερα δεν θα αντιμετώπιζονταν αυτή η κρίσιμη κατάσταση.

1.8. Η ΟΚΕ θεωρεί εξάλλου σκόπιμο να επαναλάβει ότι ένας από τους κύριους στόχους της κοινής πολιτικής μεταφορών, ενόψει και του 1992 και της δημιουργίας της εσωτερικής αγοράς, συνίσταται στην εξάλειψη όλων των στρεβλώσεων και ανισοτήτων του ανταγωνισμού στο εσωτερικό όλων των τρόπων και μεταξύ των, διευκολύνοντας επίσης με την ανάπτυξη των συνδυασμένων μεταφορών τη συμπληρωματικότητα και τη συνεργασία μεταξύ των διαφόρων τρόπων.

1.9. Ορισμένα από τα μέτρα που προτείνουν ορισμένοι τομείς ευνοούν τις οδικές μεταφορές και τις καθιστούν τεχνητά περισσότερο ελκυστικές σε σχέση με τους άλλους τρόπους μεταφοράς. Τα μέτρα αυτά δεν βρίσκονται μόνο σε αντίθεση με τους προσανατολισμούς που καθορίστηκαν επανειλημμένα σε διάφορα επίπεδα, κοινοτικά και εθνικά, αλλά θα έχουν και αρνητικές επιπτώσεις κυρίως σε ό,τι αφορά την ασφάλεια, τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και την κατανάλωση ενέργειας, που δύσκολα θα ανεχθεί ο πληθυσμός.

1.10. Είναι συνεπώς αναγκαίο να εξετασθεί το πρόβλημα των διαστάσεων των οδικών συρμών με βάση και αυτά τα θέματα, και να εκτιμηθεί επιπλέον ο κίνδυνος που θα προκαλέσουν λανθασμένες λύσεις, που θα έθεταν δηλαδή σε κίνδυνο την αξιοπιστία της κοινοτικής πολιτικής έναντι ιδίως των τρίτων χωρών, ειδικότερα έναντι των χωρών με τις οποίες οι διαπραγματεύσεις για τη διαμετακόμιση έχουν επιμόνως εμπλακεί, ενώ οι συνθήκες διαμετακόμισης γίνονται όλο και περισσότερο επισφαλείς.

1.11. Η ΟΚΕ εκτιμά, με βάση τα παραπάνω, ότι η Επιτροπή, που αποφάσισε να ορίσει το χώρο που διατίθεται για φόρτωση και, ως ένα βαθμό, να τον περιορίσει σε σχέση με τις υφιστάμενες τάσεις, θα μπορούσε να συμβάλει πιο αποφασιστικά στην περαιτέρω αναστροφή της τάσης, επωφελούμενη της ευκαιρίας για την (έστω και μικρή) μείωση του συνολικού μήκους των οδικών συρμών.

1.12. Για το θέμα αυτό, η ΟΚΕ επαναλαμβάνει ότι είναι σκόπιμο να προβλεφθεί, και στα πλαίσια του

Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης ISO (και παρόμοιων οργανισμών) μια ρύθμιση που θα καθορίζει τα πρότυπα των διαστάσεων των εμπορευματοκιβωτίων και των πελατών, ώστε να ανταποκρίνονται στους στόχους για περιορισμό των διαστάσεων των οχημάτων των οδικών εμπορευματικών μεταφορών και να καθίσταται δυνατή η ορθολογική χρήση του χώρου που διατίθεται για φόρτωση.

2.1. Εξάλλου, η υπάρχουσα αοριστία της κοινοτικής ρύθμισης συνέβαλε στη διευκόλυνση της αρνητικής τάσης που με την ενθάρρυνση ορισμένων φορέων τείνει να περιορίσει όσο το δυνατόν περισσότερο το χώρο του θαλάμου του οδηγού (π.χ. με τη διάδοση των θαλάμων με θέση ύπνου στο άνω μέρος), να επιδεινώσει συνεπώς τις συνθήκες εργασίας των οδηγών και να καθιερώσει ελαστικά συστήματα ζεύξης που «επιμηκύνουν» στην πράξη τους οδικούς συρμούς κατά την πορεία.

2.2. Στόχος της πρότασης της Επιτροπής φαίνεται ότι είναι η πρόβλεψη ειδικών διατάξεων, συμπληρωματικών της κοινοτικής νομοθεσίας, που θα θέσουν τέρμα σ' αυτή την τάση και θα παράσχουν σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη νομική ασφάλεια.

2.3. Σε ό,τι αφορά το ελάχιστο μήκος του θαλάμου του οδηγού, το ελάχιστο μήκος και τα χαρακτηριστικά του συστήματος ζεύξης, και κατά συνέπεια τον καθορισμό του χώρου που διατίθεται για φόρτωση, οι προτεινόμενες λύσεις παρέχουν ένα ρεαλιστικό και συγκεκριμένο πλαίσιο.

Η ΟΚΕ υπογραμμίζει την ανάγκη να καθορισθούν σαφώς από τις νομικές διατάξεις της οδηγίας, οι προδιαγραφές που αναφέρονται στην έκθεση που συνοδεύει το σχέδιο της Επιτροπής. Πράγματι, μόνο με τον τρόπο αυτό η νομική ασφάλεια, που αποτελεί ένα από τα θετικότερα στοιχεία της πρότασης της Επιτροπής, θα προσλάβει το ρητό εκείνο χαρακτήρα που είναι απαραίτητος για την αποτελεσματικότητά της.

2.4. Οι λύσεις αυτές μπορούν να αποτελέσουν ένα σημείο σύνθεσης και συμβιβασμού των συμφερόντων των ενδιαφερομένων μερών: για τους μεταφορείς στους οποίους προτείνονται συγκεκριμένες και εναρμονισμένες διατάξεις που αποτρέπουν διαφοροποιημένες καταστάσεις: για τους κατασκευαστές στους οποίους προσφέρεται ένα πλαίσιο μεγαλύτερης ασφάλειας και αποτρέπεται ο κίνδυνος ενός νοθευμένου ανταγωνισμού: για τους εργαζόμενους, των οποίων προστατεύονται οι συνθήκες εργασίας και ασφάλειας: για τις επιχειρήσεις που επωφελούνται από τις οδικές εμπορευματικές μεταφορές, που απαιτούν υψηλά επίπεδα αποτελεσματικότητας και ορθολογική οργάνωση της προσφοράς στον τομέα αυτό.

2.5. Αναγνωρίζεται σχετικά ότι η πρόταση της Επιτροπής θέτει τέρμα στην έλλειψη κανόνων και ρυθμίσεων, που είναι συνέπεια των πολιτικών που υιοθέτησαν οι επιμέρους κυβερνήσεις και απορρέει και από τις πραγματικές καταστάσεις.

2.6. Για τα προβλήματα που θέτει η έναρξη ισχύος της οδηγίας, και τη μεταβατική περίοδο που έχει παρασχεθεί στους οδικούς συρμούς που τέθηκαν σε κυκλοφορία πριν από μια συγκεκριμένη ημερομηνία η ΟΚΕ προτείνει να αντιμετωπισθούν με λιγότερο δραστικό τρόπο και με βάση την ανάγκη εξασφάλισης ικανοποιητικής οικονομικής χρήσης των οδικών συρμών, με την εισαγωγή ενδεχομένως και επιλεκτικών μέτρων.

Συμπεράσματα

3.1. Η ΟΚΕ επαναλαμβάνει ότι είναι ανάγκη, να υιοθετηθούν σύντομα συγκεκριμένα μέτρα, που θα συμβιβάζονται με τις κοινοτικές ρυθμίσεις, και θα παρέχουν νομική ασφάλεια στα ενδιαφερόμενα μέρη, ενώ θα θέτουν τέρμα στην έμμονη τάση αύξησης των διαστάσεων των οχημάτων για τις εμπορευματικές μεταφορές.

3.2. Με το πνεύμα αυτό, η ΟΚΕ επικροτεί την πρόταση της Επιτροπής και αποδέχεται τις τεχνικές λύσεις σαν μια απαραίτητη φάση για να αρχίσει η αντιστροφή της τάσης που θα απορρίπτει τις λογικές του γιγαντισμού. Αυτές δημιουργούν στρεβλωτικές επιπτώσεις σε ολόκληρη την αγορά των εμπορευματικών μεταφορών και έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην ασφάλεια, στο συντελεστή ρύπανσης και στην κατανάλωση ενέργειας.

3.3. Η ΟΚΕ εξάλλου υπογραμμίζει την ανάγκη να θεσπισθούν επιτέλους μέτρα, και σε επίπεδο κυβερνήσεων των κρατών μελών, που θα αποβλέπουν στην υιοθέτηση ρυθμίσεων εσωτερικής κυκλοφορίας, που θα ανταποκρίνονται στους προσανατολισμούς και τις αποφάσεις της Κοινότητας.

3.4. Η ΟΚΕ επαναλαμβάνει επίσης ότι είναι σκόπιμο να εξετασθούν τα μέτρα αυτά σε ένα πληρέστερο πλαίσιο προβληματικής των εμπορευμάτων μεταφορών και με μια λογική ολοκληρωμένης πολιτικής της Κοινότητας στο θέμα αυτό, με υπέρβαση της προσέγγισης που στηρίζει υπερβολικά ένα τύπο μεταφοράς η οποία και χαρακτηρίζει τη θέση της Επιτροπής.

3.5. Η ΟΚΕ συνεπώς εύχεται να υιοθετηθούν και σε εθνικό επίπεδο πολιτικές που θα αποβλέπουν στην ανάπτυξη των συνδυασμένων μεταφορών και στην ενίσχυση των σιδηροδρομικών εμπορευματικών μεταφορών, κυρίως για τις μεγάλες αποστάσεις.

Βρυξέλλες, 30 Μαΐου 1990.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Alberto MASPRONE

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Τα παρακάτω μέλη, παρόντα ή εκπροσωπούμενα, εψήφισαν υπέρ της γνωμοδότησης:

ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ, AMATO, ARENA, ATAIDE, BAGLIANO, ΜΠΑΖΙΑΝΑΣ, BELTRAMI, BERGER, BERNS, BLESER, BOISSEREE, BORDES-PAGES, ΜΠΙΡΕΔΗΜΑ-ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΥ, ΜΠΙΡΕΓΙΑΝΝΗΣ, BRIGANTI, Vasco CAL, CAMPBELL, CARROLL, CAVAZZUTI, CEBALLO HERRERO, CEYRAC, CHRISTIE, COLLAS, COLOMBO, ÁLVES CONDE, CORTOIS, DECAILLON, von der DECKEN, DELLA CROCE, DE TAVERNIER, VAN DIJK, DODD, DOS SANTOS, DRILLEAUD, van EECKERT, ETTY, EULEN, FLUM, FORGAS, GAYETOT, GEUENICH, GÓMEZ MARTÍNEZ, GREDAL, HAAS, HAGEN, HILKENS, HOUTHUYS, HÖRSKEN, HOVGAARD JAKOBSEN, JENKINS, JESÚS SEQUEIRA, ΚΑΖΑΖΗΣ, KIRCHFELD, ΚΙΤΣΙΟΣ, de KNEGT, KRÖGER, LAKA MARTIN, LAPPAS, LARSEN, LAUR, LIVERANI, LÖW, MADDOCKS, MAINETTI, MARGALEF MASIA, MARGOT, MAYAYO BELLO, MERCIER, MEYER HORN, MORSELLI, MUHR, MURPHY, NIELSEN Bent, NIELSEN Preben, NIEUWENHUIZE, ORSI, PELLETIER Charles, PETERSEN, ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ, QUEVEDO ROJO, ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΣ, RANGONI-MACHIAVELLI, ROUZIER, SALMON, SANTILLAN CABEZA, SCHMITZ, SCHNITKER, SCHOEPGES, SCHWEITZER, SILVA, SMITH A.R., SMITH L.J., STAEDELIN, STORIEPUGH, STRAUSS, TAMLIN, TIEMANN, TIXIER, VANDEN BROUCKE, VERCELLINO, WAGNER, WITHWORTH, YVERNEAU, ZUFIAUR NARVAIZA

Τα παρακάτω μέλη, παρόντα ή εκπροσωπούμενα, ψήφισαν κατά της γνωμοδότησης:

APARICIO BRAVO, BENTO GONÇALVES, BERNASCONI, CORELL AYORA, COYLE, van DAM, DONK, GIACOMELLI, GREEN, ΚΑΑΡΙΣ, KELLY, KENNA, LUSTENHOUWER, MACHADO VON TSCHUSI, MORELAND, MULLER, NOORDWAL, PANERO FLOREZ, PEARSON, PELLETIER Robert, PERRIN-PELLETIER, PROUMENS, REA, RIBIERE, ROLÃO GONÇALVES, ROSEINGRAVE, SCHADE-POULSEN, TELLES, TERMES CARRERO, TUKKER, VIDAL

Τα παρακάτω μέλη, απόντα ή εκπροσωπούμενα, απέσχον:

ARETS, BEALE, BOS, BROICHER, FLATHER, FRESI, GARDNER, HANCOCK

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Η παρακάτω τροπολογία, που προτάθηκε βάσει του σχεδίου γνωμοδότησης του τμήματος σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό, απορρίφθηκε κατά τη διάρκεια των συζητήσεων:

Σημείο 1.11

Να αντικατασταθεί από το ακόλουθο κείμενο:

«Η ΟΚΕ κατανοεί ότι η Επιτροπή θέλει να ορίσει ανώτατα όρια διαστάσεων, εκφράζει όμως τη λύπη του επειδή δεν λαμβάνεται υπόψη η πρακτική που εφαρμόζεται σήμερα. Το τμήμα επιμένει να καθορισθεί το μέγιστο επιτρεπόμενο μήκος στα 18,75 μέτρα ώστε να υπάρχει μεγαλύτερη ελαστικότητα σχετικά με τη μεταφορά εμπορευματοκιβωτίων.

Η ΟΚΕ καλεί το Συμβούλιο, αφού καθορίσει το ανώτατο μήκος των συρμών στα 18,75 μέτρα, να επισύρει την προσοχή της Επιτροπής στο γεγονός ότι έχουν πλέον ορισθεί όλα τα βάρη και οι διαστάσεις των οδικών οχημάτων και ότι επομένως δεν χρειάζεται να υποβληθεί στο άμεσο μέλλον άλλη πρόταση σχετικά με τον τομέα αυτό».

Αιτιολόγηση

Το υπάρχον κείμενο του σημείου 1.11 δεν αντανακλά την άποψη του τμήματος μεταφορών και επικοινωνιών.

Αποτελέσματα ψηφοφορίας

Υπέρ: 40,

Κατά: 90,

Αποχές: 7.

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για τις σχέσεις ΕΚ-ΕΖΕΣ

(90/C 182/12)

Την 1η Φεβρουαρίου 1990 και σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 4 του εσωτερικού της κανονισμού, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να καταρτίσει γνωμοδότηση και ενημερωτική έκθεση για τις σχέσεις ΕΚ-ΕΖΕΣ.

Το τμήμα εξωτερικών σχέσεων, εμπορικής και αναπτυξιακής πολιτικής στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, επεξεργάστηκε τη γνωμοδότηση και την ενημερωτική έκθεση στις 18 Μαΐου 1990 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Vasco Cal.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή κατά την 277η σύνοδο ολομέλειάς της, συνεδρίαση της 30ής Μαΐου 1990, υιοθέτησε ομόφωνα πλην έξι αποχών την ακόλουθη γνωμοδότηση:

1. Οι πρόσφατες εξελίξεις των σχέσεων ΕΚ-ΕΖΕΣ

1.1. Οι σχέσεις μεταξύ ΕΚ και Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών έως τις αρχές του 1984 περιορίστηκαν στις συμφωνίες ελεύθερων ανταλλαγών που απέβλεπαν στην εξασφάλιση της κυκλοφορίας των προϊόντων μεταξύ των δύο συγκροτημάτων χωρίς δασμολογικά εμπόδια και ποσοτικούς περιορισμούς.

Τον Απρίλιο του 1984, οι υπουργοί της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών υιοθέτησαν μια κοινή δήλωση — τη Δήλωση του Λουξεμβούργου — στην οποία εξέφραζαν την ικανοποίησή τους για τις προόδους που συντελέστηκαν και ανελάμβαναν τη δέσμευση να ενισχύσουν τη συνεργασία τους με στόχο τη δημιουργία ενός δυναμικού Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου προς όφελος των χωρών τους.

Η συνεργασία μεταξύ ΕΚ και ΕΖΕΣ αναπτύχθηκε σε πραγματιστική βάση με τη συγκρότηση 25 ομάδων μελέτης αποτελούμενων από μέλη των υπηρεσιών της Επιτροπής και εμπειρογνώμονες των χωρών ΕΖΕΣ οι οποίοι και επέτυχαν θετικά αποτελέσματα όσον αφορά τους κανόνες προέλευσης, την εξάλειψη των περιορισμών κατά τις εξαγωγές, τη συμμετοχή των χωρών της ΕΖΕΣ στα κοινοτικά προγράμματα και κυρίως στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης.

1.2. Παρά τις προόδους όμως που συντελέστηκαν βάσει της συνεργασίας με την ΕΖΕΣ, κατέστη πολύ περισσότερο αισθητή η διαφορά που υφίσταται μεταξύ της δυναμικής των σχέσεων των δύο συγκροτημάτων και της εσωτερικής δυναμικής που εμφανίσθηκε στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τη διαδικασία της υλοποίησης της εσωτερικής αγοράς, τροποποιώντας έτσι τους κανόνες εργασίας και την προσέγγισή της αναφορικά με τα προβλήματα ολοκλήρωσης.

Πράγματι, στο εσωτερικό επίπεδο οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων μεταβλήθηκαν όμως οι αλλαγές αυτές δεν συνοδεύθηκαν από την αναθεώρηση του πλαισίου σχέσεων με την ΕΖΕΣ οι οποίες σχέσεις εξακολουθούν να εμπίπτουν στα πλαίσια της προσεγγίσεως που υιοθετήθηκε με τη Δήλωση του Λουξεμβούργου και περιορίζονται στα βιομηχανικά προϊόντα που σημειώνουν κάμψη στις διεθνείς συναλλαγές.

1.3. Στο λόγο που εξέφώνησε ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τον Ιανουάριο του 1989 ο Πρόεδρος

της Επιτροπής κ. Delors υπογράμμισε ότι είναι απαραίτητη η σύναψη πιο διαρθρωμένων και σφαιρικών σχέσεων με τις χώρες της ΕΖΕΣ. Οι αρχηγοί των κυβερνήσεων της ΕΖΕΣ ανταποκρίθηκαν ευνοϊκά στην πρόταση αυτή με τη δήλωσή του Όσλο που υιοθετήθηκε στις 15 Μαρτίου και δήλωσαν ότι είναι πρόθυμοι να εξετάσουν τη δυνατότητα διεξαγωγής διαπραγματεύσεων με σκοπό τη δημιουργία ενός δυναμικού και ομοιογενούς Οικονομικού Ευρωπαϊκού Χώρου.

Οι αρχηγοί των κυβερνήσεων επιβεβαίωσαν εκ νέου τη βούλησή τους να εξετάσουν όλες τις πτυχές που συνδέονται με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των υπηρεσιών, των κεφαλαίων και των προσώπων και να εντατικοποιήσουν τη συνεργασία στο πλαίσιο των πολιτικών για την έρευνα, την εκπαίδευση και το περιβάλλον και να προωθήσουν τις διαβουλεύσεις για τη νομισματική και οικονομική πολιτική.

1.4. Με το πέρας της κοινής υπουργικής συνεδρίασης της 20ής Μαρτίου, συγκροτήθηκαν πέντε ομάδες μελέτης στις οποίες ανατέθηκε η διερεύνηση των τομέων που θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο συναίνεσης καθώς και των τομέων εκείνων εντός των οποίων είναι δυνατόν να υπάρξουν αποκλίσεις όσον αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία: 1 — των εμπορευμάτων, 2 — των υπηρεσιών και των κεφαλαίων, 3 — των προσώπων καθώς και η εξέταση, 4 — των οριζόντιων και συνοδευτικών πολιτικών και 5 — των νομικών και θεσμικών προβλημάτων.

Η κατευθυντήρια ομάδα υψηλού επιπέδου έκρινε στην τελική της έκθεση της 20ής Οκτωβρίου 1989 ότι με τις οργανωμένες συναντήσεις, προσδιορίζονταν επαρκώς οι αντίστοιχες θέσεις των δύο εταίρων ως προς το περιεχόμενο και τη μορφή της ενδεχόμενης μελλοντικής συμφωνίας.

Η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της προς το Συμβούλιο της 22ας Νοεμβρίου θεωρούσε ότι είχαν ήδη εξετασθεί αρκετά θέματα κοινού ενδιαφέροντος για να καταστεί εφικτή η έναρξη σφαιρικών διαπραγματεύσεων αλλά πρότεινε εντούτοις τη διεξαγωγή διερευνητικών συζητήσεων για να εξετασθούν σε βάθος τα εκκρεμή θέματα. Οι σφαιρικές διαπραγματεύσεις θα μπορούσαν να αρχίσουν εφόσον η έκβαση των συζητήσεων θα ήταν θετική και αφού εγκριθεί από το Συμβούλιο η εντολή διαπραγματεύσεων που θα προτείνει η Επιτροπή.

1.5. Οι υπουργοί της ΕΚ και της ΕΖΕΣ αποφάσισαν κατά την κοινή τους συνεδρίαση της 19ης Δεκεμβρίου 1989 ότι οι επίσημες διαπραγματεύσεις θα μαπαρούσαν να αρχίσουν κατά το πρώτο εξάμηνο του 1990 και να ολοκληρωθούν το συντομότερο δυνατό.

Οι διερευνητικές συνομιλίες που διεξήχθησαν έως τα τέλη του Μαρτίου 1990 δεν επέφεραν αισθητή μεταβολή των αντιστοιχών θέσεων των δύο εταίρων και έτσι η Επιτροπή πρότεινε μια εντολή διαπραγματεύσεων που θα πρέπει να εξετασθεί και να εγκριθεί από το Συμβούλιο κατά τον Ιούνιο, πράγμα που θα καταστήσει δυνατή την έναρξη των επισήμων διαπραγματεύσεων εντός του πρώτου εξαμήνου του 1990.

2. Η έννοια του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου

2.1. Το 1984 όταν η υπουργική συνεδρίαση του Λουξεμβούργου υιοθέτησε την κοινή Δήλωση, η έννοια του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου περιοριζόταν ουσιαστικά στη δημιουργία των απαραίτητων προϋποθέσεων για τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας βιομηχανικών προϊόντων.

Η Δήλωση του Λουξεμβούργου υπήρξε και η πρώτη απόπειρα διεκδύσεως του πλαισίου συνεργασίας ώστε να συμπεριληφθούν και τομείς στους οποίους γινόταν αισθητή η ανάγκη νέας προσεγγίσεως όπως για παράδειγμα η εναρμόνιση των προδιαγραφών και των τεχνικών διατάξεων, η εξάλειψη των τεχνικών εμποδίων, η απλοποίηση των τελωνειακών ελέγχων και των κανόνων προέλευσης, η απόλειαση αθέμιτων εμπορικών πρακτικών και των δημοσίων ενισχύσεων που επιφέρουν στρέβλωση του ανταγωνισμού καθώς και η κατάργηση των διακριτικών πρακτικών όσον αφορά τις δημόσιες αγορές.

Στη Δήλωση αυτή υπογραμμίζοταν επίσης και η σκοπιμότητα ενισχύσεως της συνεργασίας στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης καθώς και η εντατικοποίηση των διαβουλεύσεων στους τομείς των μεταφορών, της γεωργίας, της αλιείας και της ενέργειας καθώς και στους τομείς ανταλλαγής πληροφοριών όσον αφορά τους όρους εργασίας, την κοινωνική προστασία, τον πολιτισμό, την προστασία των καταναλωτών και την πνευματική ιδιοκτησία.

2.2. Η έννοια του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου όπως ορίζεται στη κοινή δήλωση που υιοθετήθηκε το Δεκέμβριο του 1989 χαρακτηρίζεται από μεγαλύτερη εμβέλεια, διότι σκοπός της είναι να παράσχει στις σχέσεις των δύο συγκροτημάτων «μια νέα διάσταση εντός της κοινής ευρωπαϊκής προοπτικής» ούτως ώστε να καθορισθεί από κοινού ένα πιο διαρθρωμένο πλαίσιο για τη συνεργασία μεταξύ της Κοινότητας και του συνόλου των χωρών της ΕΖΕΣ προκειμένου να επιτευχθούν οι ακόλουθοι στόχοι:

«—να επιτευχθεί η ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, υπηρεσιών, κεφαλαίων και προσώπων βάσει του ορθού κοινοτικού κεκτημένου, που θα επισημανθεί από κοινού· οι ενδεχόμενες εξαιρέσεις που δικαιολογούνται από την περιφρούρηση των θεμελιωδών συμφερόντων καθώς και οι

μεταβατικές διατάξεις μπορούν να αποτελέσουν το αντικείμενο διαπραγματεύσεων· επίσης θα πρέπει να εξασφαλισθεί και η ισότητα των όρων ανταγωνισμού·

—να ενισχυθεί και διευρυνθεί η συνεργασία στο πλαίσιο των κοινοτικών δράσεων σε τομείς όπως η έρευνα και η ανάπτυξη, το περιβάλλον, η εκπαίδευση, οι συνθήκες εργασίας, η κοινωνική προστασία, η προστασία των καταναλωτών, τα προγράμματα για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ο τουρισμός·

—να μειωθούν οι οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες μεταξύ των περιοχών τους».

2.3. Διαπιστώνεται λοιπόν ότι η έννοια του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου εξελίχθηκε και τούτο διότι ήταν απαραίτητο να ληφθούν υπόψη οι επιπτώσεις από την πραγματοποίηση της εσωτερικής αγοράς στις χώρες της ΕΖΕΣ.

Ο Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος δεν πρέπει ωστόσο να συγχέεται με μία διεύρυνση της ΕΚ προς τα κράτη μέλη της ΕΖΕΣ. Στο στάδιο που βρίσκεται σήμερα η σχετική διαδικασία, η επιτυχία των διαπραγματεύσεων για τη δημιουργία Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου έχει αποφασιστική σημασία για την ΕΚ προκειμένου να υλοποιήσει τους βασικούς στόχους της όπως ορίζονται στην Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη.

Ο Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος που περιλαμβάνει 18 χώρες δεν είναι δυνατόν πλέον να συγχέεται με το σχέδιο της Εσωτερικής Αγοράς. Αυτό το κοινοτικό σχέδιο βασίζεται σε μία σειρά πτυχών τις οποίες ορισμένες χώρες της ΕΖΕΣ δεν μπορούν ή δεν θέλουν να λάβουν υπόψη δηλαδή την τελωνειακή ένωση, την κοινή εμπορική πολιτική, την κοινή γεωργική πολιτική, την κοινή αλιευτική πολιτική, την προσέγγιση των εμμέσεων φορολογιών, την ελεύθερη διακίνηση εργαζομένων και προσώπων, την ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών.

2.4. Ο Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος θα πρέπει να αποτελέσει μία SUI GENERIS δημιουργία από την οποία ήδη αναμένονται πολλά: η θέσπιση των τεσσάρων ελευθεριών, (βλέπε σημείο 6 της παρούσας) θα πρέπει να βασισθεί στο ορθό κοινοτικό κεκτημένο πλαισιωμένο από συνοδευτικές πολιτικές· αναγνωρίστηκε η σημασία της μειώσεως των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων μεταξύ των περιοχών και οι χώρες ΕΖΕΣ έχουν δηλώσει ήδη ότι είναι πρόθυμες να αρχίσουν διαπραγματεύσεις για τους σχετικούς τομείς συνεργασίας· το κατάλληλο νομικό μέσο θα ήταν μια συνθήκη η οποία θα καθορίζει τόσο το περιεχόμενο όσο και τις νομικές και θεσμικές πτυχές του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου που θα προβλέπει τη δημιουργία των απαραίτητων δομών διαχείρισης και επόπτευσης. Έγινε επίσης αποδεκτή και η ανάγκη θεσπίσεως κοινών κανόνων που θα εξασφαλίζουν ισότητα στους όρους ανταγωνισμού στα πλαίσια όλου του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

Η επέκταση σημαντικού τμήματος του κοινοτικού προγράμματος για την εσωτερική αγορά στις χώρες ΕΖΕΣ θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί βάσει διαπραγματεύσεων μεταξύ των δύο μερών, που θα συντρέχουν

παράλληλα με τις αποφάσεις που η Κοινότητα θα συνεχίσει να λαμβάνει βάσει της αυτονομίας της και σύμφωνα με το θεσπισμένο χρονοδιάγραμμα. Συνεπώς, όπως αποδεικνύουν τα συμπεράσματα της Διάσκεψης του Δουβλίνου στο τέλος Απριλίου 1990 η Ευρωπαϊκή Κοινότητα θα συνεχίσει να πραγματοποιεί τη διεργασία για την οικονομική, νομισματική και πολιτική ολοκλήρωση.

3. Δημιουργία του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου

3.1. Θεωρείται ότι η πραγματοποίηση της εσωτερικής αγοράς από την άποψη της οικονομικής ολοκλήρωσης των Δώδεκα, θα χαρακτηρίζεται κατά κύριο λόγο από ολοένα και μεγαλύτερη ειδικευση της παραγωγής χάρη στα συγκριτικά πλεονεκτήματα, από μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα που θα προκύψει από τις οικονομίες κλίμακος και από αυξημένη ανταγωνιστικότητα χάρη στην άρση των εμποδίων κατά τις συναλλαγές. Όσο για τις σφαιρικές της επιπτώσεις, προβλέπεται ότι θα υπάρξει σαφώς αύξηση των ενδοκοινοτικών συναλλαγών. Παράλληλα, και προκειμένου να αποφευχθεί η επίταση των περιφερειακών ανισοτήτων, ο στόχος της ενίσχυσης της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής εντάχθηκε στα πλαίσια της Ενιαίας Πράξης και ολοκληρώθηκε με επιτυχία η μεταρρύθμιση των διαρθρωτικών ταμείων.

3.2. Στα πλαίσια της υλοποίησης της εσωτερικής αγοράς, οι χώρες της ΕΖΕΣ θα ζημιωθούν κατά πολύ εάν παραμείνουν εκτός της διαδικασίας. Απεναντίας θα καρπωθούν μεγάλη οφέλη εάν συμμετάσχουν πλήρως. Πράγματι, η ΕΚ είναι ο κύριος εμπορικός εταίρος τους και η σταδιακή εξάλειψη των εμποδίων που τίθενται στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές παράλληλα με τις επιπτώσεις των οικονομικών κλίμακος θα επιφέρουν αυξημένη συγκέντρωση των επενδύσεων της μεταποιητικής βιομηχανίας στο έδαφος της Κοινότητας πράγμα που θα θέσει σε αμφισβήτηση τη σημερινή τους ανταγωνιστικότητα (όπως ακριβώς συνέβη και με το ποσοστό τους στις διεθνείς και ενδοευρωπαϊκές συναλλαγές).

3.3. Θα πρέπει όμως να ληφθούν υπόψη και τα οφέλη που μπορεί να αποκομίσει η ΕΚ από τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού ατομικού χώρου. Παρά το μέγεθος των αντίστοιχων οικονομιών τους, οι χώρες της ΕΖΕΣ στο σύνολό τους αποτελούν τον πρώτο εμπορικό εταίρο της ΕΚ. Επιπλέον, η διεύρυνση της εσωτερικής αγοράς σε 18 χώρες θα δώσει τη δυνατότητα να μειωθούν οι κίνδυνοι των στρεβλώσεων που απορρέουν από τη διαδικασία ελευθέρωσης. Στο πολιτικό και οικονομικό πλαίσιο ακόμη, η δημιουργία ενός διευρυμένου ευρωπαϊκού οικονομικού χώρου θα τονώσει την ανταγωνιστικότητα και τη διαπραγματευτική δύναμη της Ευρώπης απέναντι στις υπόλοιπες χώρες του κόσμου.

3.4. Οι σημαντικές μεταβολές που σημειώθηκαν και οι οποίες ακόμη πραγματοποιούνται στις χώρες της Κεντρικής Ασίας και Ανατολικής Ευρώπης προδιαγράφουν μια ταχεία εξέλιξη του συστήματος των σχέσεων μεταξύ της ΕΚ και των χωρών αυτών, στο σύνολό τους και ως επιμέρους κυρίαρχες χώρες, τόσο από πολιτική

άποψη όσο, κυρίως, από οικονομική και από πλευράς συναλλαγών.

Χωρίς αυτό να συνεπάγεται υποχρεωτικά — τουλάχιστον προς το παρόν — ουσιαστικές μεταβολές ως προς την προοπτική για τη σχεδιαζόμενη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ΕΟΚ-ΕΖΕΣ, θα πρέπει ωστόσο να ληφθεί ήδη από τώρα υπόψη η μεταβολή των ισορροπιών και της διάρθρωσης των αγορών και των συναλλαγών στην Ευρώπη.

3.5. Ο Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος δεν έχει ακόμα προσδιορισθεί με σαφήνεια. Οι διαπραγματεύσεις που θα καθορίσουν τα όριά του δεν έχουν καταλήξει σε κανένα αποτέλεσμα.

Η ΟΚΕ προτίθεται να προβεί στην ανάλυση των αποτελεσμάτων αυτών των διαπραγματεύσεων για να εξακριβώσει αν έχουν ληφθεί δεόντως υπόψη τα θέματα που ενδιαφέρουν την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Με την ευκαιρία αυτή η ΟΚΕ θα εξάγει τα συμπεράσματά της για την έκταση αυτής της διεργασίας για τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου κυρίως για ό,τι αφορά τη δίκαιη ισορροπία μεταξύ των πλεονεκτημάτων και των υποχρεώσεων για τους συμμετέχοντες.

Η ΟΚΕ εκτιμά ότι σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να γίνει δεκτό ορισμένα από τα κράτη να μπορούν προφανώς να επωφεληθούν από αυτή τη διεργασία χωρίς να προβούν στην αναγκαία ανταπόδοση στο πολιτικό και οικονομικό επίπεδο.

4. Ζητήματα θεσμικής τάξεως

4.1. Η φάση των διαπραγματεύσεων έχει ως στόχο να προσδιορίσει τους όρους μιας συνθήκης που θα καλύπτει το περιεχόμενο και τις καθοριστικές νομικές και θεσμικές πτυχές για τη δημιουργία Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

Η συνθήκη θα καλύπτει τα ζητήματα σχετικά με το αντίστοιχο κοινοτικό «κεκτημένο», που έχει από τώρα ήδη καθορισθεί κατά μεγάλο μέρος, και θα καθορίσει επίσης τη διαδικασία κατάρτισης και εφαρμογής της νέας νομοθεσίας που εμπίπτει στην ΕΕΕ.

Όσον αφορά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της Κοινότητας, αυτή δεν μπορεί να περιλαμβάνει τις χώρες ΕΖΕΣ με τα ίδια κριτήρια που χρησιμοποιούνται για τα κράτη μέλη, για προφανείς λόγους αρχής και όχι λόγω χρόνου ή αποτελεσματικότητας. Η δέσμευση που μπορεί να προβλεφθεί συνίσταται στην ορθή ενημέρωση και την εξέταση ενδεχόμενων αντιδράσεων.

4.2. Οι χώρες ΕΖΕΣ από την πλευρά τους δήλωσαν ότι η διαδικασία λήψης αποφάσεων αποτελεί καθοριστικό στοιχείο των μελλοντικών σχέσεων μεταξύ των δύο πλευρών και συνεπώς αξίζει να αντιμετωπισθεί κατά προτεραιότητα.

Λόγω της γενικότερης αρχής για την οποία συμφωνούν τα δύο μέρη, δηλαδή την ισορροπία δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, τη διαδικασία κατάρτισης της αναγκαίας νέας νομοθεσίας θα πρέπει να εξασφαλίζει και από τις δύο πλευρές την έγκαιρη ενημέρωση ως προς τα

αντίστοιχα προγράμματα καθώς και την συνεκτίμηση των θέσεων που υποστηρίζονται από κάθε εταίρο, χωρίς να θίγουν την αυτονομία της λήψης αποφάσεων ούτε την μελλοντική επικύρωση των νόμων από το όργανο που πρόκειται να δημιουργηθεί.

Λόγω της σχετικής βραδύτητας της κοινοτικής διαδικασίας λήψης αποφάσεων, είναι πιο εύκολο να εξασφαλισθεί στους εταίρους της ΕΖΕΣ η έγκαιρη ενημέρωση σε ό,τι αφορά τα προγράμματα. Η συνεκτίμηση των αντίστοιχων θέσεων μπορεί να εξασφαλισθεί σε πολλά επίπεδα (ΟΚΕ και ΕΚ για παράδειγμα και απευθείας από την Επιτροπή). Το ίδιο θα έπρεπε να διασφαλισθεί στις περιπτώσεις που η πρωτοβουλία νέων ρυθμίσεων για τον ΕΟΧ εναπόκειται στην ΕΖΕΣ.

Έτσι θα καθιερωθεί ένα σύστημα επεξεργασίας της νομοθεσίας που θα επιτρέψει την όσμωση σε διάφορα επίπεδα, χωρίς ωστόσο να θέτει σε αμφισβήτηση την αναγκαιότητα διαδικασιών για τη λήψη αποφάσεων που θα εξασφαλίζουν την υποχρέωση άμεσης εφαρμογής και την προτεραιότητα των αποφάσεων που λαμβάνονται στα πλαίσια της ΕΕΕ.

4.3. Η οικοδόμηση της ΕΚ εξελίχθηκε και κατέληξε αισίως στα σημερινά αποτελέσματα και θα προχωρήσει στο μέλλον ακριβώς επειδή δεν πρόκειται για κλασικό διεθνή οργανισμό διακυβερνητικού τύπου. Η ΕΚ αποτελεί θεσμικό οργανισμό εξελικτικού τύπου που την καθιστά ομοσπονδία εν πορεία.

Η συμφωνία που προβλέπεται με την ΕΖΕΣ πρέπει να διασφαλίζει μία διαδικασία εποπτείας που θα συνδέεται με ένα δικαστικό μηχανισμό ερειδόμενο στο Δικαστήριο του Λουξεμβούργου στον οποίο θα συμμετέχουν και δικαστές από τις χώρες ΕΖΕΣ.

5. Ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων

5.1. Οι κοινές συνεδριάσεις της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της Συμβουλευτικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών, που πραγματοποιήθηκαν μετά το 1975 βοήθησαν τους κοινωνικούς εταίρους των 18 Χωρών να αποκτήσουν επίγνωση των κοινών προβλημάτων που θέτει η δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

Η συνεργασία μεταξύ των δύο επιτροπών, που εκπροσωπούν τους κοινωνικούς εταίρους, αναπτύχθηκε σε μία πραγματική βάση και πέρασε τα τελευταία χρόνια από μία απλή ανταλλαγή πληροφοριών σε κοινή εξέταση θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος και στην υιοθέτηση κοινών συμπερασμάτων και υποδείξεων.

Οι δύο επιτροπές διαδραμάτισαν έτσι σημαντικό ρόλο στη νέα δυναμική που δημιουργήθηκε μεταξύ της ΕΚ και της ΕΖΕΣ, εκφράζοντας σαφώς τη θέληση των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων να εξασφαλίσουν την ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, υπηρεσιών, κεφαλαίων και προσώπων, την ενίσχυση και την διεύρυνση της συνεργασίας (στους τομείς της Ε&Α, του περιβάλλοντος, της εκπαίδευσης, των συνθηκών εργασίας, της κοινωνικής προστασίας, της προστασίας των

καταναλωτών, των προγραμμάτων υπέρ των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, και του τουρισμού) όπως και της μείωσης των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών.

5.2. Παρά την ευρύτατη ομοφωνία που υπάρχει ως προς τους ορισθέντες στόχους, εμφανίσθηκαν κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων διαφορές απόψεων μεταξύ των μελών των δύο επιτροπών.

Αυτό εν μέρει οφείλεται στην ύπαρξη διαφορών μεταξύ των δύο επιτροπών σε ό,τι αφορά τον τρόπο λειτουργίας τους, τον φόρτο εργασίας και τον αριθμό των μελών τους, χωρίς να υπολογίζονται οι διαφορές θεσμικής τάξεως.

Ενώ δηλαδή από την ΟΚΕ ζητείται υποχρεωτικά εκ μέρους του Συμβουλίου Υπουργών και της Επιτροπής να γνωμοδοτήσει στις περιπτώσεις που προβλέπονται από τις συνθήκες, η CSC δρά μόνο κατόπιν πρωτοβουλίας και ο εσωτερικός κανονισμός της δεν προβλέπει ψηφοφορία.

5.3. Έχει πρωταρχική σημασία να προβλεφθούν στην εντολή για τις προσεχείς διαπραγματεύσεις οι αναγκαίες διατάξεις για να μπορέσουν οι δύο επιτροπές να παρουσιάσουν στην ομάδα διαπραγματεύσεων τις προτάσεις τους για τα θέματα της συνεργασίας μεταξύ των κοινωνικο-επαγγελματικών κύκλων της ΕΖΕΣ και της ΕΚ.

Μπορούμε από τώρα να προβλέψουμε μήπως στο μελλοντικό θεσμικό πλαίσιο, που φαίνεται να είναι ιδιαίτερα πολυσύνθετο, η συμμετοχή των εταίρων της ΕΖΕΣ στη διαδικασία διαμόρφωσης των αποφάσεων παρουσιάζει τις ίδιες δυσκολίες όπως και η ενδεχόμενη συμμετοχή τους στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Η ΟΚΕ συμμετέχει, με τρόπο συμβουλευτικό στην φάση της διαμόρφωσης των αποφάσεων αλλά δεν λαμβάνει μέρος στη λήψη αποφάσεων. Μπορεί να προβλέψει τη δυνατότητα να προσκαλούνται να παραβρεθούν στις εργασίες της, όσον αφορά τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, εκείνα τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής της ΕΖΕΣ που ενδιαφέρονται για το θέμα. Αυτή η διαδικασία θα επιτρέψει στα μέλη της ΟΚΕ να λάβουν υπόψη τους ειδικά συμφέροντα των εταίρων τους της ΕΖΕΣ χωρίς ωστόσο να καθυστερήσουν την κοινοτική διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Η ΟΚΕ εύχεται όπως η ΣΕ της ΕΖΕΣ επιτύχει το ταχύτερο δυνατό και προκαταρκτικά μια νομική θέση ισοδύναμη προς εκείνη της ΟΚΕ για να της επιτραπεί να εκδίδει γνωμοδοτήσεις, για θέματα της ΕΖΕΣ και ιδιαίτερα για την προτεινόμενη συνθήκη περί δημιουργίας ενός ΕΟΧ.

Το γεγονός της συμμετοχής τους στη φάση των διαβουλεύσεων καθώς και της δυνατότητάς τους να ενημερωθούν πλήρως για τις πρωτοβουλίες που λαμβάνονται σε κοινοτικό επίπεδο παρουσιάζει για τα μέλη της CSC το πλεονέκτημα ότι θα συμβάλουν στη δημιουργία μιας οσμωτικής διαδικασίας διαμόρφωσης των αποφάσεων που αφορούν την μελλοντική ΕΕΕ και θα διευκολύνει τη μελλοντική επίσημη υιοθέτησή τους

στο επίπεδο των δύο κορμών που αποτελούν η ΕΚ και η ΕΖΕΣ.

5.4. Η συνθήκη για την δημιουργία ενός ΕΟΧ μεταξύ της Κοινότητας και της ΕΖΕΣ επιβάλλεται να περιλαμβάνει διάταξη για ένα συμβουλευτικό όργανο που θα συγκροτείται από Εκπροσώπους της ΟΚΕ και της Συμβουλευτικής Επιτροπής ΕΖΕΣ με δικαίωμα πρωτοβουλίας.

6. Οι τέσσερις ελευθερίες

6.1. Η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, υπηρεσιών και ατόμων, αποτελούν σκοπούς που αναφέρονται ήδη στη Συνθήκη της Ρώμης. Όπως το *Λευκό Βιβλίο* αναφέρει οι σκοποί αυτοί δεν είναι δυνατό να εξασφαλισθούν μόνο με την εμβάθυνση αυτού που θα μπορούσε να οριστεί ως «παλαιά προσέγγιση» και συνίσταται σε λεπτομερείς κοινοτικές ρυθμίσεις που προκύπτουν μετά από κοπιώδεις διαπραγματεύσεις με τους εκπροσώπους των 12 κρατών μελών, και συχνά προβλέπει εξαιρέσεις και μεταβατικές περιόδους για τις οικονομίες που αντιμετωπίζουν τις μεγαλύτερες δυσχέρειες.

Η «νέα προσέγγιση», στηρίζεται πάνω απ' όλα στην αμοιβαία αναγνώριση των τεχνικών κανόνων και ρυθμίσεων, το άνοιγμα των αγορών, και το δικαίωμα εγκατάστασης. Αυτό στην πράξη, εμποδίζει τα κράτη μέλη να προστρέχουν στις «παλαιές μεθόδους» που είναι τα «μη δασμολογικά εμπόδια» στις διακοινοτικές συναλλαγές.

Η νέα προσέγγιση δεν έγινε, όμως, δυνατή παρά χάρη στη νομολογία του Δικαστηρίου των ΕΚ. Αν δεν επεκταθεί η αρμοδιότητά του ώστε να αφορά και τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, η σχετική ενέργεια δεν θα έχει αίσια κατάληξη.

Η δυναμική της εσωτερικής αγοράς εντάσσεται σε μία περισσότερο σφαιρική διαδικασία περιορισμού των ρυθμιστικών κανόνων και ελευθέρωσης των εθνικών οικονομιών, που υλοποιούνται μερικώς με τη μεταφορά των εθνικών αρμοδιοτήτων στα κοινοτικά όργανα λήψης αποφάσεων.

6.2. Η δυναμική που δημιουργήθηκε με αυτό τον τρόπο σε κοινοτικό επίπεδο στα πλαίσια της σφαιρικής προσέγγισης που εφαρμόζεται τώρα δεν είχε θετικό αντίκτυπο στους εταίρους διαπραγματεύσεως της ΕΖΕΣ.

Η θέση των χωρών της ΕΖΕΣ χαρακτηρίζεται από την άρνηση να εγκαταλείψουν την εθνική τους δικαιοδοσία (εφόσον δεν εξασφαλισθούν οι δυνάμεις εξισορρόπησης που απαιτούνται για ένα δημοκρατικό έλεγχο).

Οι χώρες της ΕΖΕΣ αναπτύσσουν έντονη δραστηριότητα στις διεθνείς αγορές ιδιαίτερα στην κοινοτική. Οι οικονομίες τους είναι ανοικτές προς το εξωτερικό και οι βιομηχανικοί τομείς της ΕΖΕΣ είναι σταθερά εγκατεστημένοι στην ΕΚ. Επιπλέον οι χώρες της ΕΖΕΣ συνεχίζουν να διευκολύνουν την πρόσβαση κοινοτικών προϊόντων και υπηρεσιών στις αγορές τους καιτοι δυσχεραίνουν την εγκατάσταση επιχειρήσεων της ΕΚ. Η κατάσταση αυτή χρειάζεται να εξελιχθεί το ταχύτερο

δυνατό με τέτοιο τρόπο ώστε να γίνει σεβαστή η δίκαιη ισορροπία μεταξύ δικαιωμάτων και υποχρεώσεων βάσει των διαπραγματεύσεων για τη συνθήκη.

6.3. Είναι ευπρόσδεκτο το γεγονός ότι οι χώρες ΕΖΕΣ αναγνώρισαν ότι ήταν επίσης προς συμφέρον τους να περιορίσουν τις εξαιρέσεις στο ελάχιστο και συμφώνησαν για την άμεση εφαρμογή της κοινής νομοθεσίας καθώς επίσης και για μια κοινή δικαστική διαδικασία και για την καλή λειτουργία της συνθήκης.

Με βάση το κοινοτικό κεκτημένο οι εξαιρέσεις θα καθορίζονται πάντοτε μέσω του διαπραγματευτικού μηχανισμού που θα εγκαθιδρυθεί. Η διαδικασία δεν θα είναι εύκολη επειδή κάθε μέλος της ΕΖΕΣ θα προτείνει τις δικές του εξαιρέσεις.

7. Οι συνοδευτικές πολιτικές

7.1. Το σύνολο των μέτρων που αποβλέπουν στην υλοποίηση της ενιαίας αγοράς αποτέλεσαν αντικείμενο μιας πολύπλοκης κοινοτικής διαπραγματεύσεως που περιλαμβάνει παράλληλες αποφάσεις όσον αφορά τις συνοδευτικές πολιτικές, την οικονομική και κοινωνική συνοχή, τα θέματα προϋπολογισμού, την μεταρρύθμιση της κοινής γεωργικής πολιτικής και τις αλλαγές που έχουν επέλθει στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στην Κοινότητα με την Ενιαία Πράξη.

Στα πλαίσια της αποτελεσματικής εφαρμογής των τεσσάρων ελευθεριών στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, θα πρέπει να ληφθεί πρόνοια για την εξασφάλιση μιας δίκαιης ισορροπίας μεταξύ των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, πράγμα που σημαίνει την διαπραγμάτευση σειράς μέτρων όπου θα λαμβάνονται υπόψη οι επιπτώσεις του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου στο περιφερειακό επίπεδο.

Η οικονομική συνοχή και η κοινωνική διάσταση πρέπει να αποτελέσουν ουσιαστικές πτυχές της συνθήκης για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

7.2. Οι συζητήσεις που πραγματοποιήθηκαν όσον αφορά τις συνοδευτικές πολιτικές και τα άλλα οριζόντια θέματα είχαν ως σημείο εκκίνησης τη βούληση που εξέδηλωσαν οι χώρες ΕΖΕΣ να αναπτύξουν τη συνεργασία στον τομέα του περιβάλλοντος, της προστασίας των καταναλωτών, της εκπαίδευσης, της προστασίας των πολιτών, της έρευνας και ανάπτυξης καθώς και του τουρισμού από την μία πλευρά, και από την άλλη πλευρά, να έχουν μεγαλύτερη συμμετοχή στα προγράμματα ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας, κατά τον καθορισμό των οποίων επιθυμούν να έχουν τον λόγο.

7.3. Όσον αφορά την αναγνώριση της ανάγκης να μειωθούν οι οικονομικές και κοινωνικές διαφορές, δεν έχουν διατυπωθεί μέχρι τώρα συγκεκριμένες προτάσεις για να καθορισθούν οι σχετικές μορφές.

Οι χώρες ΕΖΕΣ αναγνωρίζουν ότι πρέπει να συμβάλουν με θετικό τρόπο στην προσπάθεια που έχει αναληφθεί για οικονομική και κοινωνική συνοχή, έως τώρα, όμως, οι διερευνητικές συζητήσεις δεν κατέστησαν δυνατή μια επιπεριστωμένη μελέτη αυτού του θέματος, το

οποίο είναι αποφασιστικής σημασίας για όλες τις περιοχές της ΕΚ που παρουσιάζουν καθυστέρηση στην ανάπτυξη.

Όσον αφορά την περιφερειακή πολιτική, οι χώρες ΕΖΕΣ είναι σε θέση να συμμετάσχουν στην προσπάθεια που θα αναληφθεί υπέρ των λιγότερο αναπτυγμένων περιοχών (όπως εξάλλου στην περίπτωση της προσπάθειας που συνεχίζει να καταβάλλεται στα πλαίσια του Ταμείου ΕΖΕΣ για την εκβιομηχάνηση της Πορτογαλίας η οποία ξεκίνησε το 1975). Δεδομένου ότι το ΕΤΠΑ δεν μπορεί να τροποποιηθεί, θα πρέπει να μελετηθεί η δυνατότητα να συγκροτηθεί ένα ταμείο που θα προβλέπεται στη μελλοντική Συνθήκη και θα λειτουργεί στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου για να καλυφθούν οι καθυστερήσεις της ανάπτυξης στις διάφορες περιοχές κυρίως αυτές που θίγονται περισσότερο από τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

7.4. Όσον αφορά την κοινωνική διάσταση, διαπιστώθηκε ήδη κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες ότι οι εκπρόσωποι των οικονομικών και κοινωνικών κύκλων, είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένοι σχετικά με το πρόβλημα, για την κοινή συνεδρίαση του Ιουνίου 1990.

Οι χώρες ΕΖΕΣ, στις οποίες σε μερικές περιπτώσεις η κοινωνική προστασία είναι καλύτερη και οι κανόνες προστασίας του περιβάλλοντος ευρίσκονται σε υψηλότερο επίπεδο, δύνανται να συμβάλουν ώστε και η Συνθήκη να αντανakλά τη σημασία της πολιτικής απασχόλησης, των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, του κοινωνικού διαλόγου, των κοινωνικών θεμάτων γενικά και της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, ιδιαίτερα.

8. Συμπεράσματα

Η έννοια του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου όπως προσδιορίζεται στην κοινή δήλωση που υιοθετήθηκε το Δεκέμβριο 1989 είναι διφορούμενη. Στις προσεχείς συνεδριάσεις για τις διαπραγματεύσεις μεταξύ της ΕΚ και της ΕΖΕΣ, για τις οποίες η Επιτροπή έχει ήδη προετοιμάσει μία εντολή που θα υποβληθεί στο Συμβούλιο των Υπουργών, θα χρειασθεί να διευκρινισθούν οι στόχοι που πιθανόν να φαίνονται αντιφατικοί.

Είναι σαφές ότι οι χώρες της ΕΖΕΣ θα πρέπει καταρχήν να επιτύχουν ομοφωνία προκειμένου να εκφράζονται με τρόπο ενιαίο και να αποδεχθούν το κοινοτικό κεκτημένο.

Η ΟΚΕ θεωρεί πάντως ότι υφίσταται κίνδυνος η νέα ιδέα για τον ΕΟΧ να έχει σαν συνέπεια την επιβράδυνση της διαδικασίας αποδοχής την υποψηφιοτήτων για προσχώρηση που έχουν κατατεθεί ή θα κατατεθούν εκ μέρους χωρών της ΕΖΕΣ των οποίων δεν είναι δυνατό να αμφισβητηθεί η θέση στην Ευρώπη ή ο δημοκρατικός χαρακτήρας του πολιτεύματός τους.

Η ΟΚΕ έχει επίγνωση των δυσχερειών για την πραγματοποίηση του ΕΟΧ αλλά εύχεται όπως υπάρξει συντονισμός των πολιτικών στο χώρο αυτό ώστε να ενισχυθεί ο ρόλος τους σε σχέση με τους κυρίους ανταγωνιστές της Ευρώπης.

Βρυξέλλες, 30 Μαΐου 1990.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Alberto MASPRONE

Γνωμοδότηση για το κοινοτικό πρόγραμμα πρωτοβουλίας υπέρ των ιδιαίτερα απομακρυσμένων περιφερειών (REGIS)

(90/C 182/13)

Στις 4 Απριλίου 1990, και σύμφωνα με το άρθρο 198 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για το κοινοτικό πρόγραμμα πρωτοβουλίας υπέρ των ιδιαίτερα απομακρυσμένων περιφερειών (REGIS).

Το τμήμα περιφερειακής ανάπτυξης, χωροταξίας και πολεοδομίας στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, επεξεργάστηκε τη γνωμοδότησή του στις 22 Μαΐου 1990 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Della Croce.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή κατά τη 277η σύνοδο ολομέλειάς της, συνεδρίαση της 30ής Μαΐου 1990, υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση:

1. Η πρόταση της Επιτροπής

1.1. Η Επιτροπή προτείνει να αναληφθεί πρωτοβουλία για τις ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιφέρειες και συγκεκριμένα: τη Γουαδελούπη, τη Γουιάνα, τη Μαρτινίκα, τις Κανάριες νήσους, τις Αζόρες και τη Μαδέρα.

1.2. Οι περιοχές αυτές χαρακτηρίζονται από υποανάπτυξη που απορρέει από εντελώς ιδιόμορφες καταστάσεις και προβλήματα σε σχέση με τις άλλες περιοχές της Κοινότητας.

Η ιδιομορφία των προβλημάτων τους μπορεί να συνοψισθεί ως εξής:

- νησιώτικος χαρακτήρας,
- μεγάλη απόσταση από την επικράτεια της Κοινότητας,
- απρόσιτο περιβάλλον,
- περιορισμένες τοπικές αγορές,
- ανίσχυρος οικονομικός ιστός,
- ποσοστό ανεργίας κατά πολύ υψηλότερα από το μέσο ευρωπαϊκό⁽¹⁾, παρόλο που μετρήθηκαν, με ελάχιστα συγκρίσιμες μεθόδους,
- πεπαλαιωμένες υποδομές κυρίως στις μεταφορές,
- σπάνις φυσικών και ενεργειακών πόρων,
- η γεωγραφική τους θέση εντάσσεται σε ένα καθυστερημένο οικονομικό χώρο, και συχνά συνορεύουν με τρίτες χώρες χαμηλού ΑΕΠ,
- φυσικοί και κλιματικοί περιορισμοί, με συχνούς κυκλώνες και σεισμούς,
- ειδικές γεωργικές παραγωγές, σχεδόν πάντα διαφορετικές από τις παραγωγές της λοιπής Κοινότητας,
- δημογραφική αύξηση (πολλές φορές υψηλή),
- σε ορισμένες περιπτώσεις σημαντική μετανάστευση από τις αναπτυσσόμενες χώρες.

1.3. Η πρωτοβουλία της Επιτροπής προστίθεται σε εκείνες που έχουν ήδη αναληφθεί για όλες τις υποανάπτυκτες περιοχές ή για μερικές από αυτές (ENVIREG, STRIDE, POSEIDOM κ.λπ.) και στα προβλεπόμενα από τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης με τα οποία θα πρέπει να συνδεθεί.

1.4. Στα πλαίσια του REGIS τα λειτουργικά προγράμματα θα συγχρηματοδοτούνται από κοινού από τα κράτη μέλη και την Κοινότητα, η οποία προβλέπει συνολική συνδρομή από τα διαρθρωτικά ταμεία 200 εκατομμύρια ECU για την περίοδο 1990-1993.

(¹) Ποσοστά ανεργίας: (Πηγές εθνικές και περιφερειακές), Υπερπόντια Εδάφη 29,6 % (1986), Κανάριες Νήσοι 23,2 % (1989), Αζόρες 22 % (1989), Μαδέρα 4,3 % (1989).

1.5. Οι στόχοι της πρωτοβουλίας αφορούν τη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων στο γεωργικό, βιομηχανικό ή τουριστικό τομέα, με την ανάπτυξη παραγωγών και υπηρεσιών για τις τοπικές αγορές, τις αγορές των γειτονικών τρίτων χωρών και εκείνη της Κοινότητας (ενόψει μάλιστα της ενιαίας αγοράς).

Θα πρέπει επίσης να ενισχυθούν οι δεσμοί με την υπόλοιπη Κοινότητα και να ευνοηθεί η συνεργασία με τις γειτονικές τρίτες χώρες.

1.6. Τα προτεινόμενα μέτρα αφορούν:

- τη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων στο γεωργικό, βιομηχανικό και τουριστικό τομέα,
- επενδύσεις για έργα υποδομής στις μεταφορές και τις επικοινωνίες με τη λοιπή Κοινότητα και δράσεις προώθησης των προϊόντων στην κοινοτική αγορά,
- ενισχύσεις για τις εμπορικές, τουριστικές, τεχνολογικές ανταλλαγές, και για τις ανταλλαγές στον τομέα των μεταφορών με τα γειτονικά τρίτα κράτη,
- πρόληψη των φυσικών κινδύνων,
- επαγγελματική κατάρτιση και αύξηση των θέσεων απασχόλησης.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Στη γνωμοδότηση αυτή για την πρωτοβουλία REGIS θα πρέπει να επιστηθεί η προσοχή στις προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της ΟΚΕ για τις νησιώτικες περιοχές, το POSEIDOM, το ENVIREC και τις άλλες πρωτοβουλίες που αφορούν καθυστερημένες περιοχές που βρίσκονται στην περιφέρεια.

2.2. Ιδιαίτερη σημασία έχει η αναφορά στο πρόγραμμα POSEIDOM που αφορά τέσσερις περιοχές που αποτελούν αντικείμενο και του προγράμματος REGIS, το οποίο προβλέπει ανάλογους στόχους.

2.3. Στη γνωμοδότηση για το πρόγραμμα POSEIDOM η ΟΚΕ ζητούσε ρητά από την Επιτροπή να εκπονήσει ανάλογα προγράμματα για άλλες περιοχές, ενώ ταυτόχρονα υποδείκνυε και άλλες περιοχές (CEUTA, MELILLA, Κρήτη, PANSELLERIA) που δεν έχουν συμπεριληφθεί στην παρούσα πρωτοβουλία.

Αντίθετα κρίνεται απαραίτητη μια κατάλληλη κοινοτική παρέμβαση για όλες τις νησιωτικές και απομακρυσμένες περιοχές, χωρίς να αποκλείονται οι μικρότερες νήσοι της Ιρλανδίας.

Παρόλο που η Επιτροπή έχει ήδη προετοιμάσει πρωτοβουλίες για ορισμένες από τις περιοχές αυτές καλό θα ήταν να εντάσσονταν όλες οι ενέργειες σε ένα οργανικό πλαίσιο.

Οι οικονομικές συνέπειες του περιφερειακού χαρακτήρα των νήσων που αναφέρονται στο σημείο 1.1 (και άλλων απομακρυσμένων νήσων) εξετάζονται λεπτομε-

ρώς στην έκθεση που δημοσίευσε η Επιτροπή τον Δεκέμβριο 1989 με θέμα: «Οι κοινωνικο-οικονομικές συνέπειες της ολοκλήρωσης της Εσωτερικής Αγοράς για τις νησιωτικές περιοχές της Ευρωπαϊκής Κοινότητας».

2.4. Η συνολική χρηματοδοτική συμβολή της Κοινότητας είναι πολύ μικρή, κυρίως σε σχέση με το μέγεθος των προβλημάτων που πρέπει να αντιμετωπισθούν και που αναφέρονται από την Επιτροπή στην αιτιολογική έκθεση του εγγράφου.

Παρόλο που η επιτυχία των πρωτοβουλιών δεν καθορίζεται πάντοτε από το μέγεθος των χρηματοδοτήσεων, στην περίπτωση αυτή η σπάνις των μέσων είναι ιδιαίτερα αισθητή.

2.5. Με βάση τα παραπάνω θα πρέπει να επιδιωχθεί η πραγματική σύνδεση του REGIS με όλα τα άλλα προγράμματα με πρότυπες πρωτοβουλίες που θα συμβάλλουν αποτελεσματικά στον καθορισμό των βασικών κατευθύνσεων μέσω των οποίων θα καταστεί δυνατή η υπέρβαση των σημερινών δυσκολιών.

2.6. Οι δράσεις REGIS θα πρέπει να είναι συμπληρωματικές με τις προβλεπόμενες από τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης, με μια σαφή και άμεση σχέση, ώστε να αποτρέπεται ο κατακερματισμός και η ανακολουθία των παρεμβάσεων.

2.7. Τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν πλήρως τις ευκαιρίες που δημιουργεί η πρωτοβουλία, όχι μόνο σε ό,τι αφορά τη χρηματοδότηση, αλλά και ως προς τις προγραμματικές κατευθύνσεις και την κοινοτική πολιτική συμβολή.

Τα ανωτέρω ισχύουν περισσότερο για την Ισπανία και Πορτογαλία που καταβάλλουν σημαντικές προσπάθειες στα πλαίσια της περιφερειακής πολιτικής τους σε πολύ εκτεταμένες περιοχές, και που θα αντιμετωπίσουν δυσχέρειες στον προϋπολογισμό τους σε ό,τι αφορά την συγχρηματοδότηση των προγραμμάτων.

2.8. Τα προτεινόμενα μέτρα που απαριθμούνται στο κεφάλαιο II της Ανακοίνωσης φαίνονται κατάλληλα γιατί μπορούν να συμβάλουν αποφασιστικά στην εξάλειψη των αιτίων της καθυστέρησης. Θα πρέπει όμως να εξετασθούν δεόντως και να επιλεγούν εκείνα τα μέτρα που ανταποκρίνονται περισσότερο στις ειδικές καταστάσεις.

2.9. Οι βασικοί όροι για την επίτευξη αυτών των στόχων είναι:

- καταλληλότητα των χρηματοδοτήσεων που χορηγούνται για τις επιλεγμένες δράσεις,
- πλήρης συμμετοχή των πληθυσμών και των οικονομικών και κοινωνικών δυνάμεων στην επεξεργασία και διαχείριση των προγραμμάτων,
- συντονισμός της πρωτοβουλίας REGIS με τις ήδη θεσπισθείσες και με προγράμματα των Κοινωνικών Πλαισίων Στήριξης,
- έλεγχος της προόδου των προγραμμάτων και μέσω των κοινοτικών οργάνων.

2.10. Ουσιαστική προϋπόθεση για να αποβεί όντως χρήσιμη η πρωτοβουλία αποτελεί η διαφάνεια των ενεργειών και η ευρεία δημοσιοποίησή τους.

Απαιτείται οπωσδήποτε παρέμβαση όχι τόσο για τον μετριασμό ενδεχόμενων δυσκολιών, αλλά για την οικοδόμηση μιας καλύτερης οικονομικής και κοινωνικής κατάστασης που θα δημιουργήσει καλύτερες συνθήκες για το μέλλον.

Στα πλαίσια αυτά κρίνεται απαραίτητο ένα οργανικό μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα.

2.11. Πρέπει να προστεθεί ότι με την πρωτοβουλία αυτή ανατίθενται στις ενδιαφερόμενες περιοχές σημαντικά καθήκοντα για την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική σύνδεση με τις γειτονικές τρίτες χώρες που είναι συνήθως ιδιαίτερα υπανάπτυκτες. Το βαρυσήμαντο αυτό καθήκον συνεπάγεται τεράστιες υποχρεώσεις, όχι μόνο χρηματοδοτικές, τις οποίες πρέπει να αναλάβει η Κοινότητα ακόμη και άμεσα.

3. Τελικές παρατηρήσεις

3.1. Η απόφαση της Επιτροπής πρέπει να θεωρείται χρήσιμη και κατάλληλη.

3.2. Τα λειτουργικά προγράμματα θα πρέπει να επιλεγούν με βάση την ιδιομορφία και τις έντονες διαφορές των επιμέρους περιοχών.

3.3. Οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν θα πρέπει να ανταποκρίνονται υποδειγματικά στους προτεινόμενους στόχους. Θα πρέπει δηλαδή να επιλεγούν ορισμένες πρωτοβουλίες που να μπορούν να αποδείξουν ότι είναι δυνατό να αλλάξουν οι σημερινές οικονομικές συνθήκες και να ξεπεραστεί η υπανάπτυξη.

3.4. Θα πρέπει οπωσδήποτε να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι παρεμβάσεις προορίζονται για περιοχές πολύ διαφορετικές από εκείνες της υπόλοιπης κοινοτικής επικράτειας, όχι μόνο λόγω των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών αλλά και λόγω των διαφορών στις παραδόσεις και τον πολιτισμό.

Σε ορισμένες από τις περιοχές αυτές οι δεσμοί με την Ευρώπη δεν ήταν πάντοτε όπως έπρεπε λόγω της δυνατής έλλξης που ασκούν άλλοι οικονομικοί και πολιτιστικοί πόλοι. Θα πρέπει λοιπόν να ανακτηθεί μια σχέση εμπιστοσύνης με τους πληθυσμούς επιδιώκοντας την προσέγγισή τους στο υπόλοιπο της Ευρώπης και την ανάμιξή τους σε μια ολοκληρωμένη οικονομική ανάπτυξη της Κοινότητας της οποίας αποτελούν οργανικό τμήμα.

3.5. Μια πολύ σημαντική πτυχή αποτελεί ο γεωργικός τομέας, με ιδιαίτερες παραγωγές, συχνά τροπικές, οι οποίες λόγω της ιδιομορφίας τους απαιτούν προστασία και λήψη μέτρων.

Σημαντικό είναι το πρόβλημα της παραγωγής μανάνας, που θα πρέπει να επιλυθεί με τρόπο που θα διευκολύνει την παραγωγή της να μην εξαρτάται από τον ανταγωνισμό της μανάνας των χωρών της περιοχής του δολαρίου.

Υπογραμμίζεται σχετικά ότι η Επιτροπή προετοιμάζει ένα ειδικό μέτρο παρέμβασης, του οποίου όμως τα χαρακτηριστικά δεν είναι ακόμη γνωστά.

Και η παραγωγή ανανά, ανθοφόρων φυτών και κομμένων ανθέων απαιτεί ορισμένες ενισχύσεις που να εξασφαλίζουν και την ταχεία μεταφορά τους στις αγορές όλων των ευρωπαϊκών χωρών.

3.6. Επειδή όλες οι απομακρυσμένες περιοχές ενδιαφέρονται για την αλιεία, δεν θα πρέπει να λησμονείται ο τομέας αυτός, αλλά να προσαρμόζονται οι προβλεπόμενες παρεμβάσεις στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε περίπτωσης.

3.7. Ουσιαστικό πρόβλημα για τις περιοχές αυτές αποτελούν οι μεταφορές των οποίων η διάρθρωση και η υποδομή πρέπει ταχέως να προσαρμοσθούν στις ανάγκες της οικονομικής ανάπτυξης, στη σύνδεση με τον υπόλοιπο ευρωπαϊκό χώρο καθώς και στις εσωτερικές μεταφορές. Οι εσωτερικές μεταφορές είναι πολύ σημαντικές κυρίως για τα αρχιπελάγη.

3.8. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στις μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις, κυρίως στον αγροτικό τουρισμό, και στον τομέα των ξενοδοχείων και των εστιατορίων.

Η βιοτεχνία μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη επειδή μπορεί να προωθηθεί και να διευρύνει τις ενδογενείς δυνατότητες.

Για τις παραγωγικές δραστηριότητες, που στις περιοχές αυτές είναι προσανατολισμένες κυρίως προς την εσωτερική κατανάλωση, πρέπει να προβλεφθούν μέτρα που να επιτρέπουν την προμήθεια των απαραίτητων για την παραγωγή μέσων και εμπορευμάτων σε τιμές που να καθιστούν ανταγωνιστικές τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις.

3.9. Σημαντική δραστηριότητα αποτελεί η επαγγελματική κατάρτιση, που θα πρέπει να ενισχυθεί ιδιαίτερα στον τομέα των νέων τεχνολογιών και σε ό,τι αφορά την εκμάθηση ξένων γλωσσών που απαιτούνται για τα ξενοδοχειακά επαγγέλματα.

Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι οι νέες τεχνολογίες δεν εξασφαλίζουν μόνο μεγαλύτερη ανάπτυξη για τις χώρες αυτές, αλλά μπορούν επίσης να μεταβιβασθούν επωφελώς στις γειτονικές αναπτυσσόμενες χώρες.

Εξάλλου, η καλύτερη γνώση των γλωσσών αποτελεί σημαντικό στοιχείο για την επικοινωνία με τις άλλες χώρες και δημιουργεί περισσότερες δυνατότητες απασχόλησης σε όλους τους τομείς.

3.10. Μεγάλη σημασία έχει επίσης οτιδήποτε αφορά την ενημέρωση και την πνευματική καλλιέργεια. Οι περιοχές αυτές απέχουν πολύ από το κέντρο της Ευρώπης και οι λαϊκές παραδόσεις έχουν σύνθετο χαρακτήρα που απορρέει εν μέρει από την ευρωπαϊκή επίδραση, και από ενδογενή στοιχεία που δεν είναι αμελητέα. Για το λόγο αυτό όλες οι παρεμβάσεις, ακόμα και όταν είναι απλώς οικονομικού χαρακτήρα, θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το πολιτισμικό υπόβαθρο του χώρου αυτού, που δεν είναι όμοιο με εκείνο της υπόλοιπης Κοινότητας.

Βρυξέλλες, 30 Μαΐου 1990.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Alberto MASPRONE

Γνωμοδότηση για το ερευνητικό και αναπτυξιακό πρόγραμμα για τις περιφέρειες (STRIDE)

(90/C 182/14)

Στις 4 Απριλίου 1990, και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 198 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για το πρόγραμμα STRIDE ερευνητικό και αναπτυξιακό πρόγραμμα για τις περιφέρειες.

Το τμήμα περιφερειακής ανάπτυξης, χωροταξίας και πολεοδομίας, στο οποίο είχε ανατεθεί η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, εξέδωσε τη γνωμοδότησή του στις 22 Μαΐου 1990 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Christie.

Κατά τη 277η σύνοδο ολομέλειας, συνεδρίαση της 30ής Μαΐου 1990, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση:

1. Στόχοι του STRIDE

1.1. Κύριος σκοπός του STRIDE είναι η βελτίωση των δυνατοτήτων των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιοχών στον τομέα της έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας (ETK) (Στόχος 1), έτσι ώστε να είναι περισσότερο σε θέση να προσελκύσουν ή και να συγκρατήσουν δραστηριότητες των παραγωγικών τομέων της περιοχής τεχνολογικά προωθημένες, καθώς και προσωπικό υψηλής ειδίκευσης. Το μεγαλύτερο μέρος των χρηματοδοτικών πόρων του STRIDE θα δοθεί σε περιοχές του Στόχου 1. Το STRIDE θα μπορέσει επίσης να βοηθήσει περιοχές οι οποίες έχουν πληγεί σοβαρά από μαρασμό της βιομηχανικής τους δραστηριότητας (Στόχος 2) παρέχοντας κίνητρα για καινοτομία με τρόπους που θα ενθαρρύνουν την ποικιλομορφία της τοπικής οικονομίας.

1.2. Το STRIDE είναι ένα πρόγραμμα κοινοτικής πρωτοβουλίας (όπως το STAR, το VALOREN κ.λπ.), το οποίο χρηματοδοτείται στα πλαίσια της ενδεικτικής επιχορήγησης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης για τα προγράμματα αυτά, δηλαδή το 15 % δεν υπόκειται στην προκαταβολική ενδεικτική επιχορήγηση ανά χώρα.

1.2.1. Το STRIDE συμπληρώνει άλλες κοινοτικές δράσεις στις περιοχές αυτές μέσω των κοινοτικών πλαισίων υποστήριξης (ΚΠΥ). Συμπληρώνει επίσης άλλες κοινοτικές δράσεις στον τομέα της Ε και ΤΑ (το πρόγραμμα-πλαίσιο της Κοινότητας στον τομέα της Ε και ΤΑ), στον τομέα της μεταφοράς τεχνολογίας (το SPRINT και το BC-NET), της εκπαίδευσης και κατάρτισης (το ERASMUS για την κινητικότητα των σπουδαστών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, το COMETT για τη συνεργασία πανεπιστημίων/βιομηχανίας και το EUROTECNET για την καινοτομία στην επαγγελματική κατάρτιση που συνδέεται με τις νέες τεχνολογίες).

1.2.2. Το STRIDE έχει εκπονηθεί με σκοπό τη μεγαλύτερη συμβολή παρόμοιων κοινοτικών πολιτικών υπέρ της ETK στην οικονομική και κοινωνική συνοχή της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

1.3. Το STRIDE επικεντρώνεται σε τρεις κατηγορίες μέτρων:

1.3.1. Στις περιοχές του Στόχου 1:

- το STRIDE επιδιώκει την ενθάρρυνση μιας ευρύτερης περιφερειακής κατανομής των ερευνητικών δυνατοτήτων βοηθώντας τις κρατικές αρχές να αξιολογούν τις τεχνολογικές απαιτήσεις, να ελέγχουν τις τοπικές δυνατότητες και να επενδύουν προκειμένου για την ανάπτυξη μακροπρόθεσμων δυνατοτήτων σε επιλεγμένες περιοχές της Ε και ΤΑ,
- το STRIDE επιδιώκει βελτίωση της συμμετοχής ερευνητικών κέντρων και εταιριών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σε κοινοτικά και άλλα ερευνητικά προγράμματα που χρηματοδοτούνται από διεθνείς πηγές.

1.3.2. Στις περιοχές του Στόχου 1 και του Στόχου 2:

- το STRIDE επιδιώκει την ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ ερευνητικών κέντρων και εταιριών έτσι ώστε η έρευνα που διεξάγεται στις διάφορες περιοχές να ανταποκρίνεται περισσότερο στις τοπικές ανάγκες, οι εταιρίες να ικανοποιούν μεγαλύτερο ποσοστό των απαιτήσεών τους για βοήθεια που σχετίζεται με τη μεταφορά και εφαρμογή της τεχνολογίας από τοπικές μονάδες και να παρέχονται στις εταιρίες κίνητρα για καινοτομία και απασχόληση προσωπικού υψηλής ειδίκευσης.

2. Γνωμοδοτήσεις της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για τις κοινοτικές δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης

2.1. Η πιο πρόσφατη σχετική γνωμοδότηση της ΟΚΕ εκδόθηκε στις 15 Νοεμβρίου 1989 (ΕΕ αριθ. C 56 της 7ης Μαρτίου 1990) με θέμα «Πρόγραμμα-πλαίσιο για τις κοινοτικές δραστηριότητες στον τομέα της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης (1990-1994)», όπου επαναλαμβάνονται παλαιότερες παρατηρήσεις από προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της ΟΚΕ. Οι ουσιαστικότερες παρατηρήσεις σχετικά με το ρόλο της Ε και ΤΑ επαναλαμβάνονται στην παρούσα γνωμοδότηση ως βάση για να αξιολογηθεί σε ποιο βαθμό το πρόγραμμα STRIDE ανταποκρίνεται στις προτεραιότητες της ΟΚΕ.

2.2. Ένα θέμα που έχει ιδιαιτέρως απασχολήσει την ΟΚΕ είναι ότι στις προτάσεις της Επιτροπής τις σχετικές με την Ε και ΤΑ δεν τονίζεται το ζήτημα της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής. Η ΟΚΕ εκφράζει την ανησυχία ότι αυτό μπορεί να οδηγήσει σε διεύρυνση του αναπτυξιακού χάσματος στο εσωτερικό της Κοινότητας. Οι αναπτυξιακές ανισότητες θα περιοριστούν με ειδικά μόνο μέτρα που θα βοηθούν τις λιγότερο αναπτυγμένες οικονομικά χώρες να αναπτύξουν τις ερευνητικές τους δυνατότητες και να μειώσουν την απόσταση από τις πιο αναπτυγμένες χώρες μέλη.

2.3. Η ΟΚΕ έχει επίσης τονίσει την άμεση και αποτελεσματική συμβολή που έχουν για την οικονομική και κοινωνική συνοχή τα μέτρα για την κατάρτιση και η διάδοση των ερευνητικών ανακαλύψεων. Θα πρέπει να εξακολουθήσει να δίδεται ιδιαίτερη προσοχή στις δραστηριότητες που αφορούν την κατάρτιση έτσι ώστε και οι χώρες με τα λιγότερα προς τούτο μέσα να είναι σε θέση να συμμετέχουν πλήρως στις ερευνητικές δραστηριότητες των προγραμμάτων.

2.4. Η ΟΚΕ έχει επανειλημμένα τονίσει τη σημασία της Ε και ΤΑ για τις Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις, καθώς και τα προβλήματα που αυτές αντιμετωπίζουν σε ό,τι αφορά την πρόσβασή τους στην τεχνολογία. Επειδή είναι ανάγκη να ενθαρρυνθεί η μεγαλύτερη συμμετοχή των ΜΜΕ στα ερευνητικά προγράμματα, μία από τις κοινοτικές προτεραιότητες είναι η διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜΜΕ στα αποτελέσματα της προανταγωνιστικής έρευνας κατά τρόπο αξιοποιήσιμο από αυτές τις ίδιες. Το πρόγραμμα VALUE θα πρέπει κατά κύριο λόγο να έχει ως αντικείμενό του τις ΜΜΕ.

2.5. Η ΟΚΕ έχει κατ' επανάληψη ασχοληθεί με δύο παράγοντες οι οποίοι βλάπτουν σοβαρά την ανταγωνιστικότητα της κοινοτικής βιομηχανίας· οι παράγοντες αυτοί είναι οι εξής:

- η βραδύτητα και ανεπάρκεια με τις οποίες γίνεται εμπορική εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων Ε και ΤΑ,
- η αδυναμία για αποτελεσματική αναγνώριση της αγοράς και για ανάπτυξη νέων προϊόντων ή υπηρεσιών σε επαρκή βαθμό και σε ικανό για την κάλυψη της ζήτησης ρυθμό.

2.6. Η ΟΚΕ έχει εντοπίσει δύο περαιτέρω εμπόδια για την καινοτομία:

- την αδυναμία για απρόσκοπτη κατοχύρωση ενός κοινοτικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας και την σπάνι κοινοτικών προδιαγραφών,
- το γεγονός ότι οι χρηματοδοτικοί οργανισμοί δεν δίνουν μεγαλύτερο βάρος στη χορήγηση επενδυτικών πόρων προκειμένου να αναπτυχθεί η επιχειρηματική καινοτομία στον τομέα Ε και ΤΑ.

2.7. Χρειάζεται να γίνει πλήρης και αποτελεσματική μεσοπρόθεσμη αναθεώρηση του δεύτερου και του προτεινόμενου τρίτου προγράμματος-πλαίσιο για να συμπεριληφθεί μια αξιολόγηση αυτών σε σχέση με τις πραγματοποιηθείσες δαπάνες, μια εκτίμηση προσδοκιών από τα πολλά υποσχόμενα προγράμματα και μια ανασκόπηση των προγραμμάτων τα οποία διακόπηκαν ως μη ελπιδοφόρα.

2.8. Η Επιτροπή θα πρέπει να ενθαρρύνει τη δημιουργία νέων κέντρων εκπαίδευσης που θα βοηθήσουν προκειμένου για την κατάρτιση και την περιφερειακή συνεργασία.

2.9. Όλα τα προγράμματα θα πρέπει να υπόκεινται σε αξιολόγηση προσαρμοσμένη στις ανάγκες των ειδικών προγραμμάτων· σχετικά μ' αυτό, η Επιτροπή θα πρέπει να καταρτίσει ένα απλό και αποτελεσματικό σύνολο αρχών αξιολόγησης.

2.10. Η ΟΚΕ ζητά από την Επιτροπή να υποστηρίξει τις προτάσεις του προγράμματος-πλαίσιο επανεξετάζοντας τις επιπτώσεις των περί πνευματικής ιδιοκτησίας διατάξεων πάνω στην αποτελεσματικότητα της Ε και ΤΑ.

3. STRIDE

3.1. Υπό το φως των προηγούμενων γνωμοδοτήσεων της ΟΚΕ (βλέπε σημεία 2 και 3), το τμήμα δίνει την καταρχήν έγκρισή του για τις προτάσεις του προγράμματος STRIDE.

3.2. Συγκεκριμένα, με δεδομένη την κατ' επανάληψη εκφρασμένη γνώμη της ΟΚΕ σύμφωνα με την οποία η κοινοτική πολιτική Ε και ΤΑ θα πρέπει να θεωρείται ως αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας για την επίτευξη οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, ο στόχος του STRIDE για βελτίωση των δυνατοτήτων Ε και ΤΑ των καθυστερημένων περιοχών είναι ιδιαίτερα ευπρόσδεκτος.

3.3. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι η πρόθεση για περιορισμό του αριθμού των υποστηριζόμενων προγραμμάτων σε έναν σχετικά μικρό αριθμό και σε μικρό αριθμό κέντρων είναι λογική· διαφορετικά, υπάρχει κίνδυνος να διασκορπισθούν οι περιορισμένοι πόροι και να μην εξασφαλιστεί μια μεσοπρόθεσμη διαχείριση της περιφερειακής Ε και ΤΑ.

3.4. Η ΟΚΕ χαιρετίζει τα ειδικά μέτρα της κατηγορίας Α του STRIDE, τα οποία αποβλέπουν σε βελτίωση των ερευνητικών δυνατοτήτων των περιοχών του Στόχου 1.

3.5. Η ΟΚΕ χαιρετίζει επίσης τις προτάσεις της κατηγορίας Β, οι οποίες αποβλέπουν σε διάδοση των πληροφοριών μεταξύ ερευνητικών κέντρων και σε ενθάρρυνση της μεταφοράς τεχνολογίας. Στο σημείο 6 παρακάτω, το τμήμα θα κάνει και άλλες παρατηρήσεις πάνω στο πρόγραμμα VALUE.

3.6. Τα μέτρα της κατηγορίας Γ στο STRIDE αποβλέπουν στην προώθηση δεσμών μεταξύ ερευνητικών κέντρων και βιομηχανίας. Η ΟΚΕ επικροτεί τις εν λόγω προτάσεις και προτείνει να υπάρξουν ειδικά κίνητρα προκειμένου για την απόκτηση πανεπιστημιακών τίτλων εξ αποστάσεως, με ιδιαίτερη έμφαση στη διαχείριση της καινοτομίας, καθώς και προκειμένου για την εκπόνηση από τις εταιρίες διδακτικών προγραμμάτων, τα οποία επίσης θα αποβλέπουν όπου αυτό είναι δυνατόν στη διαχείριση της καινοτομίας.

3.7. Η ΟΚΕ σημειώνει ότι, κατά την αξιολόγηση της ποιότητας των προς υποστήριξη προγραμμάτων, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη την ύπαρξη μιας συνεκτικής στρατηγικής Ε και ΤΑ όπου θα διατυπώνονται σαφώς οι σκοποί της τεχνολογικής ανάπτυξης της περιφέρειας, ανάπτυξης στα πλαίσια της οποίας έχουν ταχθεί οι στόχοι των υπό το STRIDE λειτουργικών προγραμμάτων. Κατά τη λήψη των αποφάσεων σχετικά με την επιλογή των προς υποστήριξη προγραμμάτων, η ΟΚΕ εκφράζει την ελπίδα ότι η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη τις προηγούμενες εκφρασθείσες απόψεις της ΟΚΕ σχετικά με τη σημασία της συμμετοχής όλων των κοινωνικών ομάδων στη διαδικασία καθορισμού των προτεραιοτήτων Ε και ΤΑ και των επιπτώσεών τους στην ποιότητα ζωής.

3.8. Η ΟΚΕ παραδέχεται ότι είναι αναγκαία η αυστηρή επιστημονική αξιολόγηση των προτάσεων STRIDE, εκφράζει όμως την ελπίδα ότι θα λαμβάνονται πλήρως υπόψη οι ευρύτερες κοινωνικές επιπτώσεις.

4. Πρόγραμμα-πλαίσιο 1990-1994

4.1. Η ΟΚΕ χαιρετίζει την παρατήρηση που περιέχεται στην έκθεση της επιτροπής αναθεώρησης του προγράμματος-πλαίσιο 1987-1991, σύμφωνα με την οποία:

«Το ζήτημα της συνοχής της Ευρώπης και η ανάγκη να μειωθούν τα χάσματα στο χώρο της επιστήμης και της τεχνολογίας έχει κορυφαία σημασία μέσα σε ένα πρόγραμμα-πλαίσιο. Το πρόγραμμα θα πρέπει να ανταποκρίνεται ισόρροπα προς τις απαιτήσεις και

ανάγκες όλων των κρατών μελών και όχι μόνο των πιο ανεπτυγμένων».

(Έκθεση της Επιτροπής αναθεώρησης του προγράμματος-πλαίσιο. Βρυξέλλες, Ιούνιος 1989, σ. 7).

4.2. Η ΟΚΕ έχει ήδη εκδώσει γνωμοδότηση για το πρόγραμμα πλαίσιο 1990-1994, τα βασικά σημεία της οποίας αναφέρθηκαν παραπάνω στο σημείο 2. Για την περίοδο 1990-1994 έχει εγκριθεί ποσό συνολικού ύψους 5,7 τρισεκατομμύρια ECU, στα οποία θα πρέπει να προστεθούν και άλλα 3,1 τρισεκατομμύρια ECU από το τρέχον πρόγραμμα πλαίσιο για το 1990 και 1991.

4.3. Το πρόγραμμα-πλαίσιο 1990-1994 περιλαμβάνει τρία βασικά κεφάλαια (βοηθητικές τεχνολογίες, διαχείριση φυσικών πόρων, διαχείριση πνευματικών πόρων) όπου καλύπτονται έξι βασικές δραστηριότητες (τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών, τεχνολογίες της βιομηχανίας και των υλικών, περιβάλλον, βιοεπιστήμες και βιοτεχνολογίες, ενέργεια, ανθρώπινο δυναμικό και κινητικότητα). Το εν λόγω πρόγραμμα-πλαίσιο θα τεθεί σε εφαρμογή μέσω 15 ειδικών ερευνητικών προγραμμάτων. Το νέο πρόγραμμα πλαίσιο περιλαμβάνει αριθμό αλλαγών στις ερευνητικές προτεραιότητες της Κοινότητας, έχουν δε αυξηθεί σημαντικά οι πόροι που διατίθενται για έρευνα στα πεδία του περιβάλλοντος, της βιοτεχνολογίας και της κινητικότητας των ερευνητών.

4.4. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει ότι το νέο πρόγραμμα-πλαίσιο αποβλέπει σε ενίσχυση της μεταξύ των προγραμμάτων συνάφειας, και εκφράζει την ελπίδα ότι θα καταβληθούν συνειδητές προσπάθειες προκειμένου για την ένταξη των ερευνητικών κέντρων των περιοχών των Στόχων 1 και 2 στους τομείς προτεραιότητας της κοινοτικής έρευνας.

5. Τα προγράμματα VALUE και SPRINT

5.1. Η ΟΚΕ έχει ήδη αναγνωρίσει τη σημασία του προγράμματος VALUE προκειμένου για την άμεση και αποτελεσματική συμβολή προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης της εσωτερικής συνοχής μέσω της υποστήριξης των λιγότερο ανεπτυγμένων περιοχών.

5.2. Με την από 20 Ιουνίου 1989 απόφαση του Συμβουλίου (ΕΕ αριθ. L 200 της 13ης Ιουλίου 1989, σ. 23) υιοθετείτο το πρόγραμμα VALUE με σκοπό να συμβάλει μεταξύ άλλων στην ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής της Κοινότητας και στην αρμονική ανάπτυξή της. Οι ειδικές ανάγκες των ΜΜΕ σε ότι αφορά την τεχνολογική τους ενημέρωση και υποστήριξη για χρησιμοποίηση των αποτελεσμάτων, θα ληφθούν υπόψη στα πλαίσια του προγράμματος VALUE.

5.3. Η ΟΚΕ χαιρετίζει την καθιέρωση του προγράμματος VALUE και κρίνει ότι το πρόγραμμα STRIDE έχει να διαδραματίσει έναν ιδιαίτερος σπουδαίο ρόλο υποστήριξης του VALUE προκειμένου για τη διάδοση των τεχνολογικών πληροφοριών μεταξύ ερευνητικών ιδρυμάτων, ΜΜΕ κ.λπ. σε περιοχές των Στόχων 1 και 2.

5.4. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει επίσης το σημαντικό ρόλο που έχει να διαδραματίσει το SPRINT II, προκειμένου κυρίως για την προώθηση του βιομηχανικού σχεδιασμού και την έρευνα στις συγκριτικές δαπάνες προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Η ΟΚΕ επιδοκιμάζει τις προτεραιότητες του SPRINT II και εκφράζει την ελπίδα ότι από τα προγράμματα STRIDE, VALUE και SPRINT II θα προκύψουν σημαντικές συμπράξεις.

6. Προστασία της καινοτομίας

6.1. Παρά την καταρχήν υποστήριξή της για το πρόγραμμα STRIDE, η ΟΚΕ έχει επίγνωση του γεγονότος ότι η περιφερειακή πολιτική της Κοινότητας απέτυχε παταγωδώς να μειώσει τις περιφερειακές ανισότητες στο εσωτερικό της Κοινότητας. Ενώ η ΟΚΕ επιδοκίμασε τον πρόσφατο διπλασιασμό των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων και τις συνοδευτικές ρυθμίσεις, η αποτελεσματικότητα των αναδιαρθρώσεων δεν έχει δοκιμασθεί ακόμη. Η ΟΚΕ, μολονότι θεωρεί το STRIDE ως ένα πολύτιμο πρόσθετο κοινοτικό πρόγραμμα, εκφράζει την ανησυχία ότι δεν αποτελεί ίσως επαρκή όρο για να βοηθηθούν οι περιοχές των Στόχων 1 και 2 να ξεπεράσουν την τεχνολογική τους καθυστέρηση.

6.2. Μια σημαντική πλευρά της διαδικασίας τεχνολογικής ανάπτυξης που δεν καλύπτεται από το STRIDE είναι το ζήτημα των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Το ζήτημα ετέθη από την ΟΚΕ στη γνωμοδότησή της για το πρόγραμμα-πλαίσιο 1990-1994. Η ΟΚΕ επανέρχεται σ' αυτό το ζήτημα με σκοπό, προκειμένου να μειωθούν οι περιφερειακές ανισότητες, να εξετασθεί κατά πόσον είναι ευκαταία και εφικτή η θεσμοθέτηση διαφορετικών δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

6.3. Η απαρχή για την ανάπτυξη νέων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας έγινε σε έκθεση με τίτλο «Άμεση προστασία της καινοτομίας», που δημοσιεύθηκε για λογαριασμό της Επιτροπής το 1987. Στην έκθεση εκείνη προτεινόταν η ίδρυση ενός γραφείου καινοτομίας για την εφαρμογή νέων κριτηρίων «μη διαθεσιμότητας στην τρέχουσα πορεία εμπορικών συναλλαγών στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Κοινότητας» για την επαυξητική και άλλες μορφές καινοτομίας που μπορεί να παραχθούν από εταιρίες των περιοχών που υπάγονται στους Στόχους 1 και 2. Στη έκθεση προτείνεται να καθιερωθεί εξαρχής αυτή η άμεση προστασία της καινοτομίας έτσι ώστε να είναι προσιτή μόνο για όσους ενδιαφερόμενους είναι εγκατεστημένοι σε περιοχή η οποία έχει κριθεί ως έχουσα ανάγκη ειδικής περιφερειακής ενίσχυσης. Το επιχείρημα υπέρ της θεσμοθέτησης διαφορετικών δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας είναι ότι θα δημιουργηθούν έτσι κίνητρα για την καινοτομία και για μια νέα συστηματοποιημένη ανάπτυξη στις περιοχές της κοινοτικής περιφέρειας. Θα δώσουν επίσης ισχυρή παρότρυνση στις εταιρίες του «χρυσού τριγώνου» να διαδώσουν καλύτερα τα μέσα που διαθέτουν για την παραγωγή προϊόντων καινοτομίας.

6.4. Το ζήτημα των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας θα πρέπει κατά τη γνώμη της ΟΚΕ να

αντιμετωπισθεί σοβαρά, καθώς αποτελεί μέσο αντιμετώπισης ενός από τα κυριότερα εμπόδια για την καινοτομία τα οποία η ΟΚΕ έχει ήδη εντοπίσει, και που είναι η αδυναμία για απρόσκοπτη κατοχύρωση ενός κοινοτικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας και η σπάνις κοινοτικών προδιαγραφών (βλέπε σημείο 2.6).

7. Κεφάλαιο επιχειρηματικού κινδύνου

7.1. Η ώθηση για καινοτομίες στις περιοχές της περιφέρειας που δίδεται με την άμεση προστασία της καινοτομίας θα αυξηθεί με τις κατάλληλες επενδύσεις κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου. Στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, την Ιαπωνία και τις κεντρικές περιοχές της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το κεφάλαιο επιχειρηματικού κινδύνου έχει μεταμορφώσει τη διαδικασία της καινοτομίας. Οι επενδυτές κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου διαθέτουν τους πόρους και συμβάλλουν στην παραγωγή καινούργιας προωθημένης επιχειρηματικής τεχνολογίας. Καλλιεργούν δίκτυα χρηματοδοτικών οργανισμών, πανεπιστημίων, μεγάλων μετοχικών εταιριών και εργολαβικών εταιριών, παρέχοντάς τους έτσι τη δυνατότητα να μειώνουν πολλούς από τους κινδύνους που σχετίζονται με την ίδρυση νέων επιχειρήσεων και να υπερπηδούν πολλούς από τους φραγμούς που αναχαιτίζουν την καινοτομία. Οι επενδυτές κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου σφυρηλατούν σημαντικούς δεσμούς ανάμεσα σε πλήθος φορέων με σημαντικό ρόλο στη διαδικασία της καινοτομίας και ενεργούν ως « τεχνολογικοί θυροφύλακες που επιταχύνουν τη διαδικασία των τεχνολογικών αλλαγών.

7.2. Η ΟΚΕ έχει ήδη επισημάνει το εν λόγω ζήτημα ως ένα ακόμη εμπόδιο για την καινοτομία στο σημείο 2.6, όπου σχολιάζεται το γεγονός ότι οι χρηματοδοτικοί οργανισμοί δεν δίνουν μεγαλύτερο βάρος στη χορήγηση επενδυτικών πόρων για την ανάπτυξη επιχειρηματικής καινοτομίας Ε και ΤΑ. Στην έκθεσή της για τις παρακμάζουσες βιομηχανικές περιοχές (CES 1347/89), η ΟΚΕ επιστόυσε επίσης την προσοχή στο πρόβλημα που έχει δημιουργηθεί από τη συγκέντρωση των αγορών κεφαλαίου οπότε αποθαρρύνεται η χορήγηση κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου σε ΜΜΕ περιοχών που υπάρχουν στο Στόχο 2. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει ότι η Επιτροπή δεν έχει υποχρέωση να εγγυάται για τους κινδύνους που συνδέονται με την εμπορική εκμετάλλευση της νέας τεχνολογίας.

7.3. Παρ' όλα αυτά, η ΟΚΕ επαναλαμβάνει την ανησυχία της σχετικά με το ζήτημα αυτό και ζητά από την Επιτροπή να διερευνήσει τρόπους για την ορθότερη διάθεση των κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου στις περιοχές της περιφέρειας. Θα μπορούσε συγκεκριμένα να επανεξετασθεί ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Κεφαλαίων Επιχειρηματικού Κινδύνου για την προώθηση της νέας τεχνολογίας στις περιοχές της περιφέρειας.

8. Διαδικασίες ελέγχου

8.1. Στην ανακοίνωση COM(89) ..., όπου περιγράφονται οι κατευθυντήριες γραμμές του STRIDE, επισημαί-

νεται ότι κατά τα στάδια εφαρμογής των προγραμμάτων θα λαμβάνουν χώρα έλεγχοι ώστε να διαφαίνεται ότι η επιλογή και η πορεία υλοποίησης των προγραμμάτων γίνονται στα πλαίσια των διατάξεων που συμφωνήθηκαν ανάμεσα στην Επιτροπή και στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος.

8.2. Ένα ακόμη ζήτημα το οποίο η ΟΚΕ θεωρούσε πάντοτε σημαντικό η ΟΚΕ έχει προτείνει να αξιολογούνται όλα τα προγράμματα, η αξιολόγηση όμως να είναι προσαρμοσμένη στα συγκεκριμένα προγράμματα, και έχει ζητήσει από την Επιτροπή να καταρτίσει ένα απλό και αποτελεσματικό σύνολο αρχών αξιολόγησης (βλέπε σημείο 2.9). Ιδιαίτερως, η ΟΚΕ ενδιαφέρεται ζωηρά για τη διασφάλιση του μέγιστου δυνατού οφέλους των μικρομεσαίων επιχειρήσεων από το πρόγραμμα-πλαίσιο.

8.3. Η ΟΚΕ έχει επίγνωση των προβλημάτων που προκύπτουν από την αξιολόγηση των προγραμμάτων-πλαίσιο, προβλημάτων επί των οποίων διατυπώθηκαν σχετικές παρατηρήσεις στην έκθεση της επιτροπής αναθεώρησης του προγράμματος-πλαίσιο (Βρυξέλλες, Ιούνιος 1989).

8.4. Η ΟΚΕ έχει παραδεχθεί την ανάγκη για πλήρη και αποτελεσματική μεσοπρόθεσμη αναθεώρηση των προγραμμάτων-πλαίσιο (βλέπε σημείο 2.7). Η ΟΚΕ ενδιαφέρεται ιδιαίτερως για την εφαρμογή αυτής της διαδικασίας αναθεώρησης στο πρόγραμμα STRIDE. Το τμήμα συμφωνεί με την Επιτροπή ότι υπάρχει ανάγκη ευελιξίας κατά την υλοποίηση του STRIDE, ότι ο τρόπος λειτουργίας του θα πρέπει να διαφέρει από το ένα κράτος μέλος στο άλλο και ότι θα πρέπει να επιδιωχθεί να καλύψει τα κενά που υπάρχουν στο φάσμα των υπάρχοντων κοινοτικών μέσων. Μ' αυτή την έννοια, το STRIDE μπορεί να θεωρείται ως ένα « ήπιο » πρόγραμμα οπότε και είναι δυσκολότερο να καθορισθούν γι' αυτό ακριβείς στόχοι.

8.5. Η ΟΚΕ χαιρετίζει την υπό της Επιτροπής σύσταση μιας μονάδας αξιολόγησης που θα παρακολουθεί την υλοποίηση των προγραμμάτων-πλαίσιο. Επιπλέον, η Επιτροπή διαθέτει έναν ουσιαστικό φορέα πληροφόρησης σχετικά με την υπερισχύουσα ικανότητα για Ε και ΤΑ των περιοχών που υπάρχουν στους Στόχους 1 και 2.

8.6. Δεδομένου ότι στην έκθεσή της για τις παρακμάζουσες βιομηχανικές περιοχές (CES 1347/89) η ΟΚΕ εξέφραζε την ελπίδα πως θα υπάρξει προσεκτική παρακολούθηση του τρόπου λειτουργίας των αναδιαρθρωμένων διαρθρωτικών ταμείων στις περιοχές του Στόχου 2, η ΟΚΕ εκφράζει την ελπίδα ότι στην όλη διαδικασία παρακολούθησης θα περιληφθεί ειδική μνεία για την υλοποίηση του προγράμματος STRIDE.

Βρυξέλλες, 30 Μαΐου 1990.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Alberto MASPRONE

Γνωμοδότηση για το κοινοτικό πρόγραμμα πρωτοβουλίας υπέρ των παραμεθόριων περιοχών (INTERREG)

(90/C 182/15)

Στις 4 Απριλίου 1990, και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 198 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για το κοινοτικό πρόγραμμα πρωτοβουλίας υπέρ των παραμεθόριων περιοχών (INTERREG).

Το τμήμα περιφερειακής ανάπτυξης, χωροταξίας και πολεοδομίας στο οποίο είχε ανατεθεί η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, επεξεργάστηκε τη γνωμοδότησή του στις 22 Μαΐου 1990 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Muller.

Κατά τη 277η σύνοδο ολομέλειας, συνεδρίαση της 30ής Μαΐου 1990, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση:

1. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

1.1. Οι νέες καταστάσεις που δημιουργήθηκαν με την πάροδο των ετών κατά την εξελικτική πορεία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας επέφεραν σημαντικές ανακατατάξεις προσανατολισμών και ρυθμίσεων της κοινοτικής πολιτικής στο χώρο της περιφερειακής ανάπτυξης. Η ΟΚΕ υποστήριζε πάντα αυτήν την πολιτική χωρίς ωστόσο να παραλείπει να ασκεί εποικοδομητική και νηφάλια κριτική.

Απόδειξη γι' αυτό αποτελούν οι πιο πρόσφατες γνωμοδοτήσεις της ΟΚΕ όπου φαίνεται ταυτοχρόνως ότι η όλο και πιο περίπλοκη προβληματική προϋποθέτει συνεχή προσαρμογή του τίθον γενέσθαι. Χωρίς να παραιτείται από πρόσφατες υποδείξεις της, η ΟΚΕ θεωρεί σκόπιμο να επαναλάβει ορισμένες παρατηρήσεις της σε μια στιγμή κατά την οποία ετοιμάζεται η δρομολόγηση μιας νέας σειράς κοινοτικών πρωτοβουλιών:

- μεγαλύτερος συντονισμός, σε επίπεδο Επιτροπής, των προγραμμάτων παρέμβασης για την καλύτερη διαχείριση αυτών στα πλαίσια μιας συνολικής αντίληψης περιφερειακής πολιτικής·
- διαφάνεια των τρόπων και μέσων που χρησιμοποιούνται για την επίτευξη των σαφώς καθορισμένων στόχων, όχι μόνο από θεσμικές και επίσημες πηγές πληροφόρησης αλλά και δια της συστηματικής προσθήκης περιφερειακών και τοπικών φορέων και οργανώσεων, δημόσιων και ιδιωτικών, προκειμένου για το σχεδιασμό και την υλοποίηση λειτουργικών προγραμμάτων σε περιφερειακή κλίμακα, καθώς και δια της συγκεκριμένης κατάδειξης της σχέσης των περιφερειακών προγραμμάτων με άλλα κοινοτικά όργανα ανάπτυξης και κυρίως με τους κανονισμούς των διαρθρωτικών ταμείων·
- ανάπτυξη, εκ μέρους της Επιτροπής, ενός συστήματος ελέγχου και αξιολόγησης το οποίο θα παρεμβαίνει σε συμφωνία με τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, κατά τα διάφορα στάδια υλοποίησης των αναπτυξιακών προγραμμάτων, όχι για να παρεμβάλει επιπλέον κωλύματα τεχνοκρατικής ή διοικητικής φύσεως αλλά για να διασφαλισθεί ένας βαθμός ευελιξίας που θα ανταποκρίνεται στην ποικιλία των

καταστάσεων και της εξέλιξής τους, καθώς και στα συμφέροντα των δικαιούχων.

1.2. Η υπό εξέταση πρωτοβουλία («INTERREG») εντάσσεται στα πλαίσια των στόχων οικονομικής και κοινωνικής συνοχής που προβλέπονται από την Ενιαία Πράξη και τη Μεταρρύθμιση των Διαρθρωτικών Ταμείων. Αποβλέπει σε ισχυροποίηση της υπερεθνικής περιφερειακής συνεργασίας τόσο στα εσωτερικά όσο και στα εξωτερικά σύνορα της Κοινότητας, και αποτελεί αναμφίβολα ένα σημαντικό και απαραίτητο συμπλήρωμα των δράσεων που έχουν αναληφθεί προς την κατεύθυνση της πραγματοποίησης της εσωτερικής αγοράς· και είναι σημαντικό εξαιτίας του μεγάλου ύψους του σχετικού προϋπολογισμού που προβλέπεται για σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα, και απαραίτητο για τις θετικές επιπτώσεις τις οποίες, υπό ορισμένες συνθήκες, η εν λόγω πρωτοβουλία αναμένεται να έχει πάνω στην ίδια την ύπαρξη, τις κατευθύνσεις, την ουσιαστική εφαρμογή της πολιτικής των κρατών μελών για τις παραμεθόριες περιοχές τους και πάνω στις πραγματικές προσπάθειες που καθένα από τα κράτη μέλη αναπτύσσει για να εγκαθιδρύσει ή για να διατηρήσει μια γνήσια και τολμηρή διαμεθοριακή συνεργασία, ωφέλιμη για τον πληθυσμό των καλυπτόμενων περιοχών και σύμφωνη με τους κανόνες του παιχνιδιού μέσα σε έναν οικονομικό και κοινωνικό χώρο ελεύθερο από σύνορα.

1.3. Σημαντικό και απαραίτητο συμπληρωματικό μέσο για την πραγματοποίηση της εσωτερικής αγοράς, η εν λόγω πρωτοβουλία θα πρέπει να στηριχθεί σε μια συνολική αντίληψη, που θα καλύπτει τα βασικά πεδία τα οποία ευνοούν τη διαδικασία της ολοκλήρωσης και την οικονομική και κοινωνική ενδυνάμωση σε σημαντικούς γεωγραφικούς χώρους της Κοινότητας.

Μεταξύ των θεμελιωδών αυτών πεδίων, η ΟΚΕ αναφέρει:

- τα χωροταξικά προγράμματα που θα πρέπει να εκπονηθούν από τα κράτη μέλη στα πλαίσια μιας πραγματικά διαμεθοριακής θεώρησης των προβλημάτων υποδομής, των μέσων επικοινωνίας στο εσωτερικό των διαφόρων περιοχών και μεταξύ αυτών, της προστασίας του περιβάλλοντος, του εύρους της οικονομικής συνεργασίας, της ανταγωνιστικής κατάστασης των επιχειρήσεων, της βελτιώ-

σης των συστημάτων και της σταθερότητας των τιμών συναλλάγματος ενόψει της πραγματοποίησης της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, κ.λπ.,

- την αξιοποίηση του ενδογενούς δυναμικού και κυρίως των ανθρώπινων πόρων των παραμεθόριων περιοχών, αξιοποίηση η οποία περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την κινητικότητα του πληθυσμού στις εν λόγω περιοχές, την ανάπτυξη της απασχόλησης με συνεκτίμηση της δημογραφικής κατάστασης, των ποσοστών ανεργίας και των δυνατοτήτων συνεργασίας μεταξύ των εθνικών οργανισμών απασχόλησης, την απλοποίηση των διατυπώσεων για παραμονή στις εν λόγω περιοχές, των ρυθμίσεων διαμεθοριακής κινητικότητας και πρόσβασης στα επαγγέλματα του ενεργού πληθυσμού, τη βελτίωση της επαγγελματικής ειδικευσης μεταξύ άλλων χάρη στη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, καθώς και την ισόρροπη προσαρμογή των κανόνων κοινωνικής ασφάλισης και εργατικού δικαίου απέναντι στους εργαζόμενους των παραμεθόριων περιοχών.

Η ΟΚΕ είναι άλλωστε της γνώμης ότι οι θεμελιώδεις στόχοι έτσι όπως έχουν θεωρηθεί από την Επιτροπή διαμέσου της πρωτοβουλίας «INTERREG», θα πρέπει να οδηγήσουν τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη και την Επιτροπή σε συγκλίνουσες τάσεις και να συμβάλουν στην αποσόβηση ενδεχόμενων σημείων τριβής κατά τον καθορισμό των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων.

2. Ειδικές παρατηρήσεις

2.1. Εννοείται ότι η ανακοίνωση, η υιοθέτηση της οποίας προβλέπεται για τα τέλη Ιουνίου 1990, εντάσσεται στο γενικό πλαίσιο της πολιτικής της περιφερειακής ανάπτυξης η οποία, εκτός από τα μέτρα που προβλέπονται με βάση τους ισχύοντες κανονισμούς των διαρθρωτικών ταμείων της Κοινότητας, περιλαμβάνει και ένα ευρύ φάσμα άλλων αναπτυξιακών προγραμμάτων.

Σκόπιμο είναι ωστόσο να εξαρθεί ο ειδικός χαρακτήρας της πρωτοβουλίας «INTERREG», δηλαδή η προώθηση δράσεων συνεργασίας που εκτείνονται σε γεωγραφικές περιοχές οι οποίες παρουσιάζουν κατά το μάλλον ή ήττον μεγάλες διαφορές από την άποψη των κυριαρχικών δικαιωμάτων, της ιστορικής εξέλιξης, της πληθυσμιακής πυκνότητας, της οικονομικής ανάπτυξης, της προστασίας του περιβάλλοντος, των κοινωνικών κατακτήσεων, της κατάστασης στο χώρο της απασχόλησης, της ύπαρξης περιφερειακών και τοπικών φορέων και αρμοδιοτήτων αυτών, της πολιτικής κατάστασης, κ.λπ. Έτσι λοιπόν, η πρωτοβουλία «INTERREG» δεν θα καταλήξει σε ικανοποιητικά αποτελέσματα παρά μόνο στο βαθμό που, σ' αυτό το κάποτε πολύ ανομοιογενές πλαίσιο των εσωτερικών και εξωτερικών παραμεθόριων περιοχών, θα καταστεί δυνατό να μπουν σε εφαρμογή ολοκληρωμένες ενέργειες και δράσεις στηριζόμενες πάνω σε συνολικές στρατηγικές, κοινές και σαφώς καθοριζόμενες από τους χειριστές τους, δημόσιες ή ιδιωτικές.

Έχει λοιπόν σημασία να υπογραμμιστεί ότι ο ειδικός αυτός χαρακτήρας της πρωτοβουλίας προϋποθέτει κανόνες εφαρμογής αρκούντως ευέλικτους και προσαρμόσιμους στις δεδομένες καταστάσεις και ότι ο επιδιω-

κόμενος άλλωστε στόχος, ήτοι η επιτάχυνση και επιτυχία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης με την κατάργηση των εσωτερικών συνόρων και την ενίσχυση των εξωτερικών, απαιτεί κριτήρια αξιολόγησης που να μην απορρέουν αποκλειστικά από την ανάγκη για σμίκρυνση των διαφορών μεταξύ των περισσότερο και λιγότερο ευνοημένων περιοχών.

2.2. Η ΟΚΕ είναι της γνώμης ότι στην ανακοίνωση θα πρέπει να τονίζεται περισσότερο ο ρόλος τον οποίο θα αναλάβουν τα κράτη μέλη στην πορεία υλοποίησης του προγράμματος «INTERREG».

Σχετικά με αυτό, χρειάζεται να γίνουν οι παρακάτω παρατηρήσεις:

2.2.1. Είναι γεγονός ότι σε ορισμένες παραμεθόριες περιοχές της ενδοχώρας έχει ήδη επιτευχθεί σήμερα ή εδώ και πολλά χρόνια, ένας υψηλός βαθμός ολοκλήρωσης που θα μπορούσε να χρησιμεύσει από πολλές απόψεις ως παράδειγμα για τη μεγάλη εσωτερική αγορά. Η εξέλιξη αυτή επιτεύχθηκε κατά κανόνα με τη βοήθεια διαφόρων παραγόντων οικονομικής κυρίως φύσεως και με τη σύμφωνη γνώμη των αρχών των ενδιαφερόμενων κρατών μελών. Είναι γεγονός επίσης, ότι σε πολλές περιπτώσεις, και για πολλούς λόγους, η εν λόγω συνεργασία συναντά δυσκολίες εξαιτίας διοικητικών εμποδίων ή άλλων οφειλόμενων στην έλλειψη μιας πιο ανοικτής πολιτικής των κρατών μελών ή ακόμη στην ισχυρότατη εξάρτηση των περιφερειακών φορέων και οργανώσεων από τα κέντρα λήψης των αποφάσεων σε εθνικό επίπεδο. Τίθεται συνεπώς το ερώτημα πώς θα αποκαλυφθούν και απομονωθούν τα εμπόδια σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, μπροστά στη διστακτική διαμεθοριακή πολιτική ενός κράτους μέλους. Την απάντηση σ' αυτό το ερώτημα θα πρέπει να αναζητήσουν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη με την παρακίνηση της Επιτροπής.

2.2.2. Θα πρέπει να διευκρινισθεί άλλωστε ότι ορισμένα πεδία δραστηριότητας, όπως π.χ. τα μέσα επικοινωνίας, ο εφοδιασμός σε ενέργεια, η εκπαιδευτική πολιτική, υπάγονται κατά κανόνα στα κυριαρχικά δικαιώματα των κρατών μελών και ότι, κατά συνέπεια, προκειμένου για την ανάληψη ενδεχόμενων διαμεθοριακών δράσεων οι αποφάσεις θα ληφθούν σε κεντρικό επίπεδο. Εκείνο που έχει σημασία είναι να γίνει μέσα σε πνεύμα ισοτιμίας και αναγνώρισης των μεθοριακών και διαμεθοριακών προβλημάτων.

2.2.3. Η ΟΚΕ διερωτάται κατά πόσον τα κράτη μέλη θα είναι σε θέση να διευθετήσουν την πολυετή δημοσιονομική πολιτική τους κατά τρόπο ώστε να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τις δαπάνες που θα αναλάβουν ως συνέπεια της συμμετοχής τους στην υλοποίηση των προγραμμάτων «INTERREG» τα οποία προβλέπεται να διαρκέσουν από το 1990 έως το 1993. Θα άξιζε να γίνει από τώρα γνωστό εάν και σε ποιο βαθμό τα διάφορα κράτη μέλη έχουν εκφράσει σχετικό ενδιαφέρον και προαναγγείλει ενδεχόμενες δράσεις διαμεθοριακής συνεργασίας με τα γειτονικά κράτη μέλη.

Σκόπιμο θα ήταν επίσης να εξεταστεί προσεκτικά ο πραγματικά πιθανός αντίκτυπος της πρωτοβουλίας «INTERREG» σε περιοχές που διαθέτουν περιορισμένα δημοσιονομικά μέσα και τα οποία τις εμποδίζουν

από του να συμπράξουν σε αναπτυξιακά προγράμματα και να συμμετάσχουν σε κοινές δράσεις με ένα ή περισσότερα γειτονικά κράτη μέλη.

2.2.4. Η ΟΚΕ επιμένει ότι, από το ξεκίνημα ήδη του προγράμματος «INTERREG», θα πρέπει να συμμετάσχουν οι επαγγελματικές ενώσεις και οι κοινωνικοί εταίροι στη διαδικασία μελέτης και υλοποίησης δράσεων ανταποκρινόμενων στις προϋποθέσεις της πρωτοβουλίας «INTERREG» και στα προβλεπόμενα συμπληρωματικά προγράμματα. Θα ήταν σκόπιμο όπως η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, προχωρήσει γρήγορα στη διοργάνωση συνεδρίων, σεμιναρίων και ενημερωτικών συζητήσεων για την πληροφόρηση του πληθυσμού των ενδιαφερόμενων περιοχών. Η υλοποίηση ορισμένων περιφερειακών προγραμμάτων διαμεθοριακής συνεργασίας θα συνέβαλε σε αύξηση του αντίκτυπου της εν λόγω πρωτοβουλίας. Στα ίδια πλαίσια, ένα δίκτυο πληροφόρησης επί τούτου προβλεπόμενο και ανταποκρινόμενο στις ανάγκες των ενδιαφερόμενων περιοχών, θα μπορούσε να χρησιμεύσει ταυτοχρόνως ως μέσο ενημέρωσης και διάδοσης εμπειριών και δράσεων καθώς και ως πλατφόρμα ανταλλαγής αυτών. Γι' αυτές τις δράσεις απαραίτητη είναι η υποστήριξη των ενδιαφερόμενων κρατών μελών.

2.2.5. Εάν οι παραμεθόριες περιοχές της ενδοχώρας χρησιμεύουν σε μικρή κλίμακα ως παραδείγματα προς μίμηση της μεγάλης εσωτερικής αγοράς και ως συγκεκριμένα παραδείγματα σε ό,τι αφορά τις προς εκμετάλλευση δυνατότητες και τις προς αντιμετώπιση δυσκολίες, οι παραμεθόριες περιοχές της περιφέρειας θα πρέπει να προσαρμοστούν για να εκπληρώσουν τα νέα τους καθήκοντα ως συνόρων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Ένα από τα καθήκοντα των μεθοριακών περιοχών του ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου θα είναι χωρίς αμφιβολία η προς τα έξω ακτινοβολία. Καλούνται να διαδραματίσουν το ρόλο προγεφυρώματος για μια Ευρώπη ανοικτή προς τα έξω. Υπάρχουν περιοχές οι οποίες, ως εκ της ιστορίας τους και της γεωγραφικής τους θέσης, θα μπορούσαν δυνάμει να εκπληρώσουν αυτό το καθήκον. Για άλλες περιοχές, οι οποίες εμπίπτουν στην εφαρμογή της πρωτοβουλίας «INTERREG», η ΟΚΕ συνιστά στην Επιτροπή να προχωρήσει με περίσκεψη κατά την επιλογή των προτεινόμενων προγραμμάτων είτε για λόγους που έχουν σχέση με την απόσταση των τρίτων χωρών είτε εξαιτίας μιας πολιτικής συγκυρίας που δεν ευνοεί τη συνεργασία με τις παραμεθόριες περιοχές των εν λόγω χωρών.

Η ΟΚΕ σημειώνει με ικανοποίηση την πρόθεση της Επιτροπής να εξετάσει χωριστά και προσεκτικά τα προβλήματα που παρουσιάζονται για ορισμένες παραμεθόριες περιοχές στα πλαίσια της ανάπτυξης δεσμών διαμέσου θαλάσσιων οδών. Ομοίως, η ΟΚΕ προτρέπει την Επιτροπή να δώσει τη δέουσα προσοχή σε ολοκληρωμένα προγράμματα συνεργασίας στις περιοχές που γειτονεύουν με τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, η πολιτική εξέλιξη των οποίων πρέπει να παρακολουθείται εκ του σύνεγγυς.

2.3. Αναφορικά με τον ορισμό των επιλέξιμων περιοχών για τον οποίο γίνεται λόγος στο κεφάλαιο 2 παράγραφοι 8, 9, 10 και 11 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής, η ΟΚΕ, χωρίς να προδικάζει τις γενικές

κατευθύνσεις της Μεταρρύθμισης των Διαρθρωτικών Ταμείων η οποία προβλέπει σημαντικά οφέλη για τις περιφέρειες του στόχου 1 (περιοχές που σημειώνουν καθυστέρηση στην ανάπτυξη τους), υποστηρίζει ότι προτεραιότητα ως προς την επιλογή θα πρέπει καταρχήν να έχουν οι παραμεθόριες περιοχές που υπάγονται στους στόχους 1, 2, και 5β υπό τον όρο ωστόσο ότι οι δυνατότητες παρέκκλισης που προβλέπονται στις προαναφερόμενες παραγράφους, να βρίσκουν πλήρη εφαρμογή προκειμένου για ολοκληρωμένα προγράμματα τα οποία προτείνονται στα πλαίσια μιας συνεπούς περιφερειακής στρατηγικής των εν λόγω κρατών μελών. Χωρίς μια τέτοια ευελιξία, τα όρια που τίθενται βάσει του NUTS III, θα μπορούσαν να παρεμβάλουν ένα άνευ λόγου εμπόδιο στην εφαρμογή μιας περιφερειακής πολιτικής η οποία θα έχει προβλεφθεί για να ωφελήσει τους ενδιαφερόμενους πληθυσμούς, και να εξουδετερώσουν τις θετικές επιπτώσεις τις αναμενόμενες από την πρωτοβουλία «INTERREG». Τίθεται το ερώτημα μήπως οι έκτακτες ενισχύσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 11 υπέρ περιοχών που δεν είναι επιλέξιμες βάσει των στόχων 1, 2 και 5β, είναι υπερβολικά χαμηλές για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις ορισμένων σημαντικών προγραμμάτων που θα ευνοούσαν την ταχεία ολοκλήρωση στο εσωτερικό ορισμένων δυναμικών παραμεθόριων περιοχών.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι παράγραφοι του κεφαλαίου 2 σχετικά με τις επιλέξιμες περιοχές δεν είναι σαφείς και μπορούν να οδηγήσουν σε παρερμηνείες σχετικά με τους κανόνες και τις παρεκκλίσεις. Η ΟΚΕ ζητά λοιπόν από την Επιτροπή να επανεξετάσει τα εν λόγω σημεία. Και πάντως, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη οφείλουν να δώσουν σαφείς και εξαντλητικές πληροφορίες σχετικά με το γενικό κανόνα περί των κριτηρίων επιλογής και των πιθανών παρεκκλίσεων για τις παραμεθόριες περιοχές. Όσο για τα κράτη μέλη, αυτά θα πρέπει να θέσουν ως στόχο την αποτελεσματικότητα και την ευελιξία και να προχωρήσουν στις παραμεθόριες και διαμεθοριακές περιοχές τους, στην εκπόνηση αναπτυξιακών προγραμμάτων κοινών, συνολικών και ολοκληρωμένων.

2.4. Σε ό,τι αφορά τα επιλέξιμα μέτρα που έχει εξαγγείλει η Επιτροπή σε σχέση με τα εσωτερικά και εξωτερικά σύνορα, οπωσδήποτε θα συμπληρωθούν και τονισθούν κατά συνετό τρόπο από τα κράτη μέλη και τους περιφερειακούς και τοπικούς φορείς και οργανώσεις με βάση τα γενικά και ειδικά προβλήματα των περιοχών. Σχετικά με αυτό, επισύρεται η προσοχή στις παρατηρήσεις που ακολουθούν (σημείο 3).

3. Ειδικές παρατηρήσεις πάνω στο κείμενο της Ανακοίνωσης

Κεφάλαιο I, παράγραφος 5. Η ΟΚΕ υπογραμμίζει τη σημασία της συμμετοχής όλων των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών στην επεξεργασία προτάσεων προγραμμάτων. Ομοίως υπογραμμίζει την ανάγκη όπως τα εν λόγω προγράμματα υποβάλλονται από κοινού και κατά σύμφωνο τρόπο από τους αρμόδιους φορείς των κρατών μελών.

Ζητάει να τροποποιηθεί το κείμενο ως εξής:

«... τα κράτη μέλη και οι περιφερειακές και τοπικές αρχές ενθαρρύνονται να υποβάλλουν από κοινού προτάσεις...».

Κεφάλαιο I, παράγραφος 6. Το κείμενο να συμπληρωθεί ως εξής:

«... η Επιτροπή θα δώσει προτεραιότητα στις προτάσεις που υποβάλλονται από κοινού και που παρέχουν τη δυνατότητα...».

Επιπλέον, για να γίνει η παράγραφος πιο συγκεκριμένη, η ΟΚΕ ζητάει από την Επιτροπή να αναφέρει ορισμένες σημαντικές και συγκεκριμένες δράσεις ή αποστολές τις οποίες θα πρέπει να αναλάβουν τα θεσμικά και διοικητικά όργανα, όπως για παράδειγμα:

- εκπόνηση χωροταξικών προγραμμάτων,
- επαγγελματική κατάρτιση και επιμόρφωση,
- ενίσχυση του οικονομικού ιστού μέσω της ενθάρρυνσης για ίδρυση ΜΜΕ,
- συντονισμένη πολιτική απασχόλησης.

Κεφάλαιο III, παράγραφος 13. Η παράγραφος αυτή περιλαμβάνει εκτενή πίνακα με επιλέξιμα μέτρα. Έτσι, η ΟΚΕ περιορίζεται σε κάποιες υποδείξεις που θα μπορούσαν να τονίσουν ορισμένες δράσεις.

13 α) Η ΟΚΕ πιστεύει ότι οφείλει να επισημάνει τον κίνδυνο αφειδούς παραγωγής προμελετών, μελετών σκοπιμότητας και άλλων, που δεν έχουν πάντοτε εξασφαλισμένη πρακτική κατάληξη και εκφράζει την άποψη ότι η εκπόνηση χωροταξικών προγραμμάτων, όπως έχει ήδη αναφερθεί, θα οδηγήσει σε καλύτερα αποτελέσματα.

13 δ) Παράλληλα με τα προγράμματα υποδομής για τα οποία γίνεται λόγος εδώ, ενδείκνυται να αναφερθούν και προγράμματα σχετικά με τα δίκτυα περιφερειακών και τοπικών συγκοινωνιών που αποβλέπουν σε διευκόλυνση της διαμεθοριακής κυκλοφορίας και σε από κοινού ανάπτυξη κατάλληλων μεταφορικών μέσων, για την εξυπηρέτηση κυρίως διαμεθοριακών αγορών απασχόλησης.

13 θ) Στο σημείο αυτό, η ΟΚΕ προτείνει να προβλεφθεί και η ίδρυση μεικτών ενώσεων για τη διαμεθοριακή περιφερειακή ανάπτυξη, οι οποίες θα έχουν ως έργο τη διεκπεραίωση συντονιστικών αποστολών στα πλαίσια συνολικών και ολοκληρωμένων προγραμμάτων προσανατολισμού.

4. Συμπεράσματα

Η σημασία της πρωτοβουλίας INTERREG είναι αναμφισβήτητη. Προφανής είναι και ο ρόλος που θα κληθούν να διαδραματίσουν τα κράτη μέλη για την υλοποίηση του αντίστοιχου προγράμματος. Όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, των κοινωνικών εταίρων συμπεριλαμβανομένων, οφείλουν να αναγνωρίσουν την ανάγκη προσέγγισης αυτής της νέας πρωτοβουλίας μέσα από το φακό της αποτελεσματικότητας και της ευελιξίας.

Εξαιτίας αμφιβολιών που αφορούν την ισότιμη κατανομή των πόρων που διατίθενται τόσο σε κοινοτικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο κρατών μελών, καθώς και άλλων, ενδεχομένως επιμόνων, που αφορούν τα κριτήρια επιλογής των περιοχών, η ΟΚΕ ζητάει από την Επιτροπή να αναθεωρήσει το ύψος των χρηματοδοτικών πόρων που έχει οριστεί προς το παρόν και να μην περιορισθεί στην εξέταση προτάσεων προγραμμάτων προσανατολισμού και σε αξιολόγηση των πιθανών και πραγματικών επιπτώσεων αυτών, αλλά να προβλέψει και τη σύνταξη μιας έκθεσης κατά τα μέσα της περιόδου υλοποίησης της πρωτοβουλίας, έκθεσης η οποία θα αναφέρεται σε όσα είχαν προταθεί αρχικώς, σε όσα έγιναν δεκτά, σε όσα πραγματοποιήθηκαν και σε όσα επιτεύχθηκαν στις περιοχές που καλύπτονται από την πρωτοβουλία. Με μια τέτοια έκθεση, μεταξύ άλλων, θα συμπληρωνόταν η πρωτοβουλία και θα επέρχονταν βελτιώσεις που θα κρίνονταν απαραίτητες στα πλαίσια των βασικών στόχων αυτής.

Βρυξέλλες, 30 Μαΐου 1990.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Alberto MASPRONE

Πώς εκπαιδεύονται η Μαρία, ο Πέτρος και ο Μιγκουέλ στη χώρα τους;

Τα συστήματα επαγγελματικής κατάρτισης στα κράτη μέλη της ΕΚ κάτω από το μεγενθυτικό φακό

Οι «Μονογραφίες» και η «Συγκριτική μελέτη» σχετικά με «Τα συστήματα επαγγελματικής κατάρτισης στα κράτη μέλη της ΕΚ» αποτελούν τα σημαντικότερα βασικά συγγράμματα για να σχηματίσετε μια γνώμη όσον αφορά τα συστήματα επαγγελματικής κατάρτισης στα κράτη μέλη της ΕΚ και για να τα συγκρίνετε μεταξύ τους.

Στις μελέτες αυτές περιγράφονται διεξοδικά οι εκπαιδευτικές κλίμακες, τα μέτρα, οι αρμοδιότητες, η χρηματοδότηση και οι τάσεις της αρχικής και συνεχούς επαγγελματικής κατάρτισης που συμπληρώνονται με πίνακες, διαγράμματα και γραφικές παραστάσεις.

Γράψτε μας παρακαλώ εάν θέλετε να παραγγείλετε τη μελέτη. Προς στιγμή υπάρχουν οι ακόλουθες εκδόσεις:

Το CEDEFOP προωθεί και ασχολείται, εδώ και δέκα χρόνια στην υπηρεσία των κρατών μελών των ΕΚ και της Επιτροπής των ΕΚ, με την έρευνα, πληροφόρηση και τεκμηρίωση σε θέματα που αφορούν τους νέους και το επάγγελμα, την επιμόρφωση ενηλίκων, την αντιστοιχία των εξειδικεύσεων και των συστημάτων επαγγελματικής κατάρτισης, εκπαίδευση για μειονεκτούσες ομάδες, κ.ά.

CEDEFOP
Ευρωπαϊκό Κέντρο
για την Ανάπτυξη
της Επαγγελματικής
Κατάρτισης
D-1000 Berlin 15
Bundesallee 22
Τηλ.: (030) 88 41 20
Τέλεξ: 184 163
Τέλεφαξ:
(030) 88 41 22 22

Να αποκοπεί και να σταλεί στο CEDEFOP:

☐ Περιγραφή των συστημάτων επαγγελματικής κατάρτισης στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας — Συγκριτική μελέτη — Guide CEDEFOP —
Γλώσσες: ☐ DA ☐ DE ☐ EN ☐ FR ☐ GR ☐ IT ☐ NL
Τιμή: ECU 12; ΔΡΧ 2100	☐ La formation professionnelle en France
Γλώσσες: ☐ FR ☐ IT
Τιμή: ECU 5; ΔΡΧ 870
☐ Vocational training in the United Kingdom
Γλώσσες: ☐ DE ☐ EN
Τιμή: ECU 4; ΔΡΧ 700	☐ Η επαγγελματική εκπαίδευση στην Ελλάδα
Γλώσσες: ☐ DE ☐ EN ☐ FR ☐ GR
Τιμή: ECU 4; ΔΡΧ 700
☐ Vocational training in Ireland
Γλώσσες: ☐ DE ☐ EN ☐ FR ☐ PT
Τιμή: ECU 5; ΔΡΧ 870	☐ Vocational training in Italy
Γλώσσες: ☐ DE ☐ EN ☐ FR ☐ IT
Τιμή: ECU 4; ΔΡΧ 700
☐ Τα συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης στο Βέλγιο
Γλώσσες: ☐ DA ☐ DE ☐ EN ☐ FR ☐ GR ☐ IT ☐ NL
Τιμή: ECU 4; ΔΡΧ 700	☐ De beroepsopleiding in Nederland
Γλώσσες: ☐ NL
Τιμή: ECU 5; ΔΡΧ 870
☐ Das berufliche Bildungswesen in der Bundesrepublik Deutschland
Γλώσσες: ☐ DA ☐ DE ☐ IT ☐ NL
Τιμή: ECU 8; ΔΡΧ 1400	☐ Vocational training in Portugal
Γλώσσες: ☐ DE ☐ EN ☐ FR ☐ PT
Τιμή: ECU 4; ΔΡΧ 700
☐ Vocational training in Denmark
Γλώσσες: ☐ DA ☐ DE ☐ EN ☐ FR
Τιμή: ECU 10; ΔΡΧ 1.740	☐ Vocational training in Spain
Γλώσσες: ☐ DE ☐ EN ☐ ES ☐ FR
Τιμή: ECU 4; ΔΡΧ 700
	☐ Vocational training in the People's Republic of China
Γλώσσες: ☐ DE ☐ EN ☐ FR
Τιμή: ECU 4; ΔΡΧ 700

Όνοματεπώνυμο _____

οδός, αριθ. _____

Ταχυδ. κώδικας, πόλις _____

Επάγγελμα, θέση, οργανισμός _____

ΕΝΤΥΠΟ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΣ

Οι στυλοβάτες της επαγγελματικής κατάρτισης

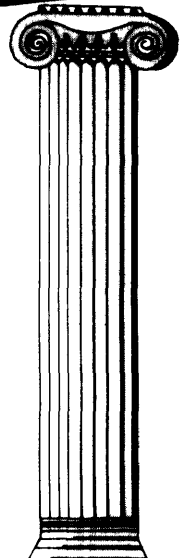
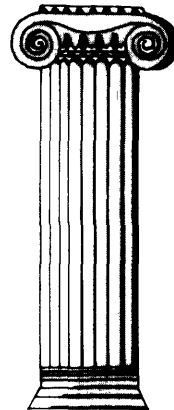
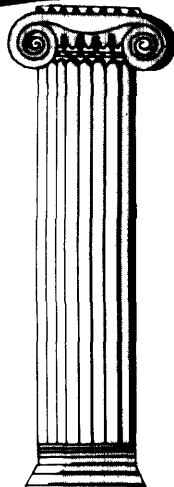
Ποιοι είναι;

Τι χρησιμεύουν;

Τι κάνουν για την επαγγελματική κατάρτιση;

Οι εκθέσεις και οι έρευνες που διεξάγονται κατ' εντολή του CEDEFOP παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο εργασίας και τις μορφές οργάνωσης των κοινωνικών εταίρων σε κοινοτικό επίπεδο και στα διάφορα κράτη μέλη, ιδίως σχετικά με:

- τα θεσμικά όργανα της Κοινότητας
- τις δομές συνεργασίας και κοινωνικού διαλόγου δηλ. τη σύμπραξη των συνδικαλιστικών και εργοδοτικών οργανώσεων σε περιφερειακό επί-

πεδο και σε διάφορους κλάδους της οικονομίας καθώς και την εξέλιξή της κατά τελευταία έτη.

Γράψτε μας παρακαλώ εάν θέλετε να παραγγείλετε τη μελέτη. Προς στιγμή υπάρχουν οι ακόλουθες εκδόσεις:

Το CEDEFOP προωθεί και ασχολείται, εδώ και δέκα χρόνια στην υπηρεσία των κρατών μελών των ΕΚ και της Επιτροπής των ΕΚ, με την έρευνα, πληροφόρηση και τεκμηρίωση σε θέματα που αφορούν τους νέους και το επάγγελμα, την επιμόρφωση ενηλίκων, την αντιστοιχία των εξειδικεύσεων και των συστημάτων επαγγελματικής κατάρτισης, εκπαίδευση για μειονεκτούσες ομάδες, κ.ά.

CEDEFOP
Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης
D-1000 Berlin 15
Bundesallee 22
Τηλ.: (030) 88 41 20
Τέλεξ: 184 163
Τέλεφαξ:
(030) 88 41 22 22

Να αποκοπεί και να σταλεί στο CEDEFOP:

☐ Employers' organizations — their involvement in the development of a European vocational training policy
Γλώσσες: ☐ DE ☐ EN ☐ FR
Τιμή: ECU 5; ΔXP 900	☐ The role of the social partners in vocational education and training, including continuing education and training in Ireland
Γλώσσες: ☐ EN
Τιμή: ECU 5; ΔXP 900
☐ Employees' organizations and their contribution to the development of vocational training policy in the European Community
Γλώσσες: ☐ DE ☐ EN ☐ FR
Τιμή: ECU 5; ΔXP 900	☐ The role of the social partners in vocational training in Italy
Γλώσσες: ☐ EN ☐ IT
Τιμή: ECU 5; ΔXP 900
☐ The role of the social partners in vocational education and training in Belgium
Γλώσσες: ☐ EN ☐ NL
Τιμή: ECU 5; ΔXP 900	☐ Social partners and vocational education in the Netherlands
Γλώσσες: ☐ DE ☐ EN
Τιμή: ECU 5; ΔXP 900
☐ The role of the social partners in youth and adult vocational education and training in Denmark
Γλώσσες: ☐ DA ☐ EN
Τιμή: ECU 5; ΔXP 900	☐ The role of the social partners in vocational education and training in the United Kingdom
Γλώσσες: ☐ DE ☐ EN
Τιμή: ECU 10; ΔXP 1.800
☐ The role of the social partners in vocational training and further training in the Federal Republic of Germany
Γλώσσες: ☐ DE ☐ EN
Τιμή: ECU 5; ΔXP 900	☐ Le rôle des partenaires sociaux dans la formation professionnelle au Portugal
Γλώσσες: ☐ FR ☐ PT
Τιμή: ECU 5; ΔXP 900
☐ The role of unions and management in vocational training in France
Γλώσσες: ☐ EN ☐ FR
Τιμή: ECU 5; ΔXP 900	☐ The social dialogue in the Member States of the European Community in the field of vocational training and continuing training -Synthesis report -
Γλώσσες: ☐ DE ☐ EN ☐ ES ☐ FR ☐ IT, Τιμή: ECU 5; ΔXP 900

Όνοματεπώνυμο

οδός, αριθ.

Ταχυδ. κώδικας, πόλις

Επάγγελμα, θέση, οργανισμός

ΕΝΤΥΠΟ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΣ

Οι νέοι σε μεταβατικό στάδιο —

η τοπική επένδυση

Εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση για το μέλλον

Εξνικές και κοινοτικές πολιτικές, μηχανισμοί, κατευθυντήριες οδηγίες, πολιτική οργάνωση και προτάσεις

Συντονισμός και ενσωμάτωση — μια σχεδιασμένη προσέγγιση για εκπαιδευτικούς διαχειριστές και επαγγελματίες σε τοπικό επίπεδο

Βασικά στοιχεία

Το νέο εγχειρίδιο του CEDEFOP αναφέρεται στην κοινωνική και επαγγελματική ενσωμάτωση των νέων. Οι εμπειρίες και οι απόψεις αρμοδίων επαγγελματιών στον τομέα αυτό και τα παραδείγματα τοπικών σχεδίων και πρωτοβουλιών βοηθούν στη δημιουργία νέων ιδεών και προσφέρουν βοηθητικά μέσα διοργάνωσης σ'αυτούς που:

- ψάχνουν για νέους δρόμους στις προσφορές γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης
- θέλουν να προσαρμόσουν αυτές τις προσφορές σε τοπικές και ατομικές ανάγκες

Jeremy Harrison και Henry McLeish
1988, 184 σ.
ES, DE, GR, EN, FR, IT, NL

ISBN 92-825-6876-8

Αριθ. καταλόγου: HX-46-86-581-GR-C

Τιμή στο Λουξεμβούργο, χωρίς ΦΠΑ ECU 4; ΔΡΧ 535

Το CEDEFOP προωθεί και ασχολείται, εδώ και δέκα χρόνια στην υπηρεσία των κρατών μελών των ΕΚ και της Επιτροπής των ΕΚ, με την έρευνα, πληροφόρηση και τεκμηρίωση σε θέματα που αφορούν τους νέους και το επάγγελμα, την επιμόρφωση ενηλίκων, την αντιστοιχία των εξειδικεύσεων και των συστημάτων επαγγελματικής κατάρτισης, εκπαίδευση για μειονεκτούσες ομάδες, κ.ά.

CEDEFOP
Ευρωπαϊκό Κέντρο
για την Ανάπτυξη
της Επαγγελματικής
Κατάρτισης
D-1000 Berlin 15
Bundesallee 22
Τηλ.: (030) 88 41 20
Τέλεξ: 184 163
Τέλεφαξ:
(030) 88 41 22 22

Παραγγέλλω/ουμε τις ακόλουθες μελέτες:

»Οι νέοι σε μεταβατικό στάδιο
— η τοπική επένδυση«

☐ γερμανικά	☐ ιταλικά
☐ αγγλικά	☐ ολλανδικά
☐ ισπανικά	☐ ελληνικά *
☐ γαλλικά	

* Αριθ. καταλόγου: HX-46-86-581-GR-C, ISBN 92-825-6876-8
Τιμή ECU 4· ΔΡΧ 535 Τιμή στο Λουξεμβούργο, χωρίς ΦΠΑ

Όνοματεπώνυμο

οδός, αριθ.

Ταχυδ. κώδικας, πόλις

Επάγγελμα, θέση, οργανισμός

Να αποκοπεί και να σταλεί στο CEDEFOP

CEDEFOP

ΕΝΤΥΠΟ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΣ

